Четвер, 10 липня 2003 року. № 126 (3126)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Під час пікетування Верховної Ради України прихильники опозиції вимагали повернути попередні ціни на продовольчі товари. Учасники акції виступали проти внесення змін до Конституції, ініційованих Президентом.

ЗЕРНО ВВОЗИТИМУТЬ БЕЗ МИТА

Ранкове та денне засідання 9 липня

На початку ранкового засідання народним депутатам не вдалося ухвалити жодного проекту постанови про інформацію Кабінету Міністрів України про ситуацію в агропромисловому комплексі України та загрозу продовольчій безпеці держави у зв'язку з різким зростанням цін на харчові продукти.

Після того, як пропозиція Голови Верховної Ради Володимира Литвина взяти за основу проект постанови, який одержить найбільше голосів, не знайшла необхідної підтримки, глава парламенту доручив профільному комітету підготувати спільний документ. Після чого парламентарії все-таки прислухалися до пропозиції Володимира Литвина «спрямувати роботу в конструктивне русло» і прийняти низку законопроектів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

БЮДЖЕТ

Праця і відповідальність мають бути спільні

Урядова робоча група до осені має підготувати проект державного бюджету на 2004 рік, який задовольняв би і парламент, і місцеві органи влади, і українське суспільство. Про це заявив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин на нараді з міськими головами, присвяченій формуванню місцевих бюджетів на 2004 рік. На переконання глави парламенту, до робочої групи мають також увійти представники ВР та регіонів.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Ліван готовий відкрити нам ворота Близького Сходу

Ліван вирішив відкрити своє посольство в Києві. Про це заявив на спільній прес-конференції з результатів переговорів з Президентом України Леонідом Кучмою його ліванський колега Еміль Лахуд. Президент Лівану повідомив журналістів, що на українській землі триває діалог, розпочатий під час минулорічного візиту Леніда Кучми до Лівану.

Президент України підкреслив, що це не лише перший візит до нашої країни глави ліванської держави, а й перший візит такого високого гостя із арабських країн. «Ліван ми розглядаємо як надійного політичного і економічного партнера», — зазначив Леонід Кучма. Після переговорів сторони підписали двосторонню угоду про співробітництво в галузі культури, медицини, науки і технологій, а також у сфері туризму.

(Закінчення на 7-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ

Пекло за життя

У нашій державі бути інвалідом війни — це пекло за життя. Я б мовчав, як і інші ветерани війни, але в мене відкрилася стара рана, а це — подвійні витрати. Пенсії не вистачає. Просив одноразову допомогу в усіх прем'єрів і Президента, багато разів просив, та всі глухі, я навіть відповіді від жодного не отримав. Писав депутатам — ані чутки нізвідки. Отак шанують старих і немічних інвалідів. Чи ще раз нагадати, кому всі вони зобов'язані своїм життям і свободою від фашизму? Моє покоління втратило здоров'я, багато хто загинув, а в нинішнього немає ні співчуття, ні поваги до нас, калік. Прошу добрих людей вислати грошей, аби придбати бинти, вату і недорогі ліки, бо пропадаю!

Іван КОЛІСНИК,
інвалід війни.

Красносілля
Олександрівського району
Кіровоградської області.

У НОМЕР

Не той клин, важкий хліб

Нині навіть далекі від сільського господарства люди бачать, що цей рік не потішить урожаями. Дещо конкретніше про коровай-2003 кажуть фахівці. Ось думка заступника начальника головного управління сільського господарства та продовольства Рівненської облдержадміністрації Надії Переходько:

— Восени минулого року через сильну посуху озимі культури посіяли на 135 тисячах гектарів, що на 37 тисяч га менше, ніж це було зроблено під урожай 2002 року. Безсніжна зима та морози знищили ще 31 тисячу гектарів. Тож рівно на стільки само зменшився зерновий клин. Весною робили все можливе, щоб збільшити його яровими культурами. Сьогодні в області зернові дозрівають на 226 тисячах гектарів.

(Закінчення на 4-й стор.).

Лікар від опіків помер

У реанімаційному відділенні Чернігівської обласної лікарні від тяжких опіків помер головний лікар Орлівської дільничної лікарні Куликівського району Владислав Циприк.

Як повідомляла наша газета, 13 травня ц. р. В. Циприк вчинив акцію самоспалення у приміщенні сільської ради. Так він протестував проти двомісячної затримки зарплати працівникам медичного закладу.

До слова, на 3 серпня в Орлівці призначено вибори нового сільського голови, оскільки попередній у зв'язку з трагічним інцидентом подав у відставку, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

МИР ВАШОМУ ДОМУ!
Сім'я
▼ 10,15

О! ТБ
Програма телебачення ▼ 11—14

«Круглий стіл»: зерно і хліб ▼ 16—17

Сьогодні в Україні розпочнуться багатонаціональні миротворчі навчання «Щит миру-2003»

ПОЛІТИКА

МПА стартує у вересні

У вересні в Києві відбудеться перша сесія українсько-литовської Міжпарламентської асамблеї (МПА). Про це під час учорашньої зустрічі домовилися Голова Верховної Ради України Володимир Литвин та Перший заступник Голови Сейму Литовської Республіки, співголова МПА Чеслав Юршенас.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Рішення про створення МПА було прийнято у грудні 2002 року під час офіційного візиту Володимира Литвина до цієї країни. Як повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, під час нинішнього візиту литовської парламентської делегації сторони узгодили деталі. Темою першої сесії МПА визначено українсько-литовські відносини, їх сучасний стан і майбутнє у світлі євроінтеграційних процесів.

Володимир Литвин та Чеслав Юршенас обмінялися думками про євроінтеграційні процеси в Україні й Литві та їх законодавче забезпечення — гармонізацію національного права з нормами ЄС. Литовські парламентарії готові поділитися з українськими колегами власним досвідом. Володимир Литвин та Чеслав Юршенас відзначили активну роботу груп дружби, створених парламентами обох країн, а також груп з підготовки майбутнього засідання МПА. Голова Верховної Ради України наголосив, що активна міжпарламентська співпраця є свідченням зміцнення політичного діалогу між нашим країнами.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Праця і відповідальність мають бути спільні

(Початок на 1-й стор.).

Володимир Литвин зазначив, що бюджет повинен відповідати мінімальним потребам територіальних громад. За його словами, завтра депутати внесуть найнеобхідніші зміни до цього документа, а восени відпрацюють новий варіант Бюджетного кодексу, оскільки вже надійшло майже 200 поправок.

Голова Комітету з питань бюджету Петро Порошенко, наголошуючи на необхідності тісної співпраці уряду та парламенту, зазначив, що в основному фінансовому документі треба збільшити «питому вагу місцевих бюджетів» порівняно з попередніми роками. Крім того, за його словами, вдалося узгодити питання про виділення додаткових коштів для створення мережі казначейства.

Перший віце-прем'єр, Міністр фінансів Микола Азаров зазначив, що уряд планує «повністю трансформувати податкову систему» до кінця року. Зокрема, знизити податок і розширити базу оподаткування за рахунок скасування навіть «благородних» пільг. Микола Янович не приховував: є ризик втратити частину доходів через введення 13-відсоткового податку. Проте, на його переконання, перспективи «оживити й вивести з тіні економіку» та «створити інвестиційний клімат» теж небезпідставні. Зокрема, уряд планує відмовитися від неефективної практики звільнення від сплати податку на землю, після чого бюджет одержить 2,4 мільярда гривень.

Київський міський голова, президент Асоціації міст України Олександр Омельченко заявив, що державний бюджет мусить починати формуватися з місцевих бюджетів, а не навпаки. На його переконання, Кабмін та ВР повинні радитись з міськими та селищними головами під час формування основного фінансового документа, в якому треба передбачити мільярдний резерв «на надзвичайні події».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Зерно ввозитимуть без мита

Ранкове та денне засідання 9 липня

(Початок на 1-й стор.)

Так, народні обранці ухвалили зміни до Закону «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції», якими до 1 листопада цього року встановлюється нульова ставка на ввізне мито.

Народні депутати також прийняли у першому читанні проект Адміністративного процесуального кодексу, закон «Про товарну біржу», зміни до Закону «Про податок на додану вартість» (стосовно кабельно-провідникових товарів), які, за словами першого заступника голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Василя Цушка, захищатимуть національного виробника. Два законопроекти стосувалися захисту прав споживачів, які визначають порядок накладення та стягнення штрафів за реалізацію неякісної продукції. А змінами до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», на думку голови Комітету з питань свободи слова та інформації Миколи Томенка, посилюється регіональне представництво Нацради, чіткіше визначено його права та обов'язки, а також забезпечується прозора та відкрита діяльність цього органу.

Крім, того депутати ухвалили зміни до деяких законодавчих актів щодо охорони державної таємниці, митного тарифу стосовно ввізного мита на імпортний фасований чай, про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям щодо неповнолітніх дітей у сім'ях (відповідно до законопроекту для кожної дитини, в якої один або обоє батьків є інвалідами першої чи другої групи, рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 20 відсотків). Також парламентарії прийняли постанову про інформацію Кабінету Міністрів України про перебіг виконання заходів стосовно вступу України в СОТ.

Відповідно до ухвалених змін встановлено: якщо предметом закупівлі є сільськогосподарська продукція чи продукти харчування вітчизняного виробництва, участь у тендерах можуть брати тільки вітчизняні товаровиробники та підприємства харчової або переробної промисловості.

Після перерви Голова Верховної Ради України Володимир Литвин поінформував сесійну залу про зустріч з учасниками акцій протесту, які біля стін парламенту вимагали відставки міністра економіки, зменшення цін на продовольчі товари, комунальні послуги та притягти винних до відповідальності. Глава парламенту наголосив, що деякі вимоги цілком слушні, і парламент працює над відповідними законопроектами. Водночас, за його словами, вдалося досягти згоди: поспішати з відставкою урядовців не треба.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Народні обранці ухвалили закони про телекомунікації, недержавне пенсійне забезпечення (згідно з документом недержавне пенсійне забезпечення може здійснюватися пенсійними фондами та страховими організаціями, банківськими установами) та про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, який передбачає створення трирівневої системи пенсійного забезпечення. Прийнято закони і про фінансове оздоровлення підприємств вугільної промисловості, про розмежування земель державної та комунальної власності. Депутати також ухвалили низку законопроектів про перейменування та зміну меж деяких населених пунктів.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

У НОМЕР

Доля політреформи в руках більшості

Сьогодні парламент визначатиметься стосовно направлення на висновок до Конституційного Суду законопроектів про політичну реформу в Україні.

Лідери депутатських фракцій і груп парламентської більшості на зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою вирішили голосувати за направлення на висновок до Конституційного Суду окремо президентського і депутатського законопроектів про політичну реформу.

За словами лідера депутатської групи «Демократичні ініціативи» Степана Гавриша, більшість керівників фракцій і груп відзначили, що приймати рішення з кожного законопроекту окремо потрібно з юридичної точки зору. Деякі фракції, скажімо, СДПУ(о), пообіцяли проголосувати за всі документи, які виноситимуться на голосування. Але фракція НДП, за словами її лідера Валерія Пустовойтенка, вважає за доцільне прийняти рішення стосовно двох законопроектів однією постановою. У свою чергу, Леонід Кучма знову висловив готовність відкликати свій законопроект, щоб уникнути блокування роботи парламенту.

Проте опозиціонери продовжують наполягати на схваленні постанови, яка доручила б Голові Верховної Ради України направити обидва проекти конституційних змін до КС без голосування в сесійній залі. Тобто протистояння, вочевидь, уникнути знову не вдасться. Щоправда, «більшовики» налаштовані рішуче на прийняття рішення саме голосуванням: якщо опозиція знову заблокує трибуну й президію Верховної Ради, парламентська більшість може проголосувати бюлетенями чи підписами. «Ми твердо переконані, що в разі блокування опозицією роботи Верховної Ради і висування опозицією умов, більшість здатна показати, що вона є більшістю і дефакто, і де-юре», — заявив координатор парламентської більшості Анатолій Толстоухов.

Вл. інф.

Найвищий національний інтерес

Денне та вечірнє засідання 8 липня

Під час дня уряду народні депутати розглянули хід виконання заходів зі вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ). Міністр економіки та з євроінтеграції Валерій Хорошковський наголосив: вступ до СОТ — найвищий національний інтерес. З погляду і економіки, і політики. Бо інтегруватися до Світової організації торгівлі означає для нашої держави назавжди відмовитися від ізоляціонізму, відкрити себе світові, а відтак гарантувати прозорість своїх економічних та демократичних механізмів.

Уряд активізував двосторонні та багатосторонні переговори з країнами — членами СОТ. Уже підписано тринадцять двосторонніх протоколів з доступу до ринків товарів та послуг. Проведено аналіз можливого впливу на економіку держави взятих зобов'язань. Висновок: за умов збереження позитивних тенденцій в економіці та темпів внутрішніх реформ наслідки зміни тарифних систем не стануть для економіки України несподіваними або руйнівними. Перехідний період становитиме два—сім років. Ключовими чинниками, що визначатимуть темпи розвитку промисловості, будуть внутрішньоекономічні.

Ведеться аналіз та розрахунки можливих наслідків вступу до СОТ для сільського господарства України. Попередні висновки: ризики матимуть переважно короткотерміновий характер.

Останнім часом, зауважив доповідач, намітилися позитивні зрушення в налагодженні зворотного зв'язку з представниками вітчизняного бізнесу.

Однак аж ніяк не всі в сесійній залі поділяли оптимізм В. Хорошковського. Йому довелося відповісти на низку «незручних» запитань. Зокрема, чи отримає українська економіка якісь переваги, чи вступ до СОТ, навпаки, призведе до проблем і труднощів; як бути з працевлаштуванням робітників, котрі втратять роботу в разі неконкурентоспроможності вітчизняної продукції, тощо.

У виступах депутати звертали увагу на те, що сьогодні Україна не відповідає жодному з критеріїв входження до СОТ. Володимир Пузаков зазначив: поспішність вступу до цієї організації призведе до того, що АПК не одержить підтримки з боку держави, а такі галузі, як сільгоспмашинобудування, автомобілебудування, чорна металургія та деякі інші, будуть кинуті владою напризволяще. Олександр Борзих: «Ми не готові до жорсткої конкурентної боротьби на зовнішніх аграрних ринках». Достатньо обґрунтовані застереження висловили й інші народні депутати.

На денному засіданні розглянуто проект закону про внесення змін до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (стосовно осіб, які після 1944 року були переселені на територію України). Депутати були практично одностайні: для відновлення історичної та соціальної справедливості датою відліку переселення, з наданням переселеним особам відповідних соціальних гарантій, слід вважати 1 січня 1944 року.

Спалахом емоцій позначилося обговорення проекту закону про внесення змін до Закону «Про податок на додану вартість» (щодо вдосконалення механізму відшкодування ПДВ). Найкатегоричнішою була позиція Юрія Кармазіна (фракція «Наша Україна»). Він зазначив, що в новому законі під виглядом удосконалення передбачається суцільне пограбування. Адже практично всі захисні положення нині чинного закону в новому законопроекті вилучаються. Категоричну незгоду зі змістом нового законопроекту висловили також депутати Микола Шершун, Володимир Бойко та інші народні обранці.

На вечірньому засіданні обговорено блок законопроектів про спеціальні економічні зони (Львівська, Донецька області та Закарпаття). Оцінки їх утворення та діяльності істотно розійшлися: від визнання їх доцільності до таких визначень, як «чорні діри» та лазівки для спекулятивних оборудок.

Досить гостре зіткнення позицій спричинило також обговорення проекту закону про державний земельний кадастр. Основна думка: вся земля повинна мати реальну цінність і не підлягати менджуванню під будь-якими приводами.

Іван ДМИТРЕНКО.

Постанова Верховної Ради України

Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України 9 і 11 липня 2003 року

Верховна Рада України **постановляє:**

9 липня 2003 року провести ранкове та вечірнє пленарні засідання, а 11 липня 2003 року провести ранкове пленарне засідання Верховної Ради України з розглядом та прийняттям на них рішень щодо підготовлених і обговорених в установленому порядку питань.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 8 липня 2003 року.
№ 1024-IV.

Зміна стилю роботи

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

Генеральна прокуратура України змінює стиль роботи з Верховною Радою. Про це повідомив на зустрічі фракції політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна» Генпрокурор України Святослав Піскун. Він повідомив, що за парламентом закріплено спеціальну групу прокурорських працівників на чолі із заступником Генпрокурора Ігорем Дрижчаним, яка відстежує всі депутатські запити і звернення до правоохоронних органів для оперативного реагування на них.

Під час зустрічі депутатів, зокрема, цікавили прокурорське реагування на ситуацію в АПК та на продовольчому ринку країни, результати розслідування резонансних справ. С. Піскун також виклав своє бачення реформування прокуратури України. На його погляд, необхідно повернути прокуратурі функції нагляду за діяльністю судів, дотриманням законності щодо прав громадян тощо. Генпрокурор висловився за ініціювання змін до чинних законів, які повернули б прокуратурі повноваження у розслідуванні злочинів, скоєних працівниками правоохоронних органів, митниці, податкової служби та інших державних структур.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Ялтинський почин

Під музику Вівальді і хлюпіт морських хвиль кримські інтелігенти об'єдналися

Донедавна кримське селище міського типу Массандра було відоме хіба що палацом XIX століття, в якому ніхто ніколи не жив, і чудовими білими мускатами. Однак минулої суботи це приморське містечко біля Ялти отримало третій шанс прославитися: тут відбувся Інтелектуальний форум Криму і народилася організація, яка має на меті об'єднати всіх вдумливих і високодуховних громадян півострова. Інакше кажучи — об'єднати інтелігенцію.

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Власне, ідея такої організації народилася не в Криму і аж ніяк не влітку. Ще в лютому 2003 року в оперному театрі Києва відбулися велелюдні збори інтелігенції —Інтелектуальний форум України, скликаний Фондом інтелектуальної співпраці «Україна—XXI століття». Латинського слова «інтелектуал» не варто лякатися: на форум з'їхалися не лише світила науки, професори та академіки, а й чимало вчителів, лікарів, інженерів —одним словом, людей, в професії яких іскриться розумове начало.

Познайомившись, порадившись і послухавши ораторів (у форумі брали участь Голова ВР України Володимир Литвин, президент Національної академії наук Борис Патон, поет Борис Олійник, знавець історії Петро Толочко), делегати дійшли висновку, що було б непогано об'єднати розумові здібності кожного в єдиний інтелектуальний потенціал нації. А для того, щоб ця ідея не набула присмаку маніловщини, було вирішено підвести під неї базу реальності — створити відповідну громадську організацію.

Конкретним автором цього ноу-хау є народний депутат Богдан Губський. Заснувавши в 2000 році фонд «Україна — XIX століття», він досяг чималих успіхів на ниві підтримки й об'єднання української інтелігенції. Свого часу ця благодійна структура взяла на озброєння досить радикальне кредо — «Інтелектом по олігархах», і цим дала зрозуміти: майбутнє України, її розвиток і міжнародний авторитет стратегічно важливіші, ніж бізнесовий розвиток і ситуативний авторитет окремих її громадян. Підтримку талантів, молодих і зрілих, фонд провадив і провадить із пламомірністю, яка іншим благодійним організаціям і не снилася: тут і гранти студентам, і стипендії науковцям, і видання книжок, і проведення мистецьких виставок.

Як бачимо, Інтелектуальний форум (ІФУ) почав свою ходу Україною. Збори, які відбулися в Масандрі, одностайно підтримали київську ініціативу і обрали головою кримського осередку новонародженої організації Анатолія Литвиненка, визначного діяча мистецтв краю. Вже в перші хвилини після обрання пан Литвиненко засвідчив, що налаштований дуже рішуче.

— Впевнений, ми зберемося тут через рік, і ви побачите, що інтелігенція Криму не змарнувала цього часу, — пообіцяв він. — Я ставлюся до своєї нової посади дуже серйозно, в мене справді великі плани. Крим — це величезна скарбниця культури.

Представницький рівень кримської установчої конференції був досить високий: у ній узяли участь парламентарі з депутатської групи «Народовладдя» — Богдан Губський, Василь Гаврилюк, Вадим Гуров, академік і народний депутат Петро Толочко, Міністр охорони здоров'я України Андрій Підаєв (до речі, свого часу він сім років поспіль очолював Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим). Усі вони акцентували увагу на тому, що успіху можна досягти, лише об'єднавши зусилля.

Богдан Губський, розповідаючи про стратегічну мету об'єднання, процитував східних мудреців. Мовляв, якщо будуєш плани на рік — посади рис. Якщо на десять років — посади дерево. Якщо ж замислюєшся на століття наперед — виховуй людей...

За спиною промовця, який виголошував цю східну мудрість, синіло море і дрімали зелені кримські гори. Спливали пахощами обважнілі троянди. Скрипалі перебирали смичками, готуючись грати Вівальді (після зборів делегати мали змогу насолодитися чудовим концертом класичної музики). Одним словом, пейзаж і антураж були символічні — для цього починання.

Оксана МИХАЙЛЕНКО.

На знімку (зліва направо): учасники форуму — народний депутат України Василь **Гаврилюк**, депутат ВР Криму директор Керченського історико-культурного заповідника Петро **Іваненко**, народний депутат України Богдан **Губський**, голова ради новоствореної Кримської республіканської організації ІФУ Анатолій **Литвиненко**, народний депутат України Сергій **Іванов**.

Неприпустиме зволікання

Фото Олександра СІРОГО (Укрінформ).

На черговій сесії Одеської облради розглянуто ситуацію, що виникла навколо каналу Дунай—Чорне море. Регіон зазнає величезних втрат через відсутність судноплавного шляху в українській частині гирла Дунаю. Депутати, зважаючи на нерозторопність вітчизняного чиновництва, прийняли рішення: подальше зволікання з початком будівництва судноплавного шляху та організації пропуску суден у сполученні Дунай—Чорне море неприпустиме і призведе до загострення соціальної напруги в регіоні, втрат морегосподарського комплексу та витіснення України з 7-го транспортного коридору, який пролягає найбільшою рікою Європи.

Георгій Воротнюк.

Одеса.

На знімку (зліва направо): депутати облради від Іванівського району Віталій **Примак**, від міста Котовськ — Микола **Вишневський**, від міста Ізмаїл — Юхим **Айзман**.

ВИРОБНИЦТВО

Луганський патрон

Закінчилися випробування луганського патрона калібру 9х8 мм, що пройшов перевірку за 35 параметрами. Перша партія патронів, призначених для спортивно-мисливської зброї, уже надійшла на ринок. Керівників ЗАТ «Луганський патронний завод» зорієнтовано на те, щоб основну масу виробів відправляли на зовнішній ринок.

Інженерам і фахівцям у досить короткий термін удалося розробити й налагодити виробництво «м'якої» кулі, яка відповідає зарубіжним аналогам, а в окремих випадках і перевершує їх.

Алла АНТИПОВА.

В НОМЕР

Про ключові проблеми світового розвитку

Заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко перебуває в Нью-Йорку на запрошення Центру стратегічних та міжнародних досліджень. За повідомленням Інформаційного управління ВР, програмою дводенного перебування О. Зінченка в США передбачено його доповідь на міжнародній конференції, де обговорюватимуться ключові питання світового розвитку, сучасні проблеми міжнародних відносин з урахуванням нових викликів та загроз розвитку людства. У своєму виступі заступник Голови ВР має торкнутися питань вступу України до Світової організації торгівлі, її інтеграції до євроатлантичних структур та інших, пов'язаних з національною безпекою України.

Центр стратегічних та міжнародних досліджень — відома міжнародна неурядова організація, яка об'єднує відомих політиків, економістів та експертів різних країн, організовує регулярні конференції, тематичні семінари для обміну думками на перспективи розвитку світового суспільства.

День народження на Чернечій горі

Учора, 9 липня, в день свого народження, Прем'єр-міністр України Віктор Янукович побував у Каневі і вклонився могилі Тараса Шевченка.

— Я вперше на найвищій духовній вершині України, Тарасовій горі,— поділився Віктор Федорович з журналістами. —І ви можете зрозуміти мої почуття. Це і радість, і смуток, і хвилювання. Коли я піднімався сходами до місця вічного спочинку Кобзаря, передумав про все своє життя, про минуле і майбутнє України...

Віктор Янукович ознайомився з експозицією музею Шевченківського національного заповідника, відповів на запитання журналістів.

У другій половині дня глава уряду продовжив робочу поїздку Черкащиною. Зокрема, він побував у передовому господарстві СТОВ «Агрофірма «Маяк» Золотоніського району, у сільгосптовариствах «Надія», «Мрія», «Родина» і «Світанок» Чорнобаївського району. Затим Прем'єр-міністр України відбув на Полтавщину.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Строки скасовано

Конституційний Суд України дійшов висновку, що положення ч. 6 ст. 29 Закону України «Про вибори народних депутатів України» стосовно строків оскарження порушень під час підрахунків голосів та встановлення результатів голосування є неконституційним. Отже, втратили чинність положення закону, за якими скарга стосовно порушень, які мали місце під час підрахунку голосів та встановлення результатів голосування в роботі дільничної виборчої комісії, могла бути подана до окружної виборчої комісії або до суду протягом двох днів після дня виборів, а в роботі окружної виборчої комісії - до Центральної виборчої комісії або до суду - протягом п'яти днів після дня виборів, у частині, що унеможливлює оскарження вчинених після закінчення двох та п'яти днів після дня виборів порушень у роботі дільничної або окружної виборчих комісій під час підрахунку голосів та встановлення результатів голосування.

Цього самого дня своїм другим рішенням КС визнав такою, що відповідає Основному Закону, статтю 150 Кримінально-процесуального кодексу України, за якою під час вирішення питання про застосування запобіжного заходу разом з іншими обставинами враховується тяжкість злочину, у вчиненні якого підозрюється, обвинувачується особа.

Наталія ЛЕВ.

Годувальницю не забувають

Після набрання чинності новим Земельним кодексом України та проведення аграрної реформи лишилося багато питань, що виникають під час реалізації права власності, паювання землі, розподілу майна колишніх колгоспів тощо. Враховуючи актуальність цієї проблеми, Академія правових наук України разом з Інститутом держави і права імені В. М. Корецького НАН України провели науково-практичну конференцію «Організаційно-правові проблеми розвитку аграрного і земельного ринків України». У роботі конференції взяли участь народні депутати України, керівні працівники Верховної Ради України, адміністрації Президента, Кабінету Міністрів України, Вищого господарського суду, Міністерства аграрної політики, Міністерства юстиції України, інших державних органів та наукових установ, а також науковці і викладачі вищих навчальних закладів. Із вступним словом до учасників звернувся директор Інституту держави і права імені В. М. Корецького Ю. Шемшученко. Цікаву й важливу тему порушив у своєму виступі академік АПрН України В. Семчик, зокрема, він детально обгрунтував організаційно-правові аспекти впровадження іпотеки в Україні, вказав на необхідність створення належних умов для її запровадження та забезпечення гарантій діяльності іпотечних банків. Загалом на конференції обговорювалися питання правового регулювання експорту та імпорту вітчизняними сільськогосподарськими товаровиробниками сільськогосподарської продукції, формування сприятливого інвестиційного клімату у сільському господарстві, наголошувалося на необхідності створення нормативно-правового забезпечення запобігання надмірній концентрації земель у власності громадян та юридичних осіб в умовах сьогодення, аналізувався досвід західних країн, розкривалися макроекономічні та галузеві передумови розвитку ринку землі в Україні та проблеми забезпечення паритету цін на продукцію сільського господарства.

Наталія ХОМЕНКО.

НОВИНИ

Мільйонний пасажир Борисполя

ВІТАЄМО!

Аеропорт Бориспіль вітав свого мільйонного з початку року пасажира. Ним стала Алла Ахметова, що відлітала рейсом авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України» (МАУ) до Барселони. Комерційний директор аеропорту Ганна Бевзо вручила їй пам'ятний подарунок — наручний годинник і сувеніри для двох її доньок, які подорожували разом із нею. Від імені МАУ мільйонного пасажира привітав віце-президент авіакомпанії Михайло Сенчук. Він вручив Аллі Ахметовій квиток туди й назад у бізнес-класі на будь-який рейс МАУ, який можна використати протягом року.

Цього року аеропорт Бориспіль зустрів мільйонного пасажира на місяць раніше, ніж минулого. Головним чинником, що забезпечив зростання пасажиропотоку на авіатранспорті, вважають фахівці аеропорту, є поліпшення загальної економічної ситуації в країні, а також зусилля, яких докладає для розвитку авіаперевезень Міністерство транспорту України, зокрема, реалізація програм — внутрішніх авіаперевезень у літній період і розвиток аеропортів України.

ПРОГНОЗ

Не той клин, важкий хліб

(Початок на 1-й стор.).

— Через несприятливі погодні умови — зимові морози та весняну посуху, — зауважує Надія Іванівна, —урожай зернових культур очікується нижчий за минулорічний — у межах 500 тисяч тонн (торік в області цей показник становив 680 тисяч тонн). І хоч нині ще рано говорити, скільки конкретно матимемо зерна з гектара, але бачимо, що значно менше, ніж торік.

Краще зерно, яке зберемо, спробуємо засипати до насіннєвого фонду. Частина врожаю піде на розрахунки за оренду паїв. Щодо забезпечення області продовольчим зерном (річна потреба — 179,6 тисячі тонн), то намагатимемося це зробити за рахунок цього збіжжя. Крім того, борошномельні і хлібопекарські підприємства закуповуватимуть його і в інших регіонах: таке завжди практикуємо, оскільки область ніколи не була хлібною. Для цього використовуватимемо кошти переробних та борошномельних підприємств, а також кредитні ресурси.

Прогнози на врожай інших сільськогосподарських культур, за словами Надії Переходько, сьогодні ще рано складати. Але дещо радує. Особливо тих господарників, хто рано посіяв цукрові буряки, — вони у гарному стані.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ДОСВІД

Партнери довіряють і перевіряють

На Південноукраїнській АЕС завершилася партнерська перевірка безпеки й надійності функціонування станції. До команди інспекторів увійшли представники Всесвітньої асоціації організацій, що експлуатують атомні станції, з Пакистану, Росії, США, Болгарії, Білорусі, Фінляндії, Франції.

За словами директора московського центру ВАО АЕС Фарида Тухветова, завдання таких перевірок — підвищення безпеки атомних станцій.

У 2002—2003 роках експлуатація Південноукраїнської АЕС не викликала ніяких екологічних змін у районі її розташування порівняно з попередніми роками.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

РЕЗОНАНС

Затримано підпалювача буковинських церков

У Чернівцях встановлено особу палія двох церков. Як повідомив заступник прокурора обласного центру Антон Сохор, ним виявився 21-річний мешканець с. Рідківці. Міліція з'ясувала, що непрацюючий затриманий раніше перебував на стаціонарному лікуванні в психіатричній лікарні.

Сергій СУЛИМА.

ІМ'Я

Повернення Теодора

Кілька тисяч людей з України, Словаччини, Угорщини, Німеччини, Італії, Канади, США нещодавно з'їхалися до Ужгорода, щоб вклонитися мощам єпископа Теодора Ромжі.

Теодор Ромжа був канонізований Папою Іваном Павлом II під час візиту в Україну. Антропологічні дослідження останків, проведені в Будапешті, підтвердили його мученицьку смерть, яку єпископ прийняв навзамін обіцяних благ за відступництво від греко-католицької віри. 27 жовтня 1947 року бричку, в якій священнослужитель повертався з села Лавок Мукачівського району додому після архієрейської літургії, було протаранено військовим «студебеккером». Проте Теодор Ромжа та кілька його супутників залишилися живими. Він потрапив до лікарні й почав уже одужувати, але за вказівкою Москви до Мукачевого був терміново відряджений сумнозвісний Судоплатов. Медсестра лікарні, яку так само терміново прийняли на роботу, і піднесла Теодорові Ромжі отруту замість ліків.

...Мощі Теодора Ромжі, доставлені з Будапешта через Словаччину до Ужгорода, поміщено на почитання в бічній каплиці Кафедрального собору.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

У прикарпатському селищі Східниця відбулася презентація нових мінеральних вод: лікувально-столової «Східницька содова» та столової «Східницька заповідна». Підприємство «Перспектива», яке об'єднує науковців, гідрогеологів, хіміків, будівельників, архітекторів-ландшафтників, розпочало промислове розливання цих вод.

На знімку: дегустація нової мінеральної води.

СТИХІЯ

Вода ринула на село

Унаслідок прориву дамби на території Вишневської сільради Старобільського району затоплено 112 дворів і три житлові будинки. Сильні зливові дощі переповнили риборозплідну водойму до 400 кубометрів, у результаті дамба не витримала напору і прорвалася. Не менш як половина загального обсягу води ринула на розташовані поряд села Тецьке і Шпотине. Подвір'я і будинки опинилися у воді до рівня 1,5 метра. Крім того, паводок пошкодив два низьководні дерев'яні автомобільні мости й опори місцевого газопроводу. Газопровід від'єднано, за допомогою влади мешканці ліквідують наслідки затоплення.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

■ *Фотофакт*

Командувач військ Південного оперативного командування генерал-лейтенант Володимир Можаровський (на знімку) провів у Миколаєві огляд українського миротворчого контингенту, який вирушає з місією ООН до Сьєрра-Леоне.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

СТАБІЛІЗАЦІЯ

Кажуть, до нового врожаю вистачить

Забезпеченість продовольчим зерном перевищує потребу в Україні більш ніж удвічі. Про це **повідомляє управління зв'язків з громадськістю Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України**. Станом на перше червня поточного року було задекларовано 1068,1 тисячі тонн продовольчого зерна за потреби внутрішнього ринку на червень 519,6 тисячі тонн. Як зазначили у міністерстві, продовольчого зерна в Україні до нового врожаю достатньо.

УНІАН.

Взято під контроль

Розпорядження про запровадження державного регулювання цін на основні продовольчі товари видав голова Кіровоградської облдержадміністрації Василь Моцний. Діятиме воно до першого жовтня. Згідно з розпорядженням на виробництво борошна, хліба, макаронних виробів та круп рівень рентабельності встановлено — п'ять відсотків; граничний рівень торговельної надбавки, з урахуванням ПДВ, на реалізацію пшеничного та житнього борошна і хліба —10 відсотків; на реалізацію круп, цукру та макаронних виробів — 15 відсотків.

Олег БОНДАР.

Цінам — державне регулювання

На Дніпропетровщині запроваджено державне регулювання цін на борошно та хліб. До першого вересня гранична рентабельність виробництва і постачальницько-збутові та торговельні надбавки у містах не можуть перевищувати 10, а у сільській місцевості 15 відсотків. Водночас в області розпочалася тотальна перевірка зернового ринку. Розпорядженням облдержадміністрації запропоновано розгорнути конкретну й адресну матеріально-соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Один пакет борошна в одні руки

В Одесі почало діяти розпорядження міського голови Руслана Боделана «Про заходи щодо недопущення зростання цін на борошно». Зокрема, одесити можуть придбати борошно в муніципальній торговельній мережі, що налічує 75 магазинів та кіосків у всіх мікрорайонах міста, по три гривні тридцять копійок за двокілограмовий пакет. Продають, щоправда, лише по одному пакету. У муніципальній мережі і хліб на третину дешевший.

Георгій ВОРОТНЮК.

Що непокоїть освітян

У КОМІТЕТАХ ВР

Нещодавно у Дніпропетровську відбулося спільне виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти і Міністерства освіти і науки. На зустрічі народних депутатів, керівників вузів регіону, представників місцевої влади і профспілок йшлося про актуальні проблеми реформування системи вищої освіти.

Метою засідання було обговорення низки законопроектів про внесення змін і доповнень в чинний Закон України «Про вищу освіту». Автори цих документів — народні депутати України В. Кириленко, В. Кафарський, О. Єдін, Л. Танюк, Ю. Артеменко, Є. Гірник і Л. Григорович, а також Кабмін.

Комітет ВР напередодні дискусії визначився: на основі окремих законопроектів спільно розробити один і запропонувати його для обговорення в сесійній залі.

Розмова в Дніпропетровську була щира і водночас гостра. Інакше і не могло бути, бо долю Закону «Про вищу освіту» вирішувала високопрофесіональна еліта — академіки і доктори, відомі та поважні вчені, громадські діячі, представники обласної і міської влади, лідери вузів.

І не дивно, що фактично до кожної статті чинного закону запропоновано внести десятки відповідних змін. У вщент заповненій залі вченої ради славнозвісного Національного гірничого університету, де проходило засідання, байдужих не було. Виступали авторитетні вчені мужі, які дійшли одного висновку: закон про вищу освіту конче потребує змін і доповнень. Це вимога часу.

Слід зазначити, думки висловлювалися і революційні, і дещо алогічні, і наївні, але ніхто нікого не засвистував, не позбавляв слова. Демократизм в обговоренні освітянських проблем зайвий раз засвідчив прагнення представників вищої школи працювати за сучасним прогресивним законом. А тон серйозній діловій розмові задала, на думку учасників, доповідь голови Комітету ВР з питань науки і освіти Станіслава Ніколаєнка.

Він, зокрема, наголосив, що в умовах глобалізації суспільного розвитку, переходу від індустріальних до науково-інформаційних технологій, освіта стає могутньою рушійною силою економічного розвитку, важливим чинником національної безпеки, благополуччя країни і кожного її громадянина. Тому аксіоматичним стало твердження, що тільки та країна, яка спроможна забезпечити не декларативний, а реальний пріоритетний розвиток освіти і науки, зможе претендувати на гідне місце в світовому співтоваристві.

Конкурентоспроможність країни визначається не так наявністю природних ресурсів, як здатністю створювати і освоювати складні наукомісткі технології, забезпечувати принципово новий технологічний рівень виробництва, адаптуватися до умов інформаційного середовища. А це можливо тільки за наявності тотальної грамотності, високого інтелектуального рівня суспільства, а також за умови результативної державної політики у сфері освіти.

Україні потрібна чітко функціонуюча система підготовки висококвалифікованих фахівців.

Тому формування ефективно діючої освітньої політики стало пріоритетним у діяльності Верховної Ради України. Варто зауважити, що за короткий термін було підготовлено й ухвалено закони України «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», які сформулювали державну політику в галузі вищої освіти, визначили завдання, структуру і порядок діяльності навчальних закладів, принципи управління освітянською сферою.

Проте, підкреслив голова комітету, ситуацію не варто ідеалізувати, бо не можна не помічати того, що перед системою вищої освіти постали досить гострі проблеми, які потребують нагального розв'язання (і не тільки питання співвідношення 51 чи 49 відсотків у планах прийому).

Чинна нормативно-правова база вищої освіти потребує певного доопрацювання з метою усунення неузгоджень з нормами інших законів, невиправданого дублювання нормативних правил і положень тощо. Не працює, на жаль, низка статей закону щодо фінансово-економічних відносин.

Останнім часом питома вага видатків на освіту в державному бюджеті збільшується. Вживаються заходи з підвищення заробітної плати. Але ці заходи не компенсують ні вартості життя, ні потреб вищої школи. Встановлених законом обсягів бюджетних видатків 8,5 відсотка від ВВП (10 відсотків від національного доходу) на освіту ми не маємо, як не маємо 1,7 відсотка — на потреби науки.

На перший план виступає питання якості освіти. Необхідно завершити роботу з формування державних стандартів і негайно розпочати формування державної системи управління якістю вищої освіти на основі положень Болонської конвенції.

Непокоїть процес «девальвації вищої освіти», прикладом чого є надання неякісних освітніх послуг, торгівля дипломами тощо. Вважаю, наголосив С. Ніколаєнко, її породила закрита для суспільства і громадськості система ліцензування й акредитації. Звідси ще одне питання — плата за навчання в державних і недержавних вузах, які становлять відповідно 82 та 18 відсотків від загальної кількості. Платна вища освіта на певному етапі мала позитивне значення, це підтримало вищу школу, деякою мірою сприяло її розвитку.

І все-таки, зазначив Станіслав Ніколаєнко, основа державної політики в галузі освіти — пріоритет безоплатної освіти, забезпечення її доступності. І часто плата за навчання не гарантує високого рівня підготовки. Це насамперед стосується більшості вузів недержавної форми власності, де якість знань набагато нижча, ніж у державних.

На виїзному засіданні багато йшлося про нерозв'язані проблеми забезпечення викладацькими і науковими кадрами. Вони старішають. Середній вік кандидата наук, скажімо, 51, а доктора наук — 60 років.

Абсолютна більшість найзначніших результатів у світовій науці отримана вченими до 40-річного віку. У нашій країні їх частка сьогодні становить лише 19 відсотків від загального числа, і вона дедалі знижується. У нас тільки чотири доктори наук віком до 35 років, до того ж двоє з них — тимчасово за кордоном. Вкрай потрібна, наголошувалося в Дніпропетровську, державна програма кадрової політики, яка включатиме комплекс заходів з пропаганди наукової педагогічної діяльності, підготовки кадрів, створення належних для вченого, викладача вузу умов праці, побуту і соціальної забезпеченості.

Освітян непокоїть різке скорочення наукових досліджень у вищій школі. У першому кварталі ц. р. лише кожен дев'ятий доктор та кандидат наук (11,9 відсотка) із числа постійно занятих науковою діяльністю, працював у вищому навчальному закладі.

Тривожить і відсутність рівного доступу до якісної вищої освіти для випускників шкіл із регіонів, сімей з низькими прибутками, із сільської місцевості. Практично вони не мають шансів для вступу до провідних вищих навчальних закладів.

Дослідження показують: у постіндустріальному суспільстві 30 відсотків дорослого населення повинно мати вищу освіту. Чи здатна наша система задовольняти потреби в таких обсягах?

Спостерігається значний розрив між рівнем знань випускників шкіл і вимогами вузів, розквіт репетиторства і різноманітних платних курсів, простіше кажучи, узаконеного здирства і хабарництва, що здійснюється за схемою «Готую — приймаю вступні іспити».

Низький відсоток працевлаштування випускників, надто в сільській місцевості, спонукає до створення сучасної системи працевлаштування дипломників.

— Це аж ніяк не повний перелік проблем, що постали перед освітянами, — зазначив Станіслав Ніколаєнко. — Однак можна дійти однозначного висновку: система вищої освіти потребує постійної модернізації, яка повинна мати глибоко продуманий, збалансований характер. Очевидно, що це питання неможливо розглядати поза контекстом злободенних ситуацій, характерних для всього соціально-економічного життя країни. Саме з цих міркувань виходив Комітет ВР, плануючи виїзне засідання у Дніпропетровську.

На ньому, зокрема, виступив заступник державного секретаря Міністерства освіти і науки Микола Степко, голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації Микола Швець, ректор Національного гірничого університету Геннадій Півняк та інші.

В обговоренні питання взяли участь народні депутати України Володимир Кафарський, Михайло Бауер, Михайло Родіонов, Костянтин Ситник, Олександр Царенко.

Комітет доручив підкомітету з питань фахової освіти узагальнити висловлені пропозиції, доопрацювати та подати на розгляд у Верховну Раду України узгоджений проект закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту».

Іван ІЛЛЯШ.

Дніпропетровськ.

На знімку (зліва направо): Станіславу Ніколаєнку, Костянтину Ситнику, Миколі Швецю і Геннадію Півняку є що обговорити.

Фото з архіву «ГУ».

АКТУАЛЬНО

Граємо в азартні ігри

Можна відшукати однакову кількість аргументів «за» і «проти» азартних ігор. Принаймні відвідувати гральні заклади і грати в азартні ігри закон не забороняє. Та якщо шанси набрати потрібну комбінацію символів, коли поруч ручки запускає диски автомата, цілковито непередбачувані і підлягають законам випадкових чисел, то азартні ігри як вид бізнесу мають перебувати у чітких законодавчих рамках. Київрада спробувала була піти ва-банк, вирішивши поставити власні правила понад законами України. Та — слід віддати належне — сесія Київради задовольнила протест столичної прокуратури. Старожили кажуть, що взагалі вперше в історії.

Хто винний?

У березні сесія Київради прийняла нові правила ведення господарської діяльності з організації та утримання тоталізаторів і гральних закладів у столиці, котрі передусім торкнулися гральних автоматів. Їхні власники одразу бурхливо зреагували. На їхнє переконання, гральний бізнес у кращих традиціях західних країн став невід'ємною, цілковито легальною частиною економіки України і приносить бюджету неабиякий зиск. Тим часом новації Київради суперечать законам, за якими грали дотепер, і ставлять під удар стабільність на гральному ринку.

Каменем спотикання стали три питання: ліцензування приватними операторами кожного грального автомата, заборона встановлювати автомати поза гральними закладами і вимога покласти п'ятдесят можливих максимальних виграшів у вказаний міськими депутатами банк.

Оскільки в українському законодавстві, ніде правди діти, трапляються правові прогалини, великі оператори, об'єднані в Асоціацію діячів грального бізнесу України, звернулися до правників та аналітиків, що знаються на тонкощах цієї загалом нової для держави справи. Асоціація спробувала отримати у відповідних інстанціях тлумачення з усіх неоднозначно виписаних у законах питань, зокрема з ліцензування, можливості грати «живою» монетою тощо. Юристи дійшли висновку, що правила, встановлені Київрадою, нехтують права діячів грального бізнесу, змушуючи їх робити те, що не передбачене в жодному законі. Про це промовисто свідчить протест столичної прокуратури на відповідне рішення міськради.

Державний комітет з питань регуляторної політики та підприємництва 2001 року визначив, що діяльність гральних електронних автоматів ліцензуванню не підлягає. Досить того, що на кожний механізм купують патент, який коштує 1400 грн. на рік, а ліцензія загалом на гральний заклад коштує 340 грн. на три роки.

У законі про підприємництво у частині про свободу діяльності сказано, що підприємці мають право самі — без обмежень! — приймати рішення і провадити будь-яку діяльність, що не суперечить національним законам. Відповідно, бізнесмен сам має право обирати, в якому банку і в якій кількості тримати свої кревні. Жодним словом у законі не заборонено розміщувати автомати по одному, два чи то по десять і зовсім нічого не сказано про спецзали. Адже саме через доступність і демократичність цей вид розваги став таким популярним у всьому світі.

Що робити?

Гральний бізнес має всі шанси перетворитися на перспективну галузь економіки, неабияку підтримку доходної частини держбюджету, але стереотипи залишаються незмінними, щоб не сказати совковими. Навіть церква не виступає проти азартних ігор, застерігаючи, щоправда, що азартна гра — не найрозумніше витрачання грошей.

Якщо говорити про гральний бізнес як про діяльність, яка дає державі прибуток, то найлогічніше було б, не мудруючи лукаво, зробити елементарні підрахунки. У Києві п'ять тисяч окремих автоматів, які, згідно з новими правилами, мають бути закриті. Перемножимо цю кількість на суму патенту — 1400 грн., і в результаті щороку столиця (а це переважно соціально незахищені прошарки населення — пенсіонери, малозабезпечені, інваліди) втрачатиме сім мільйонів гривень.

Припустімо, декого із конкурентів «реформатори» грального бізнесу все-таки витіснять із цього бізнесу, але, погодьтеся, втрат зазнають в основному громадяни. Чиновники завжди зможуть знайти «яскраві» аргументи проти «одноруких бандитів». А поготів якщо, нібито «борючися зі злом», вперто намагаються, замість підтримати приватний бізнес і ефективно його контролювати, встановити власні правила гри. От у чім вся суть проблеми.

Та є й альтернативна позиція, котру висловлює **виконавчий директор Асоціації діячів грального бізнесу Сергій Микитенко:** «Наша позиція однозначна — не можна вбивати бізнес, який уже існує. Тільки в Києві ми створили чотири тисячі робочих місць, які нині поставлено під загрозу знищення. Положення нових правил спричинять банкрутство багатьох компаній, чимало із них втечуть у тінь. Це не може бути вигідне для держави. Не хочеться думати, що Київрада стала розмінною монетою в чужій грі або веде власну азартну гру».

А щодо спірних законодавчих моментів, то Сергій Микитенко вважає, що депутати разом із бізнесменами можуть вирішити їх без допомоги судів і прокуратури. Хоча б узявши за основу чинні інструкції Ліцензійної палати.

Олена БОНДАРЕНКО.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Дивуватися не варто. Впадати у відчай також

Широкі українські народні маси, які не дуже цікавляться нюансами законотворчості, але регулярно дивляться телевізор, мають усі підстави для глибокої задуми. Бо терпляче мріючи про європейську інтеграцію, народ не може не перейнятися запитанням: чи це по-європейському, коли поважні, в дорогих костюмах з краватками політики жваво дискутують між собою з використанням загальновідомої лексики, образ, штовхають один одного, а інколи навіть намагаються завдати тілесних ушкоджень? Чи можливе щось схоже в німецькому Бундестазі, польському Сеймі, французькій Національній Асамблеї або в іспанських Генеральних кортесах?

Одразу можна пригадати, де таке точно можливе: в Державній Думі Росії. Там то Жириновський мінеральною водою опонентів кропить, то депутат Шандибін комусь «робітничо-селянським» методом політику партії пояснить, то когось із жінок-депутаток за коси посмикають або ж Зюганова «політичною проституткою» обізвуть. Ще б'ються інколи грузинські парламентарії: минулого року депутат Петре Цишкаришвілі задіяв для цього навіть кастет. Була, пригадується, «стінка на стінку» в парламенті на Тайвані — східні єдиноборства в хід пішли. Але ж ні Грузія, ні Росія чи Тайвань євроінтеграцію собі за головну мету не ставили, отож там можуть з чистою совістю чубитися. Інша справа — ми, в нас орієнтири високі. Адже в Німеччині, Франції чи Британії нічого схожого не відбувається: ніхто нікого не б'є, трибуни не блокують, текст виступу з рук не видирають тощо. Пригадується, як вразила офіційну делегацію Верховної Ради майже суцільна тиша в залі Рійгікогу (парламенту) Естонії під час його роботи. Справді, орієнтири дуже для нас високі.

Власне, політична нестриманість у країнах з розвинутою політичною культурою якщо й проявляється, то обмежується мовними «епітетами». І супроводжується зазвичай нищівною критикою винуватця у засобах масової інформації. У Німеччині минулого року стався величезний скандал після того, як журнал «Шпігель» надрукував характеристику, яку дав екс-канцлер Гельмут Коль нинішньому президенту Бундестагу Вольфгангу Тірзе: назвав його «найгіршим головою парламенту з часів Германа Герінга». Дарма що це було сказано у вузькому колі в ресторані Бундестагу — неподалік сидів журналіст, який усе почув. А найсвіжіший приклад реакції західного суспільства на некоректні політичні висловлювання — випадок з італійським прем'єром Сільвіо Берлусконі. Він під час дебатів у Європарламенті порадив німцю Мартіну Шульцу спробувати себе в кінематографі у ролі охоронця в концтаборі. Виникла німецько-італійська дипломатична напруженість, а по самому Берлусконі «котком» пройшлася вся європейська преса. З усіма, зрозуміло, наслідками для й так невисокого іміджу італійця. Власне, якщо послуговуватися українською політичною термінологією, то Сільвіо Берлусконі — типовий олігарх (участь у політиці, володіння мас-медіа, футбольний бізнес) без усіляких інтелігентських надмірностей. Але навіть якщо міркувати з огляду на цей конкретний приклад, то різниця в політичній культурі залишається очевидною: були ж випадки, коли українські аналоги Берлусконі обіцяли опоненту не роль у кіно підшукати, а просто закатати в асфальт...

Мал. Віктора ПОПОВА.

Цілком імовірно, однак, що ті пристрасті, які спалахують інколи у Верховній Раді, якщо й не є власне євроінтеграцією, то принаймні засобом уможливити її в майбутньому. І навряд чи слід робити однозначні висновки, бо поряд з наведеним на початку статті запитанням приводами для глибокої задуми народних мас мають повне право стати й інші. Що, скажімо, краще: відсутність штовханини і пристрастей у парламенті Білорусі чи Туркменістану, чи можливість такого, хай і дуже своєрідного, прояву демократії в стінах українського законодавчого органу? Зрештою, вітчизняний політикум все ще розвивається: до бундестагів із рійгікогами рівнятися поки що важко. Та й питання, над якими в нас часом у прямому сенсі б'ються, вони там вже давно проходили.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Віктор ЮЩЕНКО, лідер блоку «Наша Україна»:

— Головна відмінність української політики від європейської в тому, що наша є непрозора й непублічна. Чи не головна проблема —безвідповідальність. На Заході партія, яка отримала мандат довіри виборців, має виправдати цю довіру. Її виборча програма є обов'язковим керівництвом до дії, а не передвиборчою риторикою. В Європі влада, яка довела народ до зубожіння, назавжди б пішла з великої політики, а в нас жодна політична сила не відповідає за наслідки так званих реформ. Ще один важливий момент: аби наблизитися до європейської моделі політики і тамтешнього рівня політичної культури, треба обов'язково прийняти закон про опозицію і усвідомити, що опозиція — це не суспільний ізгой, а обов'язкова частина політичного життя. Що її думка і позиція надзвичайно важливі при прийнятті будь-якого політичного рішення.

Михайло ПОГРЕБИНСЬКИЙ, директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології:

— Те, що в нас рівень політичної культури низький, — незаперечний факт. Але я не сказав би, що ми в цьому відстали від європейської політкультури на століття. Мені здається, що в нас є цілком природне просування у напрямі європейських стандартів і в політичному управлінні, і в політичній культурі загалом. Тому я дуже оптимістично налаштований: усі плюси й мінуси політичної культури Заходу будуть досить швидко інкорпоровані в Україні.

Ілько КУЧЕРІВ, президент фонду «Демократичні ініціативи»:

— Гадаю, у нас є підвалини для того, щоб наша політична культура була цілком європейською. Вони закладені в історичній українській традиції: досвідом політичного життя Київської Русі, а затим —козаччини. Це також нагадує нам, що коли йдеться про повернення України до Європи, то ми говоримо про повернення до свого коріння. Тепер про сьогоднішній рівень політичної культури.

Проблема полягає в тому, що при владі у нас, змінивши антураж і гасла, залишилася політична еліта радянських часів. Вона авторитарна, недемократична, і, що дуже погано, ці старші товариші творять собі подібних.

Наші євроскептики — це проросійські оптимісти

У вересні лідери України, Казахстану, Білорусі та Росії планують підписати угоду про створення Єдиного економічного простору (ЄЕП). Навколо проекту триває дискусія. На цьому тижні до неї долучилися учасники «круглого столу» «Міжнародна інтеграція України та проект «спільного економічного простору», організованого Інститутом Євро-Атлантичного співробітництва.

Схоже, у ставленні до теми немає єдності навіть серед парламентаріїв. Лідер блоку «Наша Україна» Віктор Ющенко закликав не політизувати питання, тоді як лідер НРУ, голова Комітету ВР з питань євроінтеграції Борис Тарасюк стверджував, що «деполітизації не вийде». На його переконання, Єдиний економічний простір — це черговий московський проект, покликаний закріпити євразійський зовнішньополітичний дрейф України та ствердити Росію як лідера на теренах колишнього СРСР. Погоджуючись на такий крок, наша влада додає ще один аргумент на підтвердження власної непослідовності, вважає Борис Тарасюк. Передовсім, у здійсненні євроінтеграційних намірів.

Директор Центру ринкових реформ Володимир Лановий спробував повернути дискусію в економічне русло і навіть навів деякі цифри як свідчення переорієнтації української економіки на європейські ринки. Втім, більш як половина всього імпорту до нас традиційно прямує з Росії та інших країн СНД, і 63 відсотки в ньому — паливо та енергія, що змушує ставити питання про енергетичну безпеку країни. Щодо ЄЕП, то, за словами Ланового, логічнішим для України було б інтегруватися в суспільство зі стабільною ринковою економікою, а такої ще не побудували в жодній із країн «четвірки».

Народний депутат України, голова Комітету з питань прав людини у справах нацменшин та міжнаціональних відносин Геннадій Удовенко назвав ЄЕП блефом. Він нагадав, що свого часу Верховна Рада (яка, за словами Бориса Тарасюка, має конституційну проєвропейську більшість) ухвалила заяву на підтримку ЄЕП. У документі йшлося про те, що ЄЕП «сприятиме зростанню конкурентоспроможності економіки України» та «зміцненню експортного потенціалу». Водночас заява застерігала: ЄЕП має створюватися у формах і межах, що не суперечать курсу України на євроатлантичну інтеграцію. «Це все одно, що бути трішки вагітною», підсумував Геннадій Удовенко.

Дивною році на шостому офіційної євроінтеграції видається й дискусія про те, куди рухатися Україні —на Схід чи на Захід? Як нагадав Володимир Дубровський, консультант центру соціально-економічного аналізу CASE-Україна, у сусідній Польщі ніколи не сперечалися, інтегруватися їй в ЄС чи ні. Йшлося лише про те, вступати чи залишатися поза цим об'єднанням, як, приміром, Норвегія чи Швейцарія. А українські євроскептики — це проросійські оптимісти, і наші зовнішньополітичні хитання між Росією та Європою —суто український феномен.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Рідкісний випадок у практиці Європейського союзу: протягом півріччя його очолюватимуть два представники однієї країни. І, хоч як парадоксально, оптимізму це нікому не додає. Президента Європейської комісії Романо Проді (ліворуч) та італійського прем'єра Сільвіо Берлусконі називають антагоністами. А тут ще й скандал, пов'язаний із судовим процесом проти Берлусконі в Італії та необачними його висловлюваннями в Європарламенті. Втім, можливо, це хоча б тимчасово об'єднає двох італійців. Принаймні загасити нинішню пожежу — в інтересах і Проді, і Берлусконі.

Фото АП.

Конституцію вичитають мовники

400-сторінковий текст проекту Європейської конституції пройде ретельну перевірку мовниками Французької академії. Таке рішення було ухвалене у зв'язку з критикою документа через його надто складні мовні конструкції. Критики стверджують, що проект страждає на засилля так званої «брюссельської французької мови», тобто є надто офіціозним і, відповідно, важким для читання пересічними громадянами. Речник Конвенту — органу, що протягом 16 місяців працював над конституцією — Ніколо Лондрут прокоментував рішення передати документ на експертизу мовникам так: «Ідея полягає в тому, щоб вони вичитали й перевірили все, але це стосуватиметься лише лінгвістичного рівня, а не змісту. Потім, можливо, вони підправлять чи поліпшать мову, яка дещо тяжіє до «брюссельської французької».

Неслухняні підлеглі

Досить делікатна ситуація склалася у шведському уряді після заяви заступника прем'єр-міністра Маргрети Віндберг про те, що вона голосуватиме проти приєднання Швеції до зони євро. Відповідний референдум має відбутися 14 вересня. А делікатність полягає в тому, що раніше прем'єр Горан Перссон наказав членам свого кабінету не брати участі в кампанії проти євро. Проте, вочевидь, підлеглі не завжди схильні слухатися шефа. І пані Віндберг не перша в цьому «заколоті» — своє несприйняття євро послідовно декларує міністр торгівлі Лейф Пагротскі.

Соцопитування свідчать, що на сьогодні лише 31% шведів скаже у вересні «так» приєднанню країни до євро, тоді як 48% відсотків налаштовані проти.

Працювати до 70-ти

Британський уряд дозволив своїм співгромадянам працювати до 70 років. До цього пенсійний вік у Британії становив 65 років для чоловіків і 60 — для жінок. Багато роботодавців у рамках скорочення штатів найперше звільняють людей передпенсійного віку. Уряд і правозахисні організації розглядали таку практику як дискримінацію за віковою ознакою.

Сторінку «Євроінтеграція» веде Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Ліван готовий відкрити нам ворота Близького Сходу

(Початок на 1-й стор.).

Після минулорічних близькосхідних турне Президента та Міністра закордонних справ України в Києві дійшли висновку: за ринок Лівану, Сирії, Йорданії треба боротися і для цього використовувати нові форми роботи. Приміром, безплатне передавання чи продаж за символічну ціну застарілої військової техніки. Це світова практика. Якщо раніше такі акції використовували розвинені західні держави, то нині й країни, які пробивають собі дорогу на ринок озброєнь, не жаліють старого, віддаючи чи продаючи його. Як, приміром, Чехія, яка передала за останні рік-два досить великі партії старих танків Ємену, Шрі-Ланці та Грузії. І Ліван цілком міг би опинитися в списку держав—реципієнтів української зброї. З тим, щоб потім віддавати перевагу українським пропозиціям в інших сферах. Водночас, як заявив «ГУ» держсекретар МЗС України Олександр Чалий, про це не йшлося на переговорах з президентом Лівану. Не згадувалася співпраця у військово-технічній сфері і в тексті виступу Леніда Кучми, який заздалегідь роздали журналістам. Однак коли Президент виступав на прес-конференції, він все-таки обмовився про перспективи ВТС. Можна припустити, що йшлося про нього в контексті загальної економічної співпраці.

До речі, незважаючи на те, що президента Лівану Еміля Лахуда нагороджено орденом Ярослава Мудрого за «значний особистий внесок у розвиток україно-ліванських відносин», за підсумками останніх років у торгівлі з Ліваном стався спад. Мабуть, висновків і орденів все-таки замало, щоб Україна змогла відвоювати собі місце під спекотним близькосхідним сонцем.

А передумови для цього є. Президент Ліваму в Києві знову підтвердив високий авторитет українських миротворців інженерно-саперного батальйону, які знешкодили і знищили на півдні країни майже 2000 вибухонебезпечних предметів. «Ліван може відігравати роль воріт для України на Близькому Сході», — підкреслив Еміль Лахуд. Тож імідж України в Лівані, створений нашими саперами, міг би стати гарним підмурівком для економічного співробітництва, включаючи і військово-технічну його складову.

А поки що обмежуємося гучними заявами про готовність України до того чи того кроку. Наприклад, сприяти мирному врегулюванню ізраїльсько-палестинського конфлікту. «Свіжа» думка і про те, що головним інструментом під час розв'язання конфлікту мають стати переговори. Зрозуміло, з цією тезою погодився і ліванський гість, заявивши, що силою не можна розв'язати жодної проблеми. Як приклад він навів ситуацію в Афганістані, де влада уряду обмежується столицею, і Іраку, де «щодня вбивають людей». Президент Лівану також вказав на нестійкість перемир'я між Ізраїлем та Палестиною: «Ми не знаємо, що там може статися завтра».

У Києва і Бейрута спільне бачення майбутнього Іраку. Україна виступає за якомога скоріше формування в Іраку громадянського уряду. Ліван водночас підкреслює, що народ Іраку має обрати своїх представників до уряду демократичним шляхом. Обидва президенти заявили про необхідність посилення ролі ООН у цих процесах. Крім того, президент Лівану вважає, що Київ може відігравати свою роль у післявоєнній відбудові Іраку.

Хотілося б, щоб так і сталося.

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Жертвами повені в трьох китайських провінціях — Аньхой, Цзянсу і Хенань — стали 13 осіб. Крім того, повінь завдала прямих економічних збитків на суму майже 880 мільйонів доларів США.

Фото АП.

У Білорусі ліквідують НТБ

Білоруський уряд вирішив закрити корпункт НТБ у Мінську. Це — продовження історії з депортацією із країни кореспондента цієї телекомпанії Павла Селіна, який вимушено покинув Білорусь 28 червня. Причиною став сюжет про похорон письменника Василя Бикова.

Цей матеріал, на думку білоруської влади, був тенденційний. Російського громадянина Селіна позбавлено права на в'їзд до Білорусі терміном на п'ять років. Того самого дня, коли було прийнято рішення про його депортацію, МЗС вирішило звернутися до уряду з проханням закрити корпункт НТБ, якщо телекомпанія не вибачиться за сюжет. Таке рішення ухвалено 8 липня. Згідно з процедурою корпункт має бути ліквідовано впродовж місяця. Втім, як заявив прес-секретар МЗС Андрій Савіних, якщо НТБ вибачиться, то уряд може прийняти рішення про відновлення роботи бюро. Представники НТБ вважають, що рішенням про ліквідацію корпункту білоруське керівництво перекрило канал, через який воно могло ознайомити російських глядачів зі своєю точкою зору.

На думку експертів, сьогодні в Білорусі відбувається зачищення інформаційного простору. Наприкінці травня на три місяці призупинено вихід впливової недержавної «Белорусской деловой газеты» та додатку до неї — «БДГ. Для служебного пользования». А в понеділок керівництво країни відмовило в продовженні акредитації представництву програми IREX ProMedia, яке надавало допомогу засобам масової інформації.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.

Мінськ.

Головною вулицею з оркестром

У Москві чимало українців. Серед них є урядовці, бізнесмени і банкіри, вчені, військові. Але найбільше — діячів культури: письменників, музикантів, художників. З напрочуд талановитим земляком мені нещодавно випало зустрітися. Валерій Мостович родом з невеликого села Ігнатпіль, що на Житомирщині. Багато років тому він закінчив Овруцьку музичну школу з класу тромбона. Нині Валерій Іванович полковник, на його погонах поруч зірки і музичні ліри. Він головний військовий диригент Московського військового округу МВС РФ, заслужений діяч мистецтв, добре виконуваний композитор-пісняр. У нього в підпорядкуванні два десятки військових оркестрів. Мало того, полковник Мостович — визнаний авторитет військово-духової музики, не раз диригував на Червоній площі, виступав як диригент на міжнародних конкурсах і фестивалях. У розмові зі мною Валерій Мостович розповів про міжнародний фестиваль духових оркестрів, який відбувся на святкуванні 300-річчя Санкт-Петербурга.

— Валерій Іванович, розкажіть про те, як проходив санкт-петербурзький фестиваль військово-духової музики.

— У північній столиці відбулося велике свято — восьмий міжнародний фестиваль військово-духової музики. Цьогоріч воно було особливим тому, що збігся з ювілеєм міста. Якщо раніше у фестивалі брали участь чотири-п'ять оркестрів з далекого зарубіжжя: Англії, Швейцарії, Швеції, Фінляндії, Голландії, то цього разу військові колективи приїхали з Білорусі — оркестр внутрішніх військ і дуже цікавий колектив — військовий оркестр сухопутних військ з України.

— Фестиваль відбувався у формі конкурсу?

— Ні, це був саме фестиваль. Але хочу зазначити, що за відгуками публіки, найцікавішим музичним колективом був оркестр зі Швейцарії. Я, як професіонал, можу відзначити, що найпрофесійнішим, у плані виконавчої майстерності, був саме цей колектив. Візуально він мав дуже цікаву картинку: скажемо, перешикування музикантів під музику. Музиканти використовували навіть незвичну подачу цього жанру — дефіле. На арену великого спортивного комплексу в Санкт-Петербурзі «Ювілейний» спочатку вийшов естрадний вокально-інструментальний гурт, якому акомпанував великий оркестр. До оркестру було додано барабанщиків, які в ансамблі робили якісь особливі речі, притаманні специфічній барабанній музиці, і водночас органічно вписувалися в канву виступу цього чудового колективу.

— А що ви скажете про військовий оркестр з України?

— Це чудовий колектив військових музикантів. Мене вразив високий рівень виконавської майстерності оркестру, чудовий диригент, професійні оркестровки. Лише одне, що я хотів би побажати музикантам з України — це більше включати до свого репертуару національну музику. Адже українська традиція військово-духової музики сягає ще в часи Запорозької Січі. В Україні є чудові пісні, які можна оркеструвати для військових оркестрів.

— Ви часто зустрічаєтеся зі своїми українськими колегами-диригентами?

— На жаль, не так часто, як хотілося. Я знаю, що у Львові готують військових диригентів для української армії. Ми могли б співпрацювати в цій галузі. Користуючись нагодою, передаю вітання всім військовим диригентам України.

Віктор ТИМОШЕНКО.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Москва

Слухання відкладено

Басманний міжмуніципальний суд Москви відклав до 1 серпня розгляд чотирьох позовів іноземних громадян до Мінфіну Росії про компенсацію моральної шкоди, завданої внаслідок теракту на Дубровці, на загальну суму 9,5 млн. доларів.

■ Єреван—Баку

Стрілянину припинять?

Під час зустрічі на вірменсько-азербайджанському кордоні міністри оборони цих країн — Серж Саркісян та Сафар Абієв — домовилися змінити двосторонні заходи довіри. За словами Сержа Саркісяна, зустріч було спричинено пострілами на кордоні, що почастішали останнім часом.

■ Берлін

За кордон за квотою

Німеччина наполягла на внесенні до Конституції Євросоюзу пункту про обмежену імміграцію до європейських держав. Тобто члени ЄС зможуть запроваджувати квоти на міграцію робочої сили із країн, що розвиваються.

■ Ель-Фаллуджа

Новий напад

Штаб командування американських військ в іракському місті Ель-Фаллуджа зазнав нападу з боку іракців. Потерпілих немає.

■ Мехіко

Ім'я нової стихії — «Клодет»

Над Карибським морем зародився тропічний шторм «Клодет», який, за прогнозами, рухаючися до Мексики, перетвориться на ураган.

■ Тегеран

Іран має намір створити ядерну зброю

Національна рада з опору Ірану заявила голові МАГАТЕ Мохаммедові Ель-Барадеї, що Іран має комплекс, де він планує виконати збагачення урану в рамках своєї програми із створення ядерної зброї.

■ В'єнтьян

Іноземних журналістів буде звільнено

Міністр інформації Лаосу повідомив, що два європейські журналісти, яких засуджено минулого тижня до 15 років ув'язнення, будуть звільнені.

■ Дакка

Трагедія з поромом

У Бангладеш перекинувся пором, що перевозив 750 осіб. 600 із них вважають такими, що пропали безвісти, і шанси знайти їх невеликі.

■ Газа

«Ісламський джихад» узяв відповідальність за теракт

Члени екстремістського палестинського угруповання «Ісламський джихад» заявили про свою причетність до теракту, вчиненого в населеному пункті Кфар-Явець, що на північний схід від Єрусалима.

■ Дакар

Африканське турне

Триває п'ятиденне турне Джорджа Буша країнами Африки: Сенегалом, Ботсваною, Угандою, Нігерією та ПАР. Експерти розцінюють це турне як поворотний пункт в африканській політиці Буша, котрий досі надавав проблемам Африки другорядного значення.

На знімку: Джордж Буш з президентом Сенегалу Абдулаєм Вейдом.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

ПОЛІТИКА

Треба прагнути, щоб мертві не тримали у полоні живих

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

*Завтра, 11 липня, президенти України і Польщі Леонід Кучма та Олександр Кваснєвський у селі Павлівці Волинської області вшанують пам'ять жертв україно-польського протистояння 1943—1944 років. Ця зустріч викликала чимало запитань в Україні, створила навіть певне напруження. «Голос України» продовжує досліджувати тему подій на Волині у сорокових роках. Сьогодні свою точку зору висловлюють народний депутат України **Сергій ШЕВЧУК** і радник Президента України **Борис КЛІМЧУК**.*

Сергій ШЕВЧУК:

«Серйозні звинувачення тягнуть і серйозні наслідки»

— Сергію Володимировичу, Волинь опинилася у центрі міжнародного розголосу. Трохи недоброго. Нині багато хто говорить про події 60-річної давнини на теренах нашого краю. На вашу думку, чому саме зараз, а не раніше чи пізніше, згадали про польсько-український конфлікт?

— Передусім зауважу, що тема україно-польського конфлікту 1943 року вивчається істориками протягом семи останніх років. Польська сторона за цей період зуміла зібрати велику кількість архівних матеріалів. Значно більше, на жаль, аніж їхні українські колеги. Ніхто не сподівався, що цей матеріал буде використаний, я сказав би, з певною провокаційною метою. Зокрема, українців сьогодні намагаються звинуватити в геноциді польського народу, етнічних чистках тощо. Тобто в злочинах, які, на думку польської сторони, носять вимір злочину проти людства. Зрозуміло, такі серйозні звинувачення тягнуть і серйозні наслідки. Вони можуть бути різні: від засудження європейською спільнотою, оскільки Польща вже фактично стала членом ЄС, до правових вислідів. Окрім того, можуть бути висунені звинувачення проти конкретних осіб, висловлюватиметься майнові закиди щодо відшкодування тим, хто був підданий, так званим етнічним чисткам. Тому українська сторона повинна надзвичайно серйозно поставитися до цих закидів.

— Однак у Польщі «волинськими подіями» опікуються значно більше часу. Ще в 1989 році вийшла книжка Семашків, у якій волинян назвали «різунами»... У ній наводилася цифра жертв з польської сторони — 100000 осіб. Після того — виповнилося піввіку трагедії, що сталася на Волині, але вшанування пам'яті жертв, на відміну від сьогодення, відбулося доволі спокійно.

— Я не можу сказати, що ці події замовчувалися. На теренах по обидва боки від Західного Бугу місцеві громадяни досить толерантно вшанували пам'ять жертв. На Волинь приїжджали польські комбатанти, які побували там, де жили, де воювали. У свою чергу, воїни УПА також провідали могили рідних на польському боці. Адже зона конфлікту сягала аж кордонів сьогоднішньої Литви. А тому, до речі, не зовсім правильно фокусувати усю увагу лише до подій на Волині. Це, на мою думку, свідомий крок, щоб дистанціювати територію сучасної Польщі від україно-польського конфлікту 1943 року.

— Однак і досі триває дискусія істориків. І вони поки що не можуть точно сказати, що спричинило такий міжетнічний «вибух» на Волині, яких жертв зазнали обидві сторони. Окрім того, з'являються нові документи, які змушують іншими очима дивитися на позицію польської сторони.

— Усім відомо, що довоєнні уряди Польщі, починаючи від уряду маршала Пілсудського, вели неправильну, несправедливу політику щодо українців, які проживали тоді в другій Речі Посполитій. І, немає сумніву, що ця політика викликала протест. А він, у свою чергу, і не тільки на цих теренах, а й в будь-якій точці земної кулі, міг перерости на стихію. Марно звинувачувати стихію в тому, що вона виникла. Треба уважніше дослідити причини, які призвели до кривавої розв'язки.

Отож не варто звинувачувати польську сторону в тому, що вона робить свою справу активніше від нашої сторони. Ми також повинні навчитися діяти узгоджено.

— Але як можна діяти узгоджено, коли деякі наші політики та науковці, які не знають достеменно, що відбувалося на волинській землі, почали сліпо повторювати звинувачення поляків на адресу українців, і зокрема УПА?

— Я повинен сказати: ті кілька місяців, протягом яких триває дискусія в суспільстві, на сторінках ЗМІ, —надто малий проміжок часу, щоб українська спільнота усвідомила те, що відбувалося в ті роки. Не секрет, що ця тема замовчувалася тоталітарною системою, а в перші роки незалежності обидві сторони не поспішали торкатися болючих сторінок. Але рано чи пізно до них треба було повернутися. Ми підготували проект заяви (сьогодні вона розглядається у Верховній Раді. — **В. К**.), в якій дуже дипломатично, але без втрати власної гідності зорієнтуємо громадян України і Польщі в тому, що відбувалося.

Сьогодні всі шукають шляхи для взаємного примирення. Зокрема, до цього прагне римо-католицька церква, а також Святий Понтифік, який має сантимент до України. Прагне не роздмухувати багаття минулого і греко-католицька церква. Свої шляхи до порозуміння шукають і політики, у тому числі президенти обох країн. Перший крок вони зробили в 1997 році, коли підписали спільну заяву. Тепер, на мою думку, треба розвивати її положення. Можна з чимось погоджуватися чи не погоджуватися, але треба зробити все, щоб мертві не тримали у полоні живих.

— На жаль, не всі це розуміють. У травні в Польщі була оприлюднена стаття американського професора Тімоті Шнайдера, який порівняв події на Волині, зокрема дії УПА, з «етнічними чистками у Косові».

— Я переконаний: українська сторона має достатньо ще сильніші аргументи, які будуть не до вподоби польській стороні. Однак не варто змагатися в тому, хто кого більше вколе чи образить — сущих і мертвих. Ми мусимо відстоювати нашу позицію, нашу гідність, пам'ять про наших предків. Ми мусимо розуміти, чому так сталося. І, на мою думку, поряд з деякими негативними наслідками нинішньої дискусії, є й позитивні. Бо українське суспільство, особливо жителі східних, центральних та південних регіонів, починає глибше вникати у те, що відбувалося в той час. Є багато причин, які змушують замислитися над тим, чому пересічні жителі Волині, незалежно від національності, бралися за зброю, захищали свою сім'ю, свій дім, свій край. У нас перевага, бо це була споконвічна українська земля, бо кожен, хто приходив на нашу землю зі зброєю в руках, а факт формування 27-ї волинської дивізії піхоти Армії Крайової ніхто не спростує, той був окупантом. І це нам дає підставу казати, що наші земляки давали відсіч окупантам — німецьким, польським, радянським. Кожен, хто приходив зі своєю ідеологією, хто чинив зло, отримував відсіч. Ось чому, попри нібито усю безперспективність збройної боротьби хлопців-селян, вона залишиться зразком великої мужності й героїзму.

Але головне наше завдання полягає в тому, щоб, вивчивши минуле, усвідомивши те, що сталося, не допускати подібного в майбутньому.

Будь-яка смерть — трагедія, а не статистика. Для політиків — це інколи статистика, а для живих родичів і близьких — трагедія. І тому акцент в оцінці подій 1943 року має бути зроблений на Волині. Саме на підставі свідчень очевидців, родичів загиблих. Я дуже поважаю фахівців з Одеси, Києва чи Донецька, але правда відкривається у словах жителів Волині.

Борис КЛІМЧУК:

«Я не хотів би, щоб на кістках робилася політика»

— Борисе Петровичу, ви десять років керували Волинською областю. І саме в той час вперше пройшло вшанування пам'яті жертв польсько-українського конфлікту.

— Так, ми вшанували пам'ять жертв на 50-річчя подій на Волині. Напередодні сумних роковин відреставрували кладовище у селі Засмики Ковельського району. До речі, там поруч поховані і українці, і поляки. Там, у районі хуторів, знаходився штаб 27-ї волинської дивізії піхоти Армії Крайової. І, зрозуміло, туди звозили поранених поляків. До того ж у різний період часу: і в 1943, і в 1944 роках.

Впорядкували цвинтар і зібралися. З польського боку був біскуп, на той час Війська Польського, Глемп, ряд урядовців. З української — представники партійних і громадських організацій, керівництво області. Але що важливо? Тоді там, на цвинтарі, десять років тому ветерани ОУН-УПА і ветерани 27-ї волинської дивізії піхоти Армії Крайової сказали один одному: «Прощаємо і простіть!». Тобто ці слова уже були сказані. Я пам'ятаю, як виступав голова крайового братства ОУН-УПА Мелентій Семенюк. У нього на очах були сльози. Так само виступали ветерани 27-ї дивізії.

І от минуло десять років. І ніби дата не така вже й кругла, а пішла така хвиля, такий сплеск емоцій, дискусій. Не знаю, не буду аналізувати, чому це сталося... Але... Мене це тривожить. Я не хотів би, щоб на пам'яті, на кістках робилася сьогоднішня політика. Цього не повинно бути. Події того періоду трактуватимуть по-різному ще багато років, бо жертви були з обох сторін. І я розумію, що нащадкам загиблих поляків важко зрозуміти, сприйняти те, що сталося.

І мені важко зрозуміти. Я не розумію, чому, за що застрелили мого діда в серпні 1943 року у селі Гончий Брід Ковельського, тоді, повіту під час косовиці. Поляки із самооборони тоді оточили косовище і стріляли людей, як зайців. Дід уже добігав до лісу і на рові його застрелили. Мій батько, йому був 21 рік, приїхав і забрав свого батька і віз за 16 кілометрів у село Волошки, де, власне, жила родина, щоб там поховати...

Це кладовище... Ця могила... Щороку я там. Дивлюсь на цю могилу і не розумію: за що застрелили гречкосія, хлібороба, людину праці, яка мала велику родину (окрім мого тата, у нього було ще чотири дочки). За що? До речі, це все я тримаю в собі. Мої діти знають про це. І онук знатиме. Але я не буду казати, що поляки винні. Не буду. Не маю на це морального права, хоча, очевидно, моральне право в мене є. Але я не буду цього робити, бо треба творити нову історію.

— Борисе Петровичу, чи не здається вам, що в той час деякі політики, як і деякі нинішні, розігрували брудну карту загострення міжнаціональних відносин?

— Безперечно. Мій батько, слава Богу, ще живий, часто згадує, що робилося на території тодішнього Ковельського повіту. І українські селяни, і польські осадники бідували, бо землі там — супіски. До речі, осадникам перепадали гірші землі. Зауважу: після розпаду колгоспів там тільки бур'ян і росте. То були бідаки, кажучи польською. Але, коли святкували православне Різдво, поляки не працювали — святкували разом з українцями. Так само чинили наші люди, православні, на католицьке Різдво.

Їх більше цікавив хліб насущний, а не політика. Вони справно платили податки, були громадянами тої, польської, держави до 1939 року. Відкинемо утиски, вони були. Але на рівні родин жили дружньо. А потім... Потім ці родини почали стріляти одна в одну. Чому? Чому так трапилося?

— Відповіді на це запитання немає й досі...

— Немає, бо було безліч чинників. Де запалився перший сірник? Хто його запалив? Де спалахнула перша іскра? Годі шукати сьогодні відповіді на ці запитання. Ми не найдемо. Кожна із сторін буде права по-своєму.

— Тому мене й непокоїть те, що польська державна установа — Інститут національної пам'яті веде — слідство проти українців...

— З точки зору того ж таки уряду Миколайчика, тоді, у 1943 році, де-факто і поляки, і українці були громадянами другої Речі Посполитої. Бо той уряд вересень 1939 року не визнавав. Очевидно, з їхньої точки зору —правильно. Тоді з'ясовується, що «різня» була між громадянами однієї держави. Це — серйозне питання. Навіть цілий блок питань.

Тоді, на вшануванні жертв у 1993 році, я у своєму виступі сказав, і ті слова можу повторити зараз: давайте ту історію, якою б вона не була, залишимо для істориків.

До речі, чимало років за моральної і матеріальної підтримки Волинської обласної державної адміністрації та обласної ради проходили «круглі столи» істориків України і Польщі. Сьогодні видано дев'ять томів дискусії «Україна—Польща: важкі питання». Ініціаторами «круглих столів» були українські історики. Приміром, професор Волинського державного університету імені Лесі Українки Микола Кучерепа. І були дискусії. Непрості. І, якби політики обох держав уважно прочитали усі дев'ять томів, усі аргументи «pro» і «kontra», то, гадаю, й польська сторона змінила б свою позицію.

— На зустрічі у посольстві посол Марек Зюлковський, вислухавши точку зору журналістів, запитав: «Що ж робити?» Ми відповіли: віддати шану пам'яті мертвим сьогодні, а все решту — історикам, нехай вони шукають відповіді на всі запитання щодо того періоду.

— Цілком правильно. Можливо, навіть варто зробити так, як це ми зробили у 1996 році в Ковелі. Там на старому цвинтарі поховані українці, росіяни, євреї, німецькі солдати. З ініціативи ветеранів Великої Вітчизняної війни і за участі ветеранів ОУН-УПА за допомогою німецьких ветеранів ми побудували пам'ятник жертвам Другої світової війни — розколота земна куля, хрест, відповідні написи. Це — пам'ятник жертвам, унікальний, символічний пам'ятник, як на мене. Відкрили його у вересні 1996 року. Були і німецькі ветерани, ветерани Війська Польського, Радянської Армії, ОУН-УПА, було багато місцевих жителів. І мені здається, так треба зробити і щодо подій 1943 року на Волині.

— Бо і ті, в кого стріляли, і ті, хто стріляв, —жертви...

— До слова. Тоді на Волині зародилася добра традиція, яка живе й нині. Німецькі ветерани приїжджають до нас, наші — їздять туди. Старики помирилися. А тому, на мою думку, треба дати мертвим спокій і гідне життя тим, хто живе сьогодні.

— Але, на жаль, на відміну від 1993-го, на Волині нині можна інколи почути й таке: на дай Боже, приїдуть, ми на них з косами підемо...

— Я думаю, треба дати нашим президентам можливість сказати слова: «Прощаємо і простіть!» Переконаний, що вони повинні сказати те, що вважають за потрібне. А решті — і політикам, і фінансистам, і господарникам, і пересічним мешканцям Волині — займатися своїми справами.

Розмову вів Володимир КОРОЛЮК.

СХВАЛЕНО
Постановою Верховної Ради України
від 19 червня 2003 року
№ 990-IV

Рекомендації парламентських слухань «Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо підтримки малого та середнього бізнесу»

Обговоривши проблемні питання розвитку підприємництва в Україні у сфері регуляторної політики держави та заходи щодо підтримки малого та середнього бізнесу, учасники парламентських слухань, які відбулися 14 травня 2003 року, відзначають, що в умовах ринкової трансформації України розвиток малого підприємництва має стати одним із важливих факторів макроекономічної стабілізації країни.

Станом на 1 січня 2003 року кількість зайнятих у секторі малого підприємництва становила 4305 тисяч осіб, що у три рази більше, ніж у 1992 році. В Україні діяло 248 тисяч малих підприємств (у 3,6 раза більше, ніж у 1992 році). Крім того, діяло 43 тисячі селянських (фермерських) господарств. За період з 1992 року по 2002 рік їх кількість зросла майже у три рази.

За минулий рік малими підприємствами вироблено продукції та надано послуг на суму 25182 млн. гривень, що у п'ять разів більше, ніж у 1992 році.

Проте учасники парламентських слухань констатують, що рівень розвитку малого підприємництва та його державна підтримка є ще недостатніми для подальшого розвитку національної економіки і не відповідають можливостям держави.

Формування нормативно-правової бази щодо малого підприємництва відбувається одночасно з його становленням, знаходиться тільки в стадії системного формування і на сьогодні є процесом незавершеним. Це призводить до значного уповільнення переходу України до ринкової економіки, створює умови для різного роду бюрократичних зловживань. Для подолання цього необхідно неухильне дотримання принципу персональної відповідальності посадових осіб за прийняття неефективних регуляторних рішень.

Переважна орієнтація суб'єктів малого підприємництва на такі швидкоприбуткові види економічної діяльності, як торгівля та посередницькі послуги, пояснюється тим, що суб'єкти розвиваються в умовах несприятливого інвестиційного клімату, що робить невигідним довгострокові виробничі вкладення.

Основними проблемами провадження регуляторної політики є те, що центральні, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування ще не співвідносять свої дії по виданню нових актів з принципами, закладеними в ідеології державної регуляторної політики (скорочення витрат підприємців на виконання регуляторних актів, спрощення та прозорість змісту актів законодавства, адекватність відповідальності за розміри заподіяної шкоди підприємцям). Іноді лобіювання органами виконавчої влади галузевих інтересів відбувається в обхід ідеології та процедур регуляторної політики.

Незважаючи на те, що процедура реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності в Україні спрощена, післяреєстраційні процедури складні та довготривалі, що негативно впливає на розвиток підприємництва. Тому актуальним для України є створення єдиної автоматизованої системи державної реєстрації суб'єктів бізнесу.

Не відповідає потребам розвитку малого підприємництва фінансова підтримка на загальнодержавному та регіональному рівнях. Банківський кредит залишається недоступним для більшості суб'єктів підприємницької діяльності. Банківські установи, не маючи достатньої законодавчої захищеності своїх прав як кредиторів, не зацікавлені в кредитній підтримці малих підприємств через значну собівартість цих послуг та високі кредитні ризики. Фактично не діє механізм гарантування кредитів.

Постанова Верховної Ради України

Про рекомендації парламентських слухань «Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо підтримки малого та середнього бізнесу»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити рекомендації парламентських слухань «Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо підтримки малого та середнього бізнесу» (далі — Рекомендації парламентських слухань), що додаються.

2. Кабінету Міністрів України під час підготовки проектів законів про Державний бюджет України та заходів щодо виконання Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні на 2004 рік та наступні роки, прийняття нормативно-правових актів, розробки державних програм економічного і соціального розвитку України та програм діяльності Кабінету Міністрів України враховувати рекомендації, зауваження і пропозиції, висловлені учасниками парламентських слухань.

3. Комітетам Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва, з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій проінформувати Верховну Раду України у другому півріччі 2004 року про стан виконання Рекомендацій парламентських слухань.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
19 червня 2003 року, № 990-IV.

Невід'ємним інструментом соціально-економічного розвитку та державної підтримки вітчизняного підприємництва повинна стати цивілізована політика оподаткування. Складність чинної податкової системи та посилення податкового тиску зумовлюють зростання обсягів реалізованої продукції, прихованої від оподаткування. Тому, зважаючи на особливості перехідного періоду розвитку нашої економіки, в новому Податковому кодексі України має бути закріплена спрощена система оподаткування з наданням переваги єдиному податку.

За наявності значної кількості органів державної виконавчої влади, які проводять перевірки господарської діяльності, здійснення перевірок залишається однією із найскладніших проблем, з якою доводиться стикатися підприємцям.

Тому з метою прискорення розвитку підприємництва в Україні, подальшого вдосконалення регуляторної політики держави та надання їй комплексного і системного характеру учасники парламентських слухань **рекомендують:**

1. Верховній Раді України:

підтримати курс на розвиток приватної ініціативи в поєднанні з державною підтримкою малого та середнього бізнесу як важливого фактора соціально-економічного зростання, боротьби з бідністю, створення нових робочих місць та розв'язання проблем самозайнятості, формування середнього класу;

забезпечити розгляд і прийняття у пріоритетному порядку законопроектів, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України і спрямовані на подальше формування національного законодавства щодо створення сприятливих умов розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, про основні засади здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в Україні, про внесення змін до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, та інших;

комітетам Верховної Ради України забезпечити публічний характер обговорення проектів законодавчих актів щодо формування сприятливих умов розвитку малого та середнього бізнесу;

здійснити аналіз чинного законодавства України у сфері підприємницької діяльності та розглянути питання його приведення до вимог законодавства Європейського союзу, а відповідних нормативно-правових актів до вимог Цивільного та Господарського кодексів України;

передбачити при опрацюванні проектів законів про Державний бюджет України на 2004 рік та наступні роки фінансування заходів державної регуляторної політики у сфері підприємництва, Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні;

сприяти створенню системного взаємозв'язку та взаємодії між законодавчою, виконавчою та судовою гілками державної влади з питань захисту права приватної власності та підвищення відповідальності державних органів за прийняття рішень та їх наслідки;

рекомендувати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування здійснювати фінансове забезпечення регіональних програм підтримки та розвитку малого підприємництва в обсязі не менше 0,5 відсотка коштів місцевих бюджетів;

законодавчо забезпечити функціонування спрощеної системи оподаткування та право працюючих у секторі малого підприємництва (з урахуванням фізичних та юридичних осіб, які перейшли на спрощену систему оподаткування) на соціальне і пенсійне забезпечення.

2. Кабінету Міністрів України:

прискорити розробку та подання до Верховної Ради України проектів законів, спрямованих на встановлення спрощених процедур надання дозволів, які регулюють доступ до певного сегмента ринків товарів, робіт або послуг, пов'язаних з підприємницькою діяльністю. До 1 січня 2004 року подати план законотворчої діяльності щодо вдосконалення регуляторної політики держави та заходів з підтримки малого і середнього бізнесу;

активізувати роботу щодо започаткування діяльності регіональних центрів надання комплексних державних послуг за принципом «єдиного вікна». Суттєво зменшити кількість дозвільних документів, необхідних для започаткування господарської діяльності, та встановити прості і прозорі процедури для їх отримання;

вжити заходів щодо зміцнення кадрового і фінансового потенціалу органів виконавчої влади, до компетенції яких належать питання підтримки підприємництва;

передбачити в проектах законів про Державний бюджет України на 2004 рік та наступні роки пріоритетне фінансування заходів щодо реалізації Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні та створення Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;

до 1 липня 2004 року забезпечити виконання заходів щодо створення єдиної автоматизованої системи державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;

здійснити заходи щодо поетапного створення при центрах зайнятості мережі навчальних центрів по підготовці підприємців з числа безробітних;

посилити контроль за дотриманням місцевими органами виконавчої влади вимог законів України та інших нормативно-правових актів у сфері підприємництва та недопущенням порушень прав суб'єктів підприємницької діяльності;

забезпечити перегляд стандартів, ветеринарно-санітарних правил, правил протипожежної безпеки, будівельних та санітарних норм і правил та інших нормативних документів з метою скасування надмірної кількості вимог та приведення їх у відповідність із вимогами ринкової економіки;

забезпечити запровадження ліцензування видів господарської діяльності виключно законами, зменшення кількості видів діяльності, що ліцензуються, та встановлення чітких і прозорих умов ліцензування для кожного виду господарської діяльності;

врахувати інтереси суб'єктів малого та середнього підприємництва при реалізації заходів щодо адаптації вітчизняних підприємств до умов роботи в СОТ, приведенні вітчизняного законодавства у відповідність з вимогами СОТ, а також при проведенні переговорів з країнами — членами СОТ щодо узгодження тарифних і нетарифних зобов'язань України.

3. Національному банку України:

розробити за участю Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України та Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і запровадити заходи щодо розвитку мікрокредитування суб'єктів малого бізнесу;

прискорити розробку та подання до Верховної Ради України проекту Закону України про кредитні бюро.

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

Істина незручного минулого

Нещодавно у Львові відбулася Міжнародна наукова конференцію «Розділені історичні культури? Значення Другої світової війни для становлення державної символіки і колективної культурної пам'яті у Східно-Центральній Європі».

Якщо перейти від суто наукової площини до популярної, то цікаво буде звернути увагу на останню частину вищенаведеної фрази — «колективна культурна пам'ять». Справді, це важливо. Адже наша масова свідомість (не без «допомоги» певної цілеспрямованої пропаганди збоку) буває надто зосереджена на власних проблемних колізіях Другої світової війни. Зокрема, на оцінці дій УПА, на факті існування дивізії СС "Галичина" та українсько-польському збройному конфлікті на Волині. При цьому ми дозволяємо собі забувати, що всі ці факти та події в контексті європейської історії зовсім не поодинокі й не властиві лише нам. Приміром, дивізії СС були й у французів, і в норвежців, а росіян на боці Гітлера воювало проти СРСР аж 2 мільйони! А як бути румунам, угорцям, словакам — адже там не окремі дивізії, а цілі держави були сателітами третього рейху! А взяти Волинську трагедію — замість того, щоб лаяти «поганих українців» чи «поганих поляків», варто хоч раз озирнутись і побачити, що дуже подібні події відбувалися у ті самі 40-і роки, зокрема, на Балканах (де й продовжились у роках 90-х). Отже, справа не в «поганих народах», а у певних обставинах, які ми надто легко забуваємо. А саме вони (а не пропагандистські міфи) й мають бути головним предметом "колективної культурно-історичної пам'яті".

Конференцію організовано Гуманітарним центром історії та культури Східно-Центральної Європи (Лейпциг), Інститутом історичних досліджень Львівського Національного університету імені Франка, Гете-інститутом (Київ) та журналом «Ї» (Львів).

Тут варто зауважити, що наш вельми авторитетний, інтелектуально-потужний щоквартальний журнал «Ї» саме за матеріалами отаких конференцій та дискусій укладає свої тематичні випуски. Зокрема, так зроблено останній за часом (2003 рік) і солідний за обсягом номер «Ї», присвячений повністю україно-польському конфлікту на Волині. Здавалося б, що простіше: зібрати на два дні в одному місці два десятки розумних людей з усієї Європи та ще трохи з Америки, скласти докупи їхні доповіді — і товстий цікавий журнал готовий! А його редактор Тарас Возняк тільки розкланюється на всі боки!

Автор цих рядків, грішним ділом, саме так раніше й думав. Але, вперше побувавши на подібній конференції, збагнув, що все набагато складніше. Заявлені й наперед написані доповіді, справді, можна зібрати — але щоб із цього вийшов цікавий журнал, треба ще потрудитися. Адже ті доповіді самі по собі не відбивають живу атмосферу дискусії, тих блискучих імпровізацій, що заздалегідь не можуть бути написані й виникають лиш по ходу справи. Такими імпровізаціями, до речі, на згаданій конференції могли похвалитися, зокрема, кияни Юрій Шаповал, Костянтин Бондаренко, львів'яни Ярослав Дашкевич, Ярослав Грицак та сам Тарас Возняк.

Згадана конференція була цікава тим, що розглядала корені «воєнних» міфів і грунт, на якому ті міфи виросли та й досі ще проростають. Якщо взяти хоча б назви доповідей, оприлюднених на конференції, знаходимо дуже прикметні теми. Приміром, «Несумісне минуле: погляд на Другу світову війну в Україні та Польщі» (Франк Гальчевскі, Гамбург, ФРН); «У пошуках зручного минулого: Словаччина після 1989 року» (Сільвія Мігалкова, Братислава, Словаччина); «Образ жінок-партизан як екзекуторів-добровольців у хорватській літературі й колективній пам'яті 90-х років» (Рената Янбрешич-Кирін, Загреб, Хорватія); «Державна символіка України і спадщина Другої світової війни» (Вільфрід Їльге, Лейпціг, ФРН); «Міф Другої світової війни у радянських республіках від виникнення до розпаду СРСР» (Роман Сербин, Монреаль, Канада). Можливо, якісь із цих доповідей (скажімо, остання) й не несуть нам якоїсь нової інформації —але тим більш очевидно, що ота «стара інформація», базована ще на сталінській пропаганді, й досі живе у нашій масовій свідомості.

Тим часом у вищезгаданих доповідях (як і проблематиці всієї конференції) є дуже показові словосполучення, на які варто звернути увагу: «несумісне минуле» та «зручне минуле». Згадаймо, як наші політики найвищого рангу протягом останніх дванадцяти років уміло маневрують, мов «між крапельками», між старими радянськими та старими націоналістичними гаслами, й пристосовують історію до своїх потреб! А учні в школах (та й учителі в тих самих школах) і досі не розуміють — хто з ким і за що воював, хто в Україні справжній герой, а хто зовсім навпаки. Чи варто говорити, наскільки це загрозливо й для інтелекту нації, й для подальшої долі держави?..

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Шлюб золотої проби

Таких, як ми, ще треба пошукати

З чоловіком ми прожили 51 рік. Збудували власноруч дім, виростили сина та дочку. Нині виховуємо онука, трьох онучок та двох правнучок.

Нещодавно чоловікові виповнилося 75 років. Знаєте, яке це щастя — за обіднім столом зібратися усією великою родиною?.. Разом підняти келихи з вином, згадати минуле та побудувати нові плани? Можливо, таких родин, як наша, чимало, та щастя у кожного своє. І ми можемо сміливо вигукнути на весь світ, що найщасливіших за нас — немає!

Антоніна Михайлівна та Віталій Григорович НАЗАРЕНКИ.
Кременчук Полтавської області.

«Там є тільки щастя...»

Унікум

Сонце пішло, коли Ірі було три роки. Та дівчинка поселила пам'ять про світило у своїх віршах і піснях. Ось і в цих, східних за духом, рядках теж:

«Сонячний зайчик легенько
стрибнув на підвіконня
в кімнату мою.
В одній руці він міцно
тримав яскраву
світлу ранкову зорю.
В другій руці він мав золотий
промінчик сонця...»

15-річна Ирина Чекановська — світла людина, і образи, і гармонії в неї світлі. Вона ніби дотримується заповіту Річарда Баха: «Уявляй собі світ чудовим, справедливим, досконалим». Хоча у неї, мабуть, є причини ображатися на цей самий світ.

Коли Ірі було три роки, в неї виявили пухлину головного мозку. Доброякісну, але дуже злу. Лікарі озвучили дилему: або операція, за якою атрофія зорового нерва, або... Ірі зробили три операції. А потім було чимало поїздок до лікарів. Та незмінне запитання: чи побачить коли-небудь дівчинка сонячне світло?

Консультувались і в зарубіжних фахівців. Лікарі повторювали ту саму фразу: «Поки що для вас нічого». І додавали краплі надії, мовляв, медицина не стоїть на місці, мовляв, треба вірити. 20 років тому й штучні кришталики були дивиною. А тепер вони — звичайна річ... Ірочка, її батьки, 12-річний брат Віталик, бабуся Віра сподіваються всі разом.

Слова

— Іринко, ти гарно, правильно формулюєш думки. Може, в тебе літературне майбутнє?

— Я пишу вірші. А з піснями вже навіть виступаю. Нещодавно стала лауреатом конкурсу «Пісня над Бугом» у номінації «Авторська пісня». Не думала, що удача мені посміхнеться. Але вона посміхнулася. А віршики у мене трішечки дитячі.

— Ти сама їх так оцінила?

— Мама так каже. Та справа в тому, що я не хочу змінюватись, дорослішати. Не знаю чому. Зрештою, є чимало дитячих письменників. Та сама Джоан Ролінгз, яка видала вже п'яту книжечку про чарівника Гарі Поттера. Думаю, я могла б бути якщо не такою видатною письменницею, то більш-менш відомою. Я хотіла б видати свої вірші. Та не знаю, як це можна зробити...

Ноти

У звичайній затишній квартирці мешкає звичайна хмельницька сім'я, в якій є незвичайна дівчинка. Її мелодійні пісні — готові шлягери. І розповідається в них про чарівні міста, танці зірок, чудову країну, жар-птицю та доброго бегемота, чарівників на білому коні, друзів, котрі на тебе чекають. І про те, як усе прекрасно — «тут і скрізь». («Там є тільки щастя, а суму немає...», «країна щастя і добра, натхнення і надій, країна, де живе весна»).

Мама «керує» магнітофоном. «Фонограма?» — запитую. «Мінусовка» — компетентно пояснює бабуся Віра. Потім Іринка демонструє красиві сопранові пасажі. Мама у неї — за бек-вокалістку, вона знає напам'ять усі пісні дочки. Між концертними номерами Іра розповідає, що почала писати музику під впливом улюбленої вчительки Ірини Геннадіївни Гнаткової. І ще знайомить мене зі своєю сім'єю.

— Брат Віталик захоплюється вільною боротьбою і футболом. На уроки та гуртки мене водить бабуся. А мама Валентина має червоний диплом столичного вузу, раніше вона працювала економістом. Раптом я захворіла. Тоді саме і брат Віталик народився. І мама вже не мала можливості працювати. Бабуся і тато їздили зі мною по лікарнях. Мама була з Віталиком. А потім довго сиділа вдома зі мною. А далі — пішла трудитися на ринок, там і до цього часу, як багато хмельничан...

Це — родина соратників. Їх об'єднала одна біда і одне на всіх бажання: наповнити смислом життя дівчинки. Мабуть, якби не рідні люди, вона не малювала б у своїх творах картини щастя і добра.

Думки

— Що ти читаєш, — запитую Іру про сторінки, перфоровані брайлевським шрифтом.

— Це — «Вічний поклик», уже п'ятнадцята книжка (видання для незрячих більші за обсягом, ніж звичайно. — **Авт.**). А до цього прочитала «Ті, що співають у терні» у тринадцяти книжках. У мене дуже мало вільного часу. Нині канікули, і я намагаюся прочитати якнайбільше художньої літератури.

ДО РЕЧІ. За даними Центральної спеціалізованої бібліотеки для сліпих, незряча людина долає протягом року у середньому 50 книжок, натомість зряча — 10—12.

Чтиво привозить із Києва тато. Він же знаходить для Іри озвучені програми в Інтернеті. А ще дівчинка мріє про так звану звукову карту, що полегшує незрячим роботу на комп'ютері. Карта тягне на доларів 170, суму для родини чималу. Та й інші захоплення талановитої дівчинки — запис пісень, участь у конкурсах — також коштують немалих грошей.

— Я нещодавно заходила в УТОС, — розповідає Іра. — Там дуже хороша озвучена програма. Можливо, і в мене колись така буде.

Сни

Ми разом згадуємо відомих незрячих виконавців. І Стіві Вандера. І російську відому співачку Діану Гурцьку. І українку Катю Кольцову, котра свого часу поїхала на навчання до Празької консерваторії. Велика мета спроможна долати будь-які недуги. Якщо поруч є підтримка найближчих людей, добрих педагогів, «котрі мене розуміють», каже Іринка (і називає ще одну улюблену вчительку — Надію Василівну Крищук).

— У піснях ти часто посилаєшся на враження із снів. У тебе справді вони такі фантастичні?

— Не завжди. Здебільшого мені сниться все те, що мене оточує. Так, як я це уявляю, відчуваю. Адже в дійсності чую лише голоси, звуки. А коли уві сні чую голос, вважаю, що людина мені наснилася.

...Покидаючи ці стіни, відчуваю просвітлення. Так, як це буває, коли потрапляєш під магію чиєїсь сили духу, кришталю душі та іскр таланту. У цьому домі є і перше, і друге, і третє.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Хмельницький — Київ.

Фото з домашнього альбому.

P. S. Дещо пізніше до цього відчуття додалося усвідомлення несправедливості. У країні, яка плачеться з приводу тотальної бідності, 326 лише офіційно зареєстрованих мільйонерів. Щодня проводяться сотні бенкетів, презентацій. Купуються роллс-ройси. Будуються палаци. Знімаються дорогущі кліпи бездарних співаків. А десь в обласному центрі живе дівчинка-бард, яка мріє про звукову карту, про збірки власних віршів та пісень. Ті, кого зацікавила ця тема, можуть телефонувати за редакційним телефоном 454-88-66.

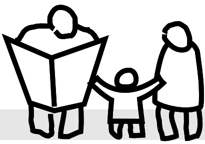
Нелюд опору

Темні алеї

Тіло шестирічної дівчинки було знайдено у підвалі багатоповерхового будинку. Дитина загинула від значної крововтрати, численних колото-різаних ран та ушкоджень внутрішніх органів.

...Того травневого ранку Наталка поспішала на вулицю, щоб покататися з подругами на роликах. Коли через певний час дівчинка не з'явилася, подруги здійняли тривогу. Батько Наталки одразу звернувся по допомогу до міліції, але, на жаль, було вже занадто пізно.

За допомогою одного з мешканців під'їзду було складено фоторобот особи, яку підозрювали у вбивстві. Ним виявився 23-річний громадянин із Білої Церкви, який, між іншим, підозрюється щонайменше ще у чотирьох тяжких злочинах на території району. Останні два роки зловмисник ніде не працював. Та і вдома майже не з'являвся. У день вбивства Наталки Сергій гостював у свого нового знайомого. А коли «друзі»

Кухонний ніж як припарка від ревнощів

Трагедія

***У** подружжя Русланових із міста Сарни була причина для спільної радості: напередодні вони стали прадідусем та прабабусею. Але обидва не встигли натішитись своїм статусом.*

На жаль, сімейне життя аж ніяк не завжди встелене пелюстками троянд. Ось і Русланови, проживши в парі десятки літ, виховавши і вивівши в люди двох дочок і сина, дочекавшись п'ятьох онуків і правнучку, вирішили розлучитись. Чуже життя — загадка, тож не будемо озвучувати плітки людей та причини такого рішення 65-річних Петра та Ганни Русланових. Але на 25 червня був призначений суд, який мав розглянути справу про розірвання шлюбу.

Та за кілька днів до цього в будинку, де жило подружжя, сусіди помітили полум'я. Удосвіта. Викликали пожежників. А доки ті приїхали, самі кинулись рятувати помешкання. Першим витягнули з будинку господаря, він був поранений, у крові, тому його передали під опіку медиків. Тим часом в одній з кімнат, де найбільше лютувало полум'я, виявили обгоріле тіло господарки Ганни.

А далі на місці події працювала слідчо-оперативна група з числа працівників прокуратури Сарненського району та Сарненського райвідділу міліції.

— Вони й з'ясували обставини трагедії, — розповідає старший прокурор відділу нагляду за розслідуванням кримінальних справ слідчими органів прокуратури Рівненської області, старший радник юстиції Олександр Коташевський. — Петро Русланов кухонним ножем наніс смертельні поранення своїй дружині на шиї. Після чого обгорнув її тіло ковдрою та одягом, облив бензином і підпалив. А далі завдав і собі ран.

Розповідають, що тепер Петро Русланов (а він перебуває в ізоляторі тимчасового тримання) кається у тому, що вбив дружину, каже, що він хотів і себе позбавити життя. А пояснює свій вчинок ревнощами. Мовляв, дружина шістнадцять років підряд їздила без нього на курорти, і він увесь цей час ревнував. Саме ревнощі, за його словами, стали яблуком розбрату між подружжям.

Справді, не так давно — 15 травня із заявою у райвідділ міліції про те, що батько б'є матір, звертався син Русланових Юрій, який мешкає у Сарнах.

Привертає увагу наколка на руці Петра Русланова у вигляді серця та двох стріл. Може, це вона звіщувала трагедію?..

До батька в ізолятор навідувались діти. Мабуть, їм тепер найтяжче: вони щойно поховали матір та ще довго не побачать батька, якому загрожує в'язниця. Проти нього порушено кримінальну справу за статтею 115, ч.1 Кримінального кодексу України — умисне вбивство.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

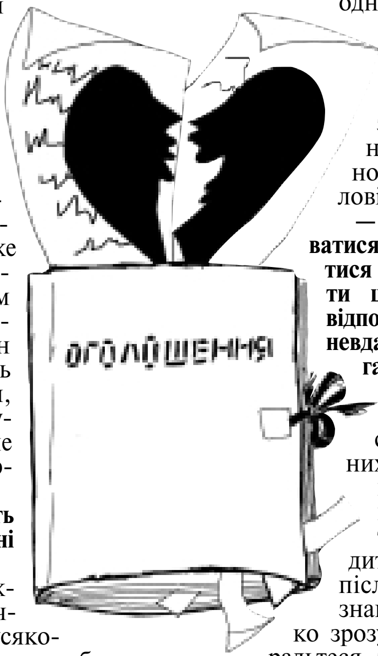
Сильний. Ніжний. Не Ромео

Психологічний лікнеп

***Я**кщо вірити притчі про те, що боги поділили людей навпіл, кожен з нас має свою другу половинку, яка десь блукає. У когось зустріч відбувається легко і швидко, а інколи на це витрачають роки й десятиліття. Можна й зовсім розминутися...*

Оголошення «потенційних» половинок друкують у газетах, вони лунать по радіо. Працюють численні служби знайомств та поодинокі свахи. Однак коли йдеться про реальні результати, на жаль, чуємо здебільшого про розчарування. Чимало невеселих історій розповіли клієнтки (вірніше, екс-клієнтки, бо вони зняли свої кандидатури з обліку) однієї з київських служб знайомств. «Дива траплялися, незважаючи на те, що у цій установі проводилися співбесіди психолога. Він з'ясовував погляди клієнта на життя, його інтереси, особливості вдачі, вимоги до партнера. В результаті претендентом на руку і серце однієї дами, яку цілком влаштовувала рідна домівка, став кавалер, який пристрасно агітував її терміново виїхати за кордон. Інший «джентльмен» — працівник міліції — зателефонував своїй обраниці і почув відмову від знайомства (жінка саме збиралася припинити користування послугами служби, яка її розчарувала). Чоловік, мабуть, вирішив, що має справу з особливо небезпечним злочинцем: почав загрожувати дамочці, що дізнається адресу, прийде до неї додому і таки познайомиться. Не менш оригінальним був і автор одного газетного оголошення — «чемний, тактовний, романтичний», як він про себе писав. Цей чоловік запропонував дівчині, яка відгукнулася, знайомство на пляжі. Мабуть, у цьому, на його думку, й полягала романтика.

— Усе це відбувається тому, що в таких випадках у людей відсутній особистий контакт, і пошук партнерів йде, так би мовити, поза очі, — вважає **психолог-консультант Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва Віолетта ЛЕВІНА.** — Більшість людей створюють збірний образ бажаного партнера. Наприклад, жінка хоче побачити свого судженого таким, як герой її улюбленої книжки або фільму. Таким вона його і змальовує. Підібрана працівниками служби знайомств кандидатура, здавалося б, за багатьма ознаками має задовольнити її запит. Та раптом вона помічає таке, що її шокує в цій людині й геть відштовхує. Те саме переживають і чоловіки. Ті жінки, які формально відповідають їхнім стандартним вимогам («струнка, висока, хазяйновита, житлом забезпечена»), часто зовсім не є тими, кого шукачі хочуть побачити поруч. Пояснити це можна тим, що «стандартних» людей немає, всі вони дуже різні. Тому потрібен передусім особистий контакт. Тільки він дає можливість зловити флюїди, які просигналізують: це — саме ваш партнер (партнерка).

— Чи бувають успішними штучні знайомства?

— Тут не можна дати однозначної відповіді. В усякому разі, я не сказала б, що така форма не має права на існування. Багатьом людям зараз вкрай важко познайомитися, тому що живого спілкування в нашому житті стає дедалі менше, його заміняє сидіння біля екранів комп'ютера, телевізора, відеомагнітофона. Немає балів, що в минулому ставали місцем для знайомств. Щезли свахи, які працювали успішніше, ніж газети й оснащені комп'ютерами служби знайомств.

— Не можна сказати, що свахи зовсім перевелися. Та чомусь сучасні представниці даної професії не демонструють великої майстерності.

— Можливо, тому, що ставляться до цього заняття лише як до способу заробляння грошей. А це має бути покликом душі (пам'ятаєте Хануму або героїню Наталії Гундарєвої з фільму «Самотнім надається гуртожиток»?). Окрім вправних свах, має бути ще якась форма знайомства, яка давала б змогу людям десь збиратися, спілкуватися, проводити час разом. Колись багато іронізували з приводу вечорів відпочинку «Для тих, кому за 30». Так, форму їх проведення треба було б дещо змінити, однак в тому чи тому вигляді ці вечорниці можуть бути корисні. Але тут постає ще одна проблема. В основному на такі заходи приходять самотні жінки, яких у нас значно більше, ніж самотніх чоловіків.

— Як психологічно підготуватися тим, хто вирішив звернутися до служби знайомств, дати шлюбне оголошення або відповісти на нього, до тих невдач, які можуть їх підстерігати?

— Спочатку слід розібратися в собі. Чи справді прагнете сімейних стосунків? А може, вам краще одному (одній) і не треба нічого змінювати у житті? Дехто доходить такого висновку вже після першого невдалого знайомства. Якщо вам важко зрозуміти себе до кінця, порадьтеся з психологом. Ви маєте бути готовими до розчарувань, стресових ситуацій, до того, що почуватиметеся фотомоделлю, яку обирають. Унаслідок цього може знизитися ваша самооцінка. Зважте, чи потрібно вам це, чи не зникне потім бажання взагалі знайомитися з людьми. Одне слово, великих надій на згадану службу не покладайте — це основна рекомендація.

Розмову вела Тетяна КРОП.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Домашній адвокат

Пенсія за відвагу

***Я**к інвалід Великої Вітчизняної війни I групи нагороджений трьома орденами та медаллю. Чи маю я право на отримання пенсії за особливі заслуги?*

Петро ДЕМЧЕНКО.

Черкаська область.

Рубрику веде юрисконсульт Світлана ВОРОНІНА.

Відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» право на отримання такої пенсії мають ветерани Великої Вітчизняної війни, які у період бойових дій нагороджені орденом, медаллю «За відвагу» або медаллю Ушакова; партизани ВВв, нагороджені медаллю «За відвагу». Пенсія за особливі заслуги це своєрідна надбавка до основної пенсії, яку ви отримуєте. Призначається пенсія за місцем вашого проживання відповідною комісією з встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною. Клопотання про призначення пенсії розглядається комісією протягом місяця з дня подання документів. Насамперед потрібно подати заяву про призначення «особливої» пенсії, додавши до неї копії документів, що підтверджують особливі заслуги та трудовий стаж, а також копію довідки МСЕК про інвалідність, а якщо ви працюєте — довідку про заробітну плату за минулий календарний рік, копію сторінки паспорта. У разі прийняття комісією рішення на вашу користь розмір пенсії для вашої категорії встановлюється від 25 до 35 відсотків прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність (сьогодні це 268 грн.). За загальним правилом «особливу» пенсію сплачують лише у разі, якщо ви не працюєте. Але коли працюєте, але ваш середньомісячний дохід за місцем роботи за минулий рік не перевищував прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, то пенсі виплачуватимуть і вам.

Записник господині

Бланшування, пастеризація, стерилізація

■ Стерилізація — знищення мікроорганізмів у харчових продуктах під час нагрівання вище ста градусів за Цельсієм.

■ Пастеризація — знезаражування під час консервування харчових продуктів нагріванням до температури, що не сягає ста градусів за Цельсієм.

■ Припускання — тушкування харчових продуктів у невеликій кількості рідини.

■ Паніруванння — легке обсмажування борошна, овочів, корінців без жиру або з невеликою кількістю жиру перед тим, як покласти їх у бульйон, соус, печеню.

■ Бланшування — короткочасна обробка харчових продуктів гарячою водою або парою з метою збереження їх натурального вигляду й полегшення готування.

■ Грилювання — буквально означає смаження. Це один із способів теплової обробки м'яса або риби на рожні без використання жиру.

■ Брезерування — тушкування продукту на плиті або в духовці з використанням замість води жирного бульйону — брезе.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

не чинив

розійшлися, парубок вирішив у під'їзді випити пива. Саме в цю хвилину він і побачив дівчинку, яка на роликах спускалася сходами. Затуливши дитині рот, зловмисник потягнув її до відчиненого підвалу. Досхочуназнущавшись та вбивши дівчинку, нелюд зник, прихопивши ковзани.

Вбивцю шукало майже все місто. Лише за одну добу працівники міліції здійснили 109 виїздів за повідомленнями громадян. І врешті-решт залізні браслети замкнулися на руках моральної потвори.

Під час затримання Сергій не чинив опору. Щоправда, намагався приховати від слідчого, що зґвалтував дитину. Адже розуміє, що на «зоні» таких зневажають. До речі, родичі затриманого згадали, що колись він вже намагався вирішити конфлікт за допомогою ножа.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

P. S. Дякуємо за допомогу у підготовці матеріалу Центрові громадських зв'язків МВС України.

Корисна площа

Свіжий черствий хліб

■ Якщо помістити хлібні дріжджі в борошно чи дрібну сіль, їх можна зробити придатними протягом тривалішого часу.

■ Перед тим, як замісити тісто, борошно треба просіяти, завдяки цьому тісто вийде пишне.

■ Свіжий хліб легко порізати на скибочки, якщо нагріти ніж або на 1—2 хвилини опустити його в окріп.

■ Хліб не зачерствіє, якщо в посуд, де його зберігають, на дно покласти сиру картоплину чи крихту солі.

■ Черствий хліб і булочні вироби навіть двотижневого зберігання можна зробити свіжими, якщо загорнути їх у вологу серветку на 5 хвилин, а потім розгорнути і помістити на 20 хвилин у духовку, нагріту до температури 150 градусів.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Клуб «Суперкниги».
09.30 Крок до зірок.
10.05 Нова армія.
10.35 Територія безпеки.
11.00 Модна лінія.
11.25 Здоров'я.
11.50 Дорогами України. Одеська область.
12.15 Подорож у дитинство.
12.35 Аеросалон.
12.55 Сільський час.
13.40 Діловий світ. Тиждень.
14.05 Духовний вісник.
14.25 Перехрестя.
14.55 Чемпіонат світу з автоперегонів. Формула-1. Гран-прі Великобританії.
17.00 Чемпіонат світу з водних видів спорту. Стрибки у воду.

КДРТРК

18.15 Люди і долі.
18.50 Архімісто.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.15 Світ. Огляд.
19.40 Аудієнція.
20.00 Телевізійне шоу «Бінго Бум Лото».
20.30 Театральна афіша. Тетяна Назарова. Від прем'єри до прем'єри.
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 «Вісті тижня» з М. Канішевським.
22.00 Чемпіонат світу з водних видів спорту. Плавання.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Авторський проект О. Марченко «Імена».
10.55 Телефортуна.
11.40 Милосердя.
12.15 Хай щастить!
12.55 Родом з України. О. Стриженов.
13.35 Резонанс.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому. Демаркус Корлі — Заб Джуда.
08.00 Серіал «Вовочка».
08.55 Лото-забава.
14.00 Дісней. Мультфільм «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультфільм «101 далматинець».
15.00 Концерт «Кумедні люди».
16.45 Прихована камера.
17.45 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Марс атакує!».
19.40 Аншлаг.
21.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Людина, що біжить».
22.55 «Бокс по-справжньому. Демаркус Корлі — Заб Джуда».
00.00 Худ. фільм «Бій за гроші».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.05 Худ. фільм «Блукаюча куля».
07.50 Мультсеанс.
08.15 Дискавері.
09.20 Академія сміху.
10.00 Прокинься і співай.
10.55 Караоке на майдані.
11.35 Все для тебе.
12.10 Мелорама.
12.50 Інтелект-шоу LG-Еврика.
13.45 Худ. фільм «Острів дракона».
15.40 BBC. Жива природа.
16.40 Моя сім'я.
17.35 Худ. фільм «Булочка».
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 «КВН — найкращі ігри». Ювілейна супергра XX — XXI століття.
22.50 Інтерспорт представляє. Зірки світового футболу. Девід Бекхем.
23.40 Худ. фільм «Дитина Розмарі».
02.15 «Елітарне кіно». Худ. фільм «Земля тремтить».

ICTV

05.25 Худ. фільм «Олеся».
06.55 Серіал «Мисливиці».
07.50 Мультсеріал «Мовільські таємниці».
08.15 Серіал «Найгірша відьма».
08.40 Худ.фільм «Країна мавп».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.20 Коронна страва.
11.05 Квартирне питання.
11.55 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Україна енергетична.
13.35 Худ. фільм «Тридцятого знищити».
15.40 Худ.фільм «Володар Всесвіту».
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Тихі Омути».
21.40 Худ. фільм «Удар із космосу».
23.30 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
00.05 Спортпрогноз.
00.10 Штрафний удар.
00.30 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
01.05 Кентавр.
01.25 Серіал «Псі-фактор».

Мовлення на Київ і область

02.15 Худ. фільм «Хочеш знати таємницю?».
03.45 Худ. фільм «Країна мавп».

СТБ

07.05 Цілком таємно.
08.00 Серіал «Суто англійські вбивства».
09.10 Ні хвоста ні луски.
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд.
10.25 Худ. фільм «Арабські ночі».
12.20 Дім.
13.10 Худ. фільм «Король бойових мистецтв».
15.00 Колія.
15.20 Худ. фільм «Вулкан».
17.15 «Перехрестя» з М. Фоменком.
18.00 Автостиль.
18.20 Худ. фільм «Анна Кареніна».
20.30 «Бізнес». Студія.
21.15 Дім.
22.20 Худ. фільм «Звірофабрика».
00.15 Худ. фільм «Фантом опери».
02.05 «Перехрестя» з М. Фоменком.

НОВИЙ КАНАЛ

07.45 Церква Христова.
08.05 Телепузики.
08.30 Мультсеріал «Седрік».
09.00 Серіал «Біттлборги».
09.25 Серіал «Нові пригоди сімейки Аддамсів».
10.00 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.35 Мультфільм «Пригоди Блакитного лицаря».
12.00 Худ. фільм «Послання Богу».
13.40 Худ. фільм «Хто такий Гаррі Крамб?».
15.20 Худ. фільм «Пастка для батьків-2».
16.45 Худ. фільм «Джонні Небезпечно».
18.30 Спецрепортер.
20.50 Худ. фільм «Острах павуків».
22.50 Гол!
23.50 Худ. фільм «Чужі краї».
01.40 Худ. фільм «Пастка для батьків-2».
03.00 Худ. фільм «Джонні Небезпечно».
04.25 Худ. фільм «Острах павуків, або арахнофобія».
06.05 Посміхніться, Вас знімають!
06.30 Мультфільм.

ТРТ

07.00, 09.00, 13.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.15 Рятувальники.
09.50 Дог-шоу.
10.05 Комедійний коктейль.
11.05 Шукачі.
11.30 Сніжна людина.
12.00 Непутящі замітки з Д. Криловим.
12.15 Доки всі вдома.
13.15 У світі тварин.
13.55 Хто хоче стати мільйонером?
14.50 Клуб мандрівників.
15.30 А. Герман — Лев'яче Серце.
16.00 Худ. фільм «Дуже вірна дружина».
17.25 Муз. фестиваль «КіВіН, що голосить».
20.00 Час.
20.35 Худ. фільм «Дивні чоловіки Семенової Катерини».
23.20 Бокс. Д. Кальзаге — Б. Мітчелл.
03.35 Худ. фільм «Упир».

РТР

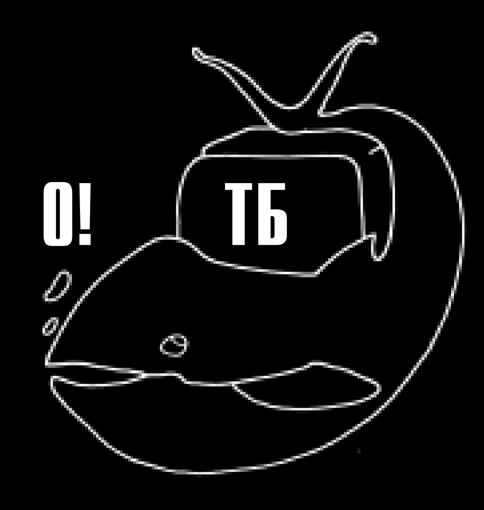
05.00 Худ. фільм «Таємна фортеця».
06.30 Мультфільм «Метелик».
06.40 Мультсериал «Джекі Чан».
07.20 Російське лото.
08.05 ТБ Бінго-шоу.
08.35 Вісті-Москва.
09.15 Містечко.
09.45 Худ. фільм «Оскар».
11.15 Навколо світу.
12.05 Діалоги про тварин.
13.00 Вісті.
13.20 Світ на грані.
13.50 Кімната сміху.
14.55 Чемпіонат світу з автоперегонів у класі «Формула-1». Гран-прі Великої Британії. Кваліфікація.
16.55 «Ха».
17.10 Худ. фільм «Голова над водою».
19.00 Вісті.
19.20 Худ. фільм «Чистильники».
21.20 Худ. фільм «Шизофренія».
00.25 Спортивна програма.

НТБ

04.50 Худ. фільм «Фантастична піцца».
06.35 Полундра!.
07.00, 11.00, 15.00 Сьогодні.
07.15 Серіал «Блакитне дерево».
08.00 Серіал «Бурхлива планета».
08.45 Лотерея «Куля удачі».
09.20 Серіал «Любов удівця».
10.15 Рослинне життя.
10.50 Граємо в «Кено».
11.15 Чинник страху.
12.05 Худ. фільм «Здрастуй і прощай».
13.55 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.20 Жіночий погляд.
15.55 Мультфільм «Кіт у чоботях».
16.05 Історії мисливця за крокодилами.
16.30 Худ.фільм «Вберегти до понеділка».
18.45 Серіал «Агент національної безпеки-2».
20.00 Нещодавно.
21.30 Худ. фільм «З мене досить!».
23.55 Серіал «Безсмертний».

Програма друкується з електронної версії, наданої газетою «Говорить і показує Україна».

у **МОРІ** інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА 14 – 20 ЛИПНЯ

Волинська трагедія — документальний погляд і живе обговорення

Телеканал СТБ разом зі своїми польськими колегами — каналом EDUSAT 12 липня о 19.20 проведе telemіст, присвячений Волинській трагедії 1943 року. В рамках телемосту вібудеться прем'єра документального фільму «В пошуках Каїна». Автори фільму — сценаристка Роксолана Процьків, режисер Антон Гойда та оператор Роман Єленський — працювали над картиною протягом трьох місяців. За цей час вони побували не лише в українських містах Луцьку, Володимирі-Волинському і Львові, а й у деяких містах Польщі — Варшаві, Любліні, Замості. Вони зустрічалися з людьми, які пережили цю страшну трагедію, з тими, хто втратив близьких, але не втратив надії та віри.

Під час прямого ефіру в київській та варшавській студіях будуть присутні політик, історик та політолог. Формат «три на три» — це прагнення забезпечити максимально можливі коректність та об'єктивність в обговоренні такої складної теми.

Повернення «Буржуя»

Дата тріумфальної ходи капіталізму нашими містами та селами ще не відома, а ось «Буржуй» на канал «1 + 1» уже прийшов. Вірніше повернувся.

Серіал — це неначе коктейль пристрастей та почуттів, криміналу і небезпечних пригод. Намагаючися жити красиво, але чесно, наш герой потрапляє в кримінальні історії, його підозрюють у вбивстві, а він намагається «вирахувати» чергового невловимого та підступного ворога.

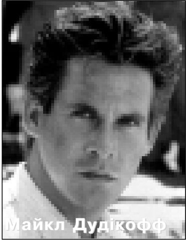
Отже, можна констатувати, що спроба створити вітчизняний довгограючий серіал вдалася. Двічі утвердився у своєму народженні «герой нашого часу», який уособлює прошарок вітчизняного социуму, що його в народі іменують «новими українцями». Судячи з образу, запропонованого Юрієм Рогозою, Анатолієм Матешком в акторському трактуванні Валерія Ніколаєва, наш «новий» на відміну від російського колеги наділений національними властивостями — інтелектом, працелюбством та добротою.

АНОНСИ

Вибухова сила

ICTV, понеділок, 19.15

Куртіс Армстронг

Катастрофа. Учасники ріеліті-шоу «Полювання за скарбами» шукають на тропічному острові скарб у 10 мільйонів доларів. На них чекають пригоди, випробування, перемоги і розчарування. Однак справжнє зіткнення з реальністю відбудеться, коли гравці зненацька для самих себе і творців шоу зустрінуться віч-на-віч із солдатами-найманцями, які охороняють приз. Але про що точно не здогадуються ані учасники, ані режисери, ані найманці, так це про те, що до острова наближається руйнівної сили ураган...

Реж. Джим Вайнорські. У ролях: Тріт Вільямс, Куртіс Армстронг, Майкл Дудікофф.

Майкл Дудікофф

Чорнокнижник-3. Остання битва

Новий канал, субота, 19.07.03, 22.40

Фантастика. Кріс Міллер росла сиротою. Дізнавшись про залишений їй у спадок будинок XVI століття, вона вирішила провести в ньому вихідні. Кріс одразу відчула якусь дивну ауру, а вночі її мучили кошмари. Але друзі, які приїхали до неї в гості, розвіяли жахи. Та у розпал веселощів з'явився дивний незнайомець...

Реж. Е. Фрейзер. У ролях: Б. Пейн, Е. Лоуренс, Б.-Е. Блісс.

Тихі Вири

ICTV, неділя, 19.05

Оксана Коростишевська

Комедія. Дивним чином влаштована російська людина: що їй краще, то гірше. У головного героя є все: блискуча кар'єра, родина, дім — повна чаша. Але одного дня він кидає все це і потай утікає подалі від гамору і міської метушні — у глухе село. Саме там, у Тихих Вирах, і призначила йому доля зустріти кохання. Однак перш ніж поєднатися зі своєю коханою, академіку Каштанову доведеться пройти через безпідставні обвинувачення, нав'язливі переслідування і нерозуміння владної дружини...

Геннадій Хазанов

Реж. Ельдар Рязанов. У ролях: Олександр Абдулов, Оксана Коростишевська, Геннадій Хазанов, Любов Поліщук.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Мультфільм «Мумі-Троль та інші».
10.15 Служба розшуку дітей.
10.30 Мультфільм «Дванадцята ніч».
11.00 Новини.
11.20 Серіал «Бригада швидкого реагування».
12.20 Для тих, хто вдома.
12.35 Серіал «Час збирати каміння».
13.45 Абетка безпеки.
13.50 Служба розшуку дітей.
13.55 Грані пізнання.
14.15 Закон є закон.
14.35 Надзвичайна ситуація.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.35 Мультфільми.
16.10 Парламент.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Мультфільм.
17.25 Музичні історії.
17.40 Конкурент.
18.00 Україна: день за днем.
18.50 Медичний центр «Довіра».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «На вістрі ножа».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.40 Ракурс.
21.50 Світ спорту.
21.55 Чемпіонат світу з водних видів спорту. Стрибки у воду.
22.25 Ситуація.
22.35 Щоденник VIII Міжнародного конкурсу молодих виконавців сучасної естрадної пісні ім. В. Івасюка.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Еготера.
01.50 Худ. фільм «Два кроки до тиші».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

КАНАЛ «1+1»

14.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.50 «Аншлаг-2000».
15.50 Останній герой-2.
17.00 33 квадратні метри.
17.40 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Джексон «Мотор».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська».
21.15 Серіал «Марш Турецького».
23.00 Док. фільм «П'ята заповідь».
23.45 Худ. фільм «Отрути, або Всесвітня історія отруєнь».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Великі романи XX ст.
06.30 Хто крайній?
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00, Новини.
07.05 Бадьорого ранку!
07.40 Мультфільм.
08.05 Народна платформа.
08.10 Худ. фільм «Мортал Комбат: повне знищення».
09.55 Серіал «Зупинка за вимогою». Заключна серія.
11.10 Сплеск культури?
12.15 ВВС. Жива природа.
13.20 Серіал «Есмеральда».
14.10 Велике прання.
15.05 Мультсеріал «Завоювання Америки».
15.40 Худ. фільм «Усунути Картера».
17.35 Народна платформа.
17.40 Ювілейний концерт Н.Кадишевої та ансамблю «Золоте кільце».
19.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Далекобійники».
21.35 Серіал «Закон».
22.40 На лінії вогню.
23.10 Проект— F.
00.00 Серіал «Недоторканні».
01.05 Док. фільм «Практика геноциду»
01.35 Серіал «Свобода».
02.25 Фільм «Шлях терору».
03.55 Серіал «Надзвичайна подія».
04.35 Великі романи XX століття.
05.30 Мультфільм для дорослих.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Династія».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.15 300 сек/ год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.25 Серіал «Прикрий мене!».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.30 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 1 серія.
11.45 Серіал «У полоні пристрастей».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Божевільні».
14.45 Мультфільми.
14.55 Мультсеріал «Дивні близнюки».
15.25 Мультсеріал «Закинуті у космос».
15.50 Мультсеріал «Чудові супер-сумо».
16.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Погода.
19.15 Худ. фільм «Вибухова сила».
21.00 Комедійний квартет.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.20 Худ.фільм «Ніхто тебе не почує».
00.15 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.05 Худ.фільм «Раптове правосуддя».

Мовлення на Київ і область

02.45 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 1 серія. Комедійний квартет.

СТБ

07.05 Серіал «Ніхто не досконалий».
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Маски-шоу.
09.10 Серіал «Чортеня».
10.00 Худ. фільм «Мехіко-сиіті».
11.35 Дім.
12.40 Серіал «Професія — слідчий».
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.25 Серіал «Ніхто не досконалий».
16.25 «Вікна». Кримінал.
16.35 Серіал «Жулі Леско».
17.35 Рослинне життя.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+погода.
19.30 Худ. фільм «Останній».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Операція «Ной».
23.00 «Вікна». Опівночі.
00.10 Серіал «Жулі Леско».
01.10 Ні пуху ні пера.
01.35 Худ. фільм «Переполох».
03.45 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Телепузики.
07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.55 Серіал «Дикий янгол».
09.00 Тягар грошей.
09.50 Мультфільм.
11.05 Худ. фільм «Люба, я збільшив дітей».
12.39 Легкі новини.
12.40 «Вікна» із Д. Нагієвим.
13.35 Серіал «Загублений світ».
14.55 Серіал «Невгамовні».
15.20 Мультсеріал «КітПес».
15.45 Мультсеріал «Оггі і кукурачі».
16.10 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.35 Мультсеріал «Сакура».
17.05 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
18.00 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Кобра-II».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Тривожна неділя».
23.15 Репортер.
23.40 Серіал «Неш Бріджес».
00.45 Служба розшуку дітей.
00.50 Спецрепортер.
01.10 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
02.05 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.

ГРТ

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.10 Серіал «Інспектор Деррік».
10.10 Смак.
10.30 Подорож натураліста.
11.15 Велике прання.
12.30 Серіал «Королева Марго».
14.15 Серіал «За лаштунками».
15.20 Док. фільм.
15.55 Серіал «Петербурзькі таємниці».
17.30 Сміхопанорама.
17.50 Останній герой.
19.00 Чекай мене.
20.00 Час.
20.35 Серіал «За лаштунками».
21.35 Хто хоче стати мільйонером?
22.35 Серіал «Льодовиковий період».
23.40 Нічний «Час».
00.10 Таємниці сторіччя.
00.50 Апологія.
01.50 Серіал «Петербурзькі таємниці».

РТР

04.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Спортлото-82».
09.40 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.20 Коротке замикання.
11.20 Вісті тижня.
12.15 Експертиза.
12.30 Вісті-Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Чого хоче жінка.
14.10 Серіал «Сімейні таємниці».
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.00 Вісті.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Серіал «На ім'я Барон ...».
20.55 Серіал «Марш Турецького. Брудні ігри».
22.00 Фестиваль «Слов'янський базар-2003».
23.00 Щоденник фестивалю «Слов'янський базар-2003».
23.15 Худ. фільм «Втеча із Марса».
00.30 Футбол Росії.
01.00 Худ. фільм «Черепаховий берег».
02.25 Дорожній патруль.
02.35 Канал «Євроньюс».
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
07.55 Особистий внесок.
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Худ.фільм «Корона Російської імперії, або Знову невловимі». 1 серія.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.55 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Агент національної безпеки».
13.45 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.30 Серіал «Швидка допомога-2».
17.25 Худ.фільм «Микола II. Коло життя». 1 серія.
18.35, 22.45 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.45 Серіал «Слід перевертня».
21.00 Країна і світ.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15 Зірки, на сцену!
09.45 Дитяча лінія.
10.05 Автопілот.
10.25 Інновація.
10.40 Подружки.
11.10 Хто в домі хазяїн?
11.30 Характер.
11.55 Панорама.
12.15 Мультфільм на замовлення.
12.45 Як життя, металурги!
13.00 Край.
13.20 Антракт з А. Солов'яненком.
13.50 Милосердя.
14.10 Для тих, хто вдома.
14.25 Серіал «Легенди футболу». Клюйверт.
15.00 Новини.
15.15 Реліквії та храми України.
15.25 Не все так погано...
15.55 Серіал «Легенди футболу». Рауль.
16.25 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 На своїй землі.
17.35 Творчий вечір Вадима Крищенка.
18.00 Ліки майбутнього.
18.20 З поверненням.
18.45 Пані, панночка, панянка.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.15 Худ.фільм «Людина у футлярі».
20.35 Вечірня казка.
20.40 Лотерея «Суперлото», «Кено».
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Авторський проект О. Марченко «Імена».
22.30 Чемпіонат світу з водних видів спорту.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ((НІЧНИЙ КАНАЛ))

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 У світі хороших новин.
01.50 Асоціація професійних видів єдиноборств представляє...

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Співає народний артист України М. Свидюк. Частина 1.
10.45 Від сузір'я до сузір'я.
11.10 Надзвичайна ситуація.
11.40 Естрадна прем'єр-ліга.
12.15 Чітко і ясно.
12.50 Людина і закон.
13.25 Співає народний артист України М. Свидюк. Частина 2.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Медики-2».
08.05 Худ. фільм «Слід крізь час».
14.00 Дісней. Мультфільм «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультфільм «101 далматинець».
15.00 Серіал «Прогулянки з динозаврами».
15.50 Останній герой-2.
17.35 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Капітан Рон».
19.30 ТСН.
20.00 Концерт «Кумедні люди».
21.50 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Людина президента».
23.45 Кінопристрасті. Худ.фільм «Автомийка».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.05 Серіал «Королева мечів».
06.50 Моя сім'я.
07.40 Афера.
08.30 Планета здоров'я.
09.10 Смачно з Б.Бурдою.
09.45 Бадьорого ранку!
10.25 Камера сміху.
11.05 Хто крайній?
11.40 Дискавері.
12.45 Перехрестя кохання.
13.40 Худ. фільм «Американські блискавки».
15.45 Худ. фільм «Неподілений спадок».
16.20 Серіал «Коломбо».
18.05 Академія сміху.
18.45 Пісня-2003.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Худ. фільм «Блукаюча куля».
22.35 Худ. фільм «Інші».
00.35 Перша експедиція.
01.45 Худ. фільм «Суперечливі дідусі».
03.25 Королівські секрети.
03.50 Худ. фільм «Тавро зла».
05.20 Великі романи XX століття.

ICTV

04.40 Худ. фільм «Знахар».
07.05 «Перехрестя».
07.45 Мультфільми.
08.15 Мультсеріал «Мовільські таємниці».
08.40 Серіал «Найгірша відьма».
09.05 Мультфільм «Острів динозаврів».
10.30 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
11.00 Худ.фільм «Ми з джазу».
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.35 Худ.фільм «Олеся».
15.15 Худ. фільм «Спостерігачі».
16.55 Галопом по європах.
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Володар Всесвіту».
21.05 Худ.фільм «Тридцятого знищити».
23.25 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.00 Худ. фільм «Креола».
01.35 Худ. фільм «Удар із космосу».

Мовлення на Київ і область

03.15 Худ.фільм «451 градус по Фаренгейту».

СТБ

05.45 Рослинне життя.
07.15 «Час «К».
07.40 Серіал «Суто англійські вбивства».
08.45 Серіал «Останній». Заключна серія.
09.45 Домовий.
10.00 Ви практично здорові.
10.30 Док.серіал «Світ дикої природи».
11.00 Мультфільм «Хто боїться монстрів».
12.20 Дім.
13.20 Живе кіно.
13.40 Х-спансія.
14.00 Рейс.
14.20 Худ. фільм «Дуенья».
16.05 Цілком таємно.
16.55 Серіал «Суто англійські вбивства».
19.00 «Вікна». Новини+погода.
19.20 Худ. фільм «Король бойових мистецтв».
21.15 Дім.
21.25 Худ. фільм «Вулиці милосердя».
22.15 Худ. фільм «Джейн і Мовчазний Боб завдають удару».
00.20 Худ. фільм «Не жаль, мені...».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Телепузики.
08.25 Мультсеріал «Седрік».
08.55 Серіал «Біттлборги».
09.25 Серіал «Кібердівчина».
09.55 Посміхніться. Вас знімають!
10.30 За гроші.
11.10 Мультфільм «Чарівна перлина».
12.30 Худ. фільм «Три дні в Москві».
15.10 Худ. фільм «Босий керівник».
16.50 Худ. фільм «Обійняті жахом».
18.30 Репортер.
18.55 Худ. фільм «Хто такий Гаррі Крамб?».
20.40 Худ. фільм «Закусочна на колесах».
22.40 Худ. фільм «Чорнокнижник. Остання битва».
00.30 Худ. фільм «Жіночий пансіон».
02.05 За гроші.
02.30 Худ. фільм «Три дні в Москві».
05.00 Худ. фільм «Чорнокнижник. Остання битва».
06.25 Худ. фільм «Обійняті жахом».

ГРТ

07.00, 09.00, 13.00, 17.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.15 Грай, гармонь улюблена!».
09.55 «Єралаш».
10.05 Здоров'я.
10.50 Поле чудес.
11.55 Смак.
12.15 Сміхопанорама.
13.15 Подорожі натураліста.
13.45 «Єралаш».
14.05 Є. Євтушенко. Ювілей в Політехнічному.
15.20 Людина і закон.
15.50, 17.20 Серіал «Удар Лотоса».
18.25 П. Гладков. Недитячі пісні.
19.00 Хто хоче стати мільйонером?
20.00 Час.
20.35 Криве дзеркало.
23.00 Худ. фільм «Нічний візит».
00.20 Худ. фільм «Літні люди».

РТР

05.00 Худ. фільм «Обережно, бабуся!».
06.25 Мультсеріал «Джекі Чан».
07.05 Студія «Здоров'я».
07.40 Золотий ключ.
08.00 Спортивна програма.
08.25 Військова програма.
08.45 Ранкова пошта.
09.20 Сам собі режисер.
10.20 Худ. фільм «Вулиця повна несподіванок».
11.40 «Ха».
11.55 У пошуках пригод.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «День весілля доведеться уточнити».
15.00 Футбол. Чемпіонат Росії. «Торпедо» (Москва) — ЦСКА.
17.00 Моя сім'я.
18.00 Аншлаг.
19.00 Вісті.
19.20 Худ. фільм «Поліцейський із Беверлі Хіллз».
21.25 Худ. фільм «Галліполі».
23.30 Худ. фільм «Примарна ціль».
01.20 Чемпіонат світу з автоперегонів у класі «Формула-1». Гран-прі Великобританії. Кваліфікація.
02.30 Серіал «Клоун».
03.25 Канал «Євроньюс».
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

04.55 Худ.фільм «Російський будинок».
07.00, 11.00, 15.00 Сьогодні.
07.15 Серіал «Блакитне дерево».
08.00 Без рецепта.
08.30 Подорожі натураліста.
09.05 Кулінарний поєдинок.
10.00 Квартирне питання.
10.50 Лото «6 із 49».
11.15 Чинник страху.
12.00 Служба порятунку.
12.35 Художній фільм «На кого бог пошле».
14.10 Своя гра.
15.20 Жіночий погляд.
16.00 Худ.фільм «Фантастична піцца».
18.00 Цілком таємно.
18.45 Серіал «Агент національної безпеки-2».
20.00 Особистий внесок.
21.00 Худ.фільм «Швидкий суд».
23.10 Усе одразу!
23.45 Худ. фільм «Брехня».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Мультфільм «Розкажіть казку, лікарю».
10.05 Для тих, хто вдома.
10.20 Служба розшуку дітей.
10.25 Мультфільм «Буря».
11.00 Новини.
11.20 Кіноскарбниця. Худ. фільм «Антон Іванович сердиться».
12.35 Для тих, хто вдома.
12.50 «Цей таємничий світ» з А. Дмитруком.
13.15 Служба розшуку дітей.
13.20 Закон є закон.
13.30 Леді Харлей Девідсон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.35 Мультфільм «Пригоди Піфа».
16.25 Надвечір'я.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Домашній доктор.
17.40 Приймальня столичної влади.
18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.15 Фаза.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Концертна програма «Поклич мене».
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.40 Ракурс.
21.50 Світ спорту.
22.00 Чемпіонат світу з водних видів спорту.
22.20 Ситуація.
22.30 Парламентський вісник.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Бути жінкою.
01.50 Худ. фільм «Маленька брехуха».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Мультфільм на замовлення.
10.45 Хто в домі хазяїн? УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.15 Т. Аветисян. Спогади.
11.45 Ретро-альбом.
11.55 Серіал «Цвіт папороті».
12.15 Освітянські новини.
12.25 Інформотерапія.
12.45 Абетка безпеки.
12.50 Служба розшуку дітей.
13.05 Право.
13.45 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Медики-2».
08.00 ТСН.
08.20 Серіал «Марш Турецького».
14.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.50 Серіал «Медики-2».
15.45 Останній герой-2.
16.55 33 квадратні метри.
17.30 Серіал «Каменська».
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Агент національної безпеки-3».
21.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Шаблезубий».
23.10 Аргумент кіно представляє. Худ. фільм «Покидаючи Лас-Вегас».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.20 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
06.30 Камера сміху.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00, Новини.
07.05 Худ. фільм «Таємниця кілера».
07.40 Мультфільм.
08.05 Серіал «Закон».
09.20 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
10.25 Уроки гарної поведінки.
10.50 Планета тварин.
12.15 LG-Еврика.
13.10 Серіал «Есмеральда».
14.05 Велике прання.
15.05 Все для тебе.
15.35 Серіал «Далекобійники».
16.35 N-кілометр.
16.55 Серіал «Ізабелла».
17.50 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
19.00 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Худ. фільм «Тюремний романс».
22.25 Худ. фільм «Миттєве правосуддя».
00.20 Худ. фільм «Знову померла».
02.30 Худ. фільм «Основний підозрюваний».
04.00 Худ. фільм «Тюремний романс».
05.35 Великі романи XX століття.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Династія».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.15 300 сек/год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.25 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.15 Худ.фільм «Знахар».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Найманець-2».
14.55 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Дивні близнюки».
15.30 Мультфільм «Закинуті у космос».
16.00 Мультсеріал «Чудові сепер-сумо».
16.25 Мультфільм «Острів динозаврів».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.15 Худ. фільм «Спостерігачі».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.15 Погода.
22.20 Худ. фільм «Чорний янгол».
00.15 Сторінками committeeтележурналу «Плейбой».
00.50 Худ. фільм «Ми з джазу».

Мовлення на Київ і область

02.30 Худ. фільм «Креола».

СТБ

06.35 Рослинне життя.
07.05 Серіал «Капітан».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 На перший погляд.
09.35 Серіал «Чортеня».
10.35 Серіал «Останній».
11.35 Дім.
12.35 Х-пансія.
12.35 Серіал «Професія — слідчий». Заключна серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.25 Серіал «Капітан».
16.25 «Вікна»-кримінал.
16.35 Серіал «Жулі Леско».
17.35 Рослинне життя.
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.30 Серіал «Останній». Заключна серія.
20.30 Час «К».
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Шістдесят дев'ять».
23.00 «Вікна». Опівночі.
00.20 Серіал «Жулі Леско».
01.25 Худ. фільм «Джейн і Мовчазний Боб завдають удару».
03.15 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Телепузики.
07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.55 Серіал «Дикий янгол».
09.00 Серіал «Кобра-11».
09.55 Худ. фільм «Божевільний день».
11.20 Худ. фільм «Клоун».
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.05 Серіал «Загублений світ».
14.55 Худ. фільм «Невгамовні».
15.20 Мультсеріал «КітПес».
15.45 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
16.10 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.35 Мультсеріал «Сакура».
17.05 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
17.55 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.25 Тягар грошей.
20.30 Худ. фільм «Босий керівник».
22.15 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
00.10 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Зона ночі.
01.05 Худ. фільм «Піти красиво».
02.45 Зона ночі.
02.50 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
03.40 Зона ночі.
03.45 Кунсткамера.
04.25 Худ. фільм «Піти красиво».
06.00 Зона ночі.
06.05 Худ. фільм «Людина народилася».
07.35 Мультсеріал «Сакура».

ГРТ

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.15 Дог-шоу.
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.15 Велике прання.
12.25 Комедійний коктейль.
12.55 Серіал «Королева Марго».
14.15 Серіал «За лаштунками».
15.20 Худ. фільм «Армія порятунку».
17.25 Зірки великим планом.
17.50 Останній герой.
19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Поле чудес.
21.40 Дискотека 80-х.
23.25 Худ. фільм «Я, знову я і знову я».
01.15 Худ. фільм «Телець».

РТР

04.45 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «На ім'я Барон...».
08.40 Худ. фільм «Золота міна».
10.00 Вісті.
10.20 У пошуках пригод.
11.20 Серіал «Марш Турецького. Контрольний постріл».
12.15 Експертиза.
12.30 Вся Росіє.
12.45 Вісті — Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Є.Євтушенко. Важко перші 70 років.
14.15 Кімната сміху.
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.00 Вісті.
16.20 Сам собі режисер.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Аншлаг.
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Доброї ночі, малюки!
19.55 Худ. фільм «Гра на мільйони».
22.00 Закриття фестивалю «Слов'янський базар у Вітебську».
23.30 Щоденник фестивалю «Слов'янський базар-2003».
23.45 Худ. фільм «Божевільний Макс».
01.35 Дорожній патруль.
01.50 Серіал «Дживс і Вустер».
03.30 Канал «Євроньюс».
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
08.05 Серіал «Жив був я...».
09.00 Сьогодні ранком.
09.25 Без рецепта.
10.00 Квартирне питання.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Слід перевертня».
13.45 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.30 Серіал «Швидка допомога-2».
17.25 Худ.фільм «Микола II. Коло життя». Заключна серія.
18.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.55 Худ.фільм «Російський дім».
23.25 Супербокс. Луї Савариз — Девід Айзон.
23.10 Худ.фільм «О, щасливчик!».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.35 Мультфільм «Мумі-Троль і комета».
10.00 Для тих, хто вдома.
10.25 Дорогами України. Закарпатська область.
10.45 Мультфільм.
11.00 Новини.
11.20 Серіал «Бригада швидкого реагування».
12.20 Для тих, хто вдома.
12.35 Серіал «Час збирати каміння».
13.45 Абетка безпеки.
13.50 Закон є закон.
13.55 Подаруйте мені кошеня.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.35 Док. фільм «Гонконг».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Хіт-Базар.
17.50 Медичний центр «Довіра».
17.55 Світ авіації і туризму.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «На вістрі ножа».
20.50 Вечірня казка
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.40 Ракурс.
21.50 Світ спорту.
22.00 Чемпіонат світу з водних видів спорту. Стрибки у воду.
22.20 Ситуація.
22.30 Щоденник VIII Міжнародного конкурсу молодих виконавців ім. В. Івасюка.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Худ. фільм «Дике кохання».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Крок до зірок.
10.40 Дитяча лінія.
11.00 Знак благодаті. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.25 Професія-режисер. До 85-річчя В. Лизогуба.
11.45 Ретро-альбом.
11.55 Гуманітарна хроніка одного дня.
12.35 Автопілот.
13.00 Перехрестя.
13.35 Служба розшуку дітей.
13.45 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Уокер — техаський рейнджер».
08.00 ТСН.
08.20 Серіал «Марш Турецького».
14.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.50 Серіал «Медики-2».
15.40 Останній герой-2».
16.50 33 квадратні метри.
17.30 Серіал «Каменська».
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська».
21.10 Серіал «Марш Турецького».
22.55 Серіал «Маросейка, 12».
00.25 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.25 Мелорама.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00, Новини.
07.05 Смачно з Борисом Бурдою.
07.40 Мультфільм.
08.05 Народна платформа.
08.10 Серіал «Закон».
09.20 Програма К.Стогнія «Кримінал».
10.05 Сім'я від А до Я.
10.40 Мультфільм.
10.55 Планета тварин.
12.15 Країна порад.
13.20 Серіал «Есмеральда».
14.10 Велике прання.
15.05 Мультсеріал «Завоювання Америки».
15.45 Серіал «Далекобійники».
16.45 На лінії вогню.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.10 Народна платформа.
18.15 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
19.20 Гангстерські війни.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Далекобійники».
21.35 Серіал «Закон».
22.40 На лінії вогню.
23.10 Камера сміху.
23.55 Серіал «Недоторкані».
00.55 Гангстерські війни.
01.25 Серіал «Свобода».
02.20 Фільм «Шлях терору».
03.45 Суперзірки.
04.10 Серіал «Надзвичайна подія».
04.55 Великі романи XX століття.
05.45 Мультфільм для дорослих.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.45 Серіал «Династія».
06.35 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.15 300 сек/год.
08.20 Комедійний квартет.
08.55 Факти. Ранок.
09.25 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.30 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 2 серія.
11.45 Серіал «У полоні пристрастей».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Вибухова сила».
14.45 Мультфільми.
14.55 Мультсеріал «Дивні близнюки».
15.25 Мультсеріал «Закинуті у космос».
15.50 Мультсеріал «Чудові супер-сумо».
16.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.15 Худ. фільм «Винищувач драконів».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.15 Погода.
22.20 Худ. фільм «Розтоптане правосуддя».
00.10 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.00 Худ. фільм «Акули».

Мовлення на Київ і область

02.45 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 2 серія. Каламбур.

СТБ

06.35 Рослинне життя.
07.05 Серіал «Ніхто не досконалий».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Ви практично здорові.
09.35 Серіал «Чортеня».
10.35 Серіал «Останній».
11.35 Дім.
12.40 Серіал «Професія — слідчий».
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.25 Серіал «Ніхто не досконалий».
16.25 «Вікна». Кримінал.
16.35 Серіал «Жулі Леско».
17.40 Рослинне життя.
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.30 Серіал «Останній».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Переполох».
23.00 «Вікна». Опівночі.
00.30 Серіал «Жулі Леско».
01.10 «Вікна».Опівночі.
01.35 Автостиль.
02.00 Худ. фільм «Серійна коханка».
03.30 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Телепузики.
07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
08.00 Серіал «Дикий янгол».
09.00 Серіал «Кобра-11».
09.55 Серіал «Неш Бріджес».
11.10 Худ. фільм «Тривожна неділя».
12.45 «Вікна» із Д. Нагієвим.
13.45 Серіал «Загублений світ».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.20 Мультсеріал «КітПес».
15.45 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
16.10 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.35 Мультсеріал «Сакура».
17.05 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
18.00 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.30 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.20 Худ. фільм «Індіана Джонс і останній хрестовий похід».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Серіал «Неш Бріджес».
00.50 Зона ночі.
01.10 Худ. фільм «Ловкач».
02.35 Зона ночі.
02.40 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
03.30 Зона ночі.
03.35 «Вікна із Д. Нагієвим.
04.15 Зона ночі.
04.20 Худ. фільм «Ловкач».
05.45 Серіал «Загублений світ».
06.35 Мультсеріал «Сакура».

ГРТ

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррік».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.15 Велике прання.
12.25 Кумири.
12.55 Серіал «Королева Марго».
14.15 Серіал «За лаштунками».
15.20 Герой нашого племені.
15.50 Серіал «Петербурзькі таємниці».
17.30 Сміхопанорама.
17.50 Останній герой.
21.35 Хто хоче стати мільйонером?
22.35 Серіал «Льодовиковий період».
23.40 Нічне «Час».
00.10 На футболі.
00.40 Російський екстрим.
01.05 Апологія.
02.05 Серіал «Петербурзькі таємниці».

РТР

04.45 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «На ім'я Барон ...».
08.45 Серіал «Тіні зникають опівдні».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.20 Коротке замикання.
11.20 Серіал «Марш Турецького. Брудні ігри».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті — Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Чого хоче жінка.
14.10 Серіал «Сімейні таємниці».
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.00 Вісті.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Доброї ночі, малюки!
19.55 Серіал «На ім'я Барон ...».
21.00 Серіал «Марш Турецького. Брудні ігри».
22.00 Фестиваль «Слов'янський базар-2003».
23.40 Щоденник фестивалю «Слов'янський базар-2003».
23.55 Худ. фільм «Самітник».
01.45 Дорожній патруль.
02.05 Серіал «Мережа».
02.55 Серіал «Дживс і Вустер».
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
08.05 Серіал «Жив був я...».
09.00 Сьогодні ранком.
09.25 Худ.фільм «Корона Російської імперії, або Знову невловимі». 2 серія.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.45 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35, 19.45 Серіал «Слід перевертня».
13.45 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.30 Серіал «Швидка допомога-2».
17.25 Худ.фільм «Микола II. Коло життя». 2 серія.
18.35, 22.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
21.00 Країна і світ.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
00.10 Гордон.

СЕРЕДА, 16 липня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Мультфільм «Шлях додому».
09.50 Для тих, хто вдома.
10.10 Служба розшуку дітей.
10.25 Мультфільм «Сон літньої ночі».
11.00 Новини.
11.20 Для тих, хто вдома.
11.35 Серіал «Час збирати каміння».
12.50 Абетка безпеки.
12.55 Служба розшуку дітей.
13.00 Закон є закон.
13.10 Стокгольмський синдром.
15.00 Новини.
15.20 Для тих, хто вдома.
15.45 Крок до зірок.
16.15 Мистецький альманах «Дзеркало».
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Шлягер представляє.
17.45 Ще раз про зайву вагу.
17.55 Люди і долі.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Експосвіт.
19.25 Діловий світ.
19.35 Саме той.
20.00 Чемпіонат світу з водних вилів спорту. Стрибки у воду.
20.40 Лотереї «Суперлото», «Кено».
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.30 Заключний концерт VIII Міжнародного конкурсу ім. В. Івасюка.
23.30 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.30 Служба розшуку дітей.
01.35 Худ. фільм «Ніагара».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 «Наголос» з М. Погребинським. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
10.45 Київські солісти у Національній філармонії України. В. А. Моцарт. Симфонія №40.
11.15 Вишите серце В. Пасічника.
11.35 Майстри мистецтв України. Михайло Донець.
11.50 Казна держави.
12.15 Сільський час.
12.05 Служба розшуку дітей.
13.15 Ситуація.
13.25 Телефортуна.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Медики-2».
08.05 ТСН.
08.25 Серіал «Марш Турецького».
14.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.50 Серіал «Медики-2».
15.40 Останній герой-2.
16.50 33 квадратні метри.
17.30 Серіал «Каменська».
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська».
21.15 Серіал «Марш Турецького».
23.05 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Відьмак».
01.40 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.25 Джентльмен-шоу.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00, Новини.
07.05 Караоке на майдані.
07.40 Мультфільм.
08.05 Народна платформа.
08.10 Серіал «Закон».
09.20 Серіал «Зупинка на вимогу-2».
10.30 Англійський алфавіт для дітей.
10.50 Планета тварин.
12.15 Країна рад.
13.20 Серіал «Есмеральда».
14.10 Велике прання.
15.10 Мультсеріал «Завоювання Америки».
15.45 Серіал «Далекобійники».
16.45 На лінії вогню.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.10 Народна платформа.
18.15 Серіал «Зупинка на вимогу-2».
19.20 Гангстерські війни.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Далекобійники».
21.35 Серіал «Закон».
22.40 На лінії вогню.
23.10 Золотий Гусак-шоу.
23.50 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
00.10 Серіал «Недоторканні».
01.10 Гангстерські війни.
01.40 Серіал «Свобода».
02.30 Худ. фільм «Здається в аренду».
03.55 Суперзірки.
04.20 Серіал «Надзвичайна подія».
05.05 Великі романи XX століття.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Династія».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Винищувач драконів».
14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
14.45 Мультфільми.
14.55 Мультсеріал «Дивні близнюки».
15.25 Мультсеріал «Закинуті у космос».
15.50 Мультсеріал «Чудові супер-сумо».
16.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.15 Худ. фільм «Черниці в бігах».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.15 Погода.
22.20 Худ. фільм «Акули».
00.15 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.05 Худ. фільм «Фауст. Князь темряви».
Мовлення на Київ і область
02.55 Худ.фільм «У пошуках капітана Гранта». 3 серія, Каламбур.

СТБ

06.35 Рослинне життя.
07.05 Серіал «Ніхто не досконалий».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Х-пансія.
09.35 Серіал «Чортеня».
10.35 Серіал «Останній».
11.35 Дім.
12.35 Серіал «Професія — слідчий».
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.25 Серіал «Ніхто не досконалий».
16.25 «Вікна». Кримінал.
16.35 Серіал «Жулі Леско».
17.40 Рослинне життя.
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.30 Серіал «Останній».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Серійна коханка».
23.00 «Вікна». Опівночі.
23.50 Серіал «Жулі Леско».
00.50 Х-пансія.
01.15 Худ. фільм «Потрійна зрада».
03.00 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Телепузики.
07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.55 Серіал «Дикий янгол».
09.00 Серіал «Кобра-11».
09.50 Серіал «Неш Бріджес».
11.05 Худ. фільм «Індіана Джонс і останній хрестовий похід».
12.54 Легкі новини.
12.55 «Вікна» із Д. Нагієвим.
13.55 Серіал «Загублений світ».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.20 Мультсеріал «КітПес».
15.45 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
16.10 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.35 Мультсеріал «Сакура».
17.05 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
17.55 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.25 Худ. фільм «Дочка президента».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Легкі новини.
23.45 Зона ночі.
23.50 Серіал «Неш Бріджес».
00.50 Зона ночі.
01.15 Худ. фільм «Її алібі».
02.45 Зона ночі.
02.50 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
03.35 Зона ночі.
03.40 «Вікна» із Д. Нагієвим.
04.20 Зона ночі.
04.25 Худ. фільм «Її алібі».
05.55 Серіал «Загублений світ».
06.40 Мультсеріал «Сакура».

ТРТ

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррік».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.15 Велике прання.
12.30 Юність. А. Дементьєв.
12.55 Серіал «Королева Марго».
14.15 Серіал «За лаштунками».
15.20 Герой нашого племені.
15.55 Серіал «Петербурзькі таємниці».
17.30 Сміхопанорама.
17.50 Останній герой.
20.00 Час.
20.35 Серіал «За лаштунками».
21.35 Хто хоче стати мільйонером?
22.35 Серіал «Льодовиковий період».
23.40 Нічний «Час».
00.10 Сканер.
00.35 Генії і лиходії.
01.00 Апологія.
02.00 Серіал «Петербурзькі таємниці».

РТР

04.45 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «На ім'я Барон...».
08.45 Серіал «Тіні зникають опівдні».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.20 Коротке замикання.
11.20 Серіал «Марш Турецького. Брудні ігри».
12.15 Експертиза.
12.30 Москва — Мінськ.
12.45 Вісті — Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Чого хоче жінка.
14.10 Серіал «Сімейні таємниці».
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.00 Вісті.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Доброї ночі, малюки!
19.55 Серіал «На ім'я Барон...».
21.00 Серіал «Марш Турецького. Контрольний постріл».
22.00 Фестиваль «Слов'янський базар-2003».
23.10 Худ. фільм «Троє в дорозі».
00.55 Дорожній патруль.
01.10 Гаряча десятка.
02.10 Серіал «Мережа».
03.00 Серіал «Дживс і Вустер».
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

08.00 Сьогодні.
08.05 Серіал «Жив був я...».
09.00 Сьогодні ранком.
09.25 Худ.фільм «Дами запрошують кавалерів».
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.55 Сьогодні.
11.30 Країна рад.
12.35, 19.45 Серіал «Слід перевертня».
13.45 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.30 Серіал «Швидка допомога-2».
17.25 Худ.фільм «Микола II. Коло життя». 3 серія.
18.35, 22.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
21.00 Країна і світ.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
00.10 Гордон.

ЧЕТВЕР, 17 липня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.35 Мультфільм «Розкажіть казку, лікарю».
10.00 Для тих, хто вдома.
10.25 «Бачу землю». Україна та національне питання.
10.45 Мультфільм.
11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.30 Серіал «Час збирати каміння».
12.40 Закон є закон.
12.50 Учитель співу.
15.00 Новини.
15.20 Для тих, хто вдома.
15.40 Художня панорама «Райдуга над поколіннями».
16.10 Алюр.
16.25 Від сузір'я до сузір'я.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Київ діловий.
17.45 Естафета.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

18.00 Футбол. Чемпіонат України. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Карпати» (Львів).
20.00 Чемпіонат світу з водних видів спорту. Стрибки у воду.
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.40 Ракурс.
21.50 Світ спорту.
22.00 Ситуація.
22.10 Запитайте міністра. Міністр закордонних справ А. Зленко.
22.40 У світі єдиноборств.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Худ. фільм «Дві жінки у Парижі».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Зірки, на сцену!
10.45 Бути жінкою. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 А. Хостікоєв: я — актор!
11.50 У дні шкільних канікул.
12.20 Подорож у дитинство.
12.50 Модна лінія.
13.20 Абетка безпеки.
13.30 Служба розшуку дітей.
13.40 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Медики-2».
08.00 ТСН.
08.20 Серіал «Марш Турецького».
14.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.50 Серіал «Медики-2».
15.40 Останній герой-2 .
16.50 33 квадратні метри .
17.30 Серіал «Каменська».
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська».
21.15 Серіал «Марш Турецького».
23.00 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Нальотниці».
01.25 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Прокинься і співай.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00, Новини.
07.05 Золотий Гусак-шоу.
07.40 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
08.05 Народна платформа.
08.10 Серіал «Закон».
09.20 Серіал «Зупинка на вимогу-2».
10.30 Мультфільм.
10.55 Планета тварин.
12.15 Країна рад.
13.20 Серіал «Есмеральда».
14.10 Велике прання.
15.10 Мультсеріал «Завоювання Америки».
15.45 Серіал «Далекобійники».
16.45 На лінії вогню.
17.15 Серіал «Ізабелла».
18.10 Народна платформа.
18.15 Серіал «Зупинка на вимогу-2».
19.20 Гангстерські війни.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Далекобійники».
21.35 Серіал «Закон».
22.45 Перехрестя кохання.
23.55 Серіал «Недоторканні».
00.55 Гангстерські війни.
01.25 Серіал «Свобода».
02.20 Худ. фільм «Викрадення».
03.40 Серіал «Надзвичайна подія».
04.25 Великі романи XX століття.
05.15 Мультфільм для дорослих.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.45 Серіал «Династія».
06.35 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.15 300 сек/год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.20 Мультфільм.
09.25 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.30 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 3 серія.
11.45 Серіал «У полоні пристрастей».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Черниці в бігах».
14.45 Мультфільм.
14.55 Мультсеріал «Дивні близнюки».
15.25 Мультсеріал «Закинуті у космос».
15.50 Мультсеріал «Чудові супер-сумо».
16.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
16.45 Серіал «»Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.15 Худ. фільм «Найманець-2».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.15 Погода.
22.20 Худ. фільм «Фауст. Князь темряви».
00.20 а:Fішка.
00.40 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.30 Худ.фільм «Чорний янгол».
Мовлення на Київ і область
03.15 Худ.фільм «Дрібниці життя». Каламбур.

СТБ

06.35 Рослинне життя.
07.05 Серіал «Ніхто не досконалий».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Живе кіно.
09.35 Серіал «Чортеня».
10.35 Серіал «Останній».
11.35 Дім.
12.45 Серіал «Професія — слідчий».
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.25 Серіал «Ніхто не досконалий». Заключна серія.
16.25 «Вікна». Кримінал.
16.35 Серіал «Жулі Леско».
17.40 Рослинне життя.
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.30 Серіал «Останній».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Потрійна зрада».
23.00 «Вікна». Опівночі.
00.05 Серіал «Жулі Леско».
01.05 Живе кіно.
01.30 Худ. фільм «Шістдесят дев'ять».
03.35 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Телепузики.
07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.55 Серіал «Дикий янгол».
09.00 Серіал «Кобра-11».
09.50 Серіал «Неш Бріджес».
11.05 Худ. фільм «Дочка президента».
12.50 «Вікна» із Д. Нагієвим.
13.50 Серіал «Загублений світ».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.20 Мультсеріал «КітПес».
15.45 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
16.10 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.35 Мультсеріал «Сакура».
17.05 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
17.55 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.25 Худ. фільм «Клоун».
23.15 Репортер.
23.35 Швидкий гол.
23.50 Зона ночі.
23.55 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.35 Зона ночі.
00.55 Худ. фільм «Убивство на Берч 75».
02.25 Зона ночі.
02.30 Серіал «Баффі — переможниця вампірів».
03.15 Зона ночі.
03.20 «Вікна» із Д. Нагієвим.
04.00 Зона ночі.
04.05 Худ. фільм «Убивство на Берч 75».
05.35 Серіал «Загублений світ».
06.20 Мультфільм.
06.30 Мультсеріал «Сакура».

ТРТ

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррік».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.15 Велике прання.
12.25 Кумири.
12.55 Серіал «Королева Марго».
14.15 Серіал «За лаштунками».
15.20 Герой нашого племені.
15.50 Серіал «Петербурзькі таємниці».
17.30 Сміхопанорама.
17.50 Останній герой.
19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Серіал «За лаштунками».
21.35 Хто хоче стати мільйонером?
22.35 Серіал «Льодовиковий період».
23.40 Нічний «Час».
00.10 Є. Євтушенко. Людина зі станції Зима.
00.35 Теорія неймовірності.
01.00 Апологія.
02.05 Серіал «Петербурзькі таємниці».

РТР

04.45 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «На ім'я Барон...».
08.45 Худ. фільм «Золота міна».
10.00 Вісті.
10.20 Коротке замикання.
11.20 Серіал «Марш Турецького. Контрольний постріл».
12.15 Експертиза.
12.30 Вся Росія.
12.45 Вісті — Москва.
13.00 Вісті.
13.20 Чого хоче жінка.
14.10 Серіал «Сімейні таємниці».
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.00 Вісті.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Доброї ночі, малюки!
19.55 Серіал «На ім'я Барон...».
21.00 Серіал «Марш Турецького. Контрольний постріл».
22.00 Фестиваль «Слов'янський базар-2003».
23.05 Щоденник фестивалю «Слов'янський базар-2003».
23.20 Худ. фільм «Караючий».
01.15 Дорожній патруль.
01.30 Серіал «Мережа».
02.20 Серіал «Дживс і Вустер».
03.15 Канал «Євроньюс».
03.50 Вісті. Чергова частина.
04.00 Вісті.
04.15 Канал «Євроньюс».

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
08.05 Серіал «Жив був я...»
09.00 Сьогодні ранком.
09.25 Рослинне життя.
10.05 Кулінарний поєдинок.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.10 Сьогодні.
11.30 Країна рад.
12.35, 19.45 Серіал «Слід перевертня».
13.45 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.30 Серіал «Швидка допомога-2».
17.25 Худ.фільм «Микола II. Коло життя». 4 серія.
18.35, 22.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
21.00 Країна і світ.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
00.10 Гордон.
01.05 Кома.

«КРУГЛИЙ СТІЛ»: ЗЕРНО І ХЛІБ

Чоловікові — вила, бабі — сапу,

Країна опинилася перед реальною перспективою випікати

Наші сорти — усім сортам сорти!

Г. КВІТКА: Ми почули від Юрія Яковича, що 50 відсотків озимих торік посіяно із запізненням, недотримали агротехнології і таке інше. У дослідних господарствах Миронівського інституту пшениці імені академіка Ремесла Української академії аграрних наук, напевне, сіяли вчасно, достатньо вносили добрив, дотримувались агротехнології, але, за словами директора цього наукового закладу, добре перезимувало лише чотири відсотки площ пшениці. До того ж найкраще, як він говорив, себе показали не ті сорти, які вважались морозостійкими. Чим пояснюється така ситуація?

М. ЗУБЕЦЬ: Директора Миронівського інституту пшениці вже замінили, бо це був занадто слабкий керівник. Помилка академії, що вона призначила цього директора. Інформація, яку він дає, — не зовсім об'єктивна. То його особисті враження від ситуації.

Г. КВІТКА: В деякі області вже завозиться насіння пшениці ростовської селекції. Навіть у пресі з'явилися публікації, що нібито ті сорти кращі за вітчизняні...

М. ЗУБЕЦЬ: Щоб підтвердити, що наші сорти здатні в Україні давати урожай навіть у екстремальних умовах, наведу такий приклад. Минулого місяця Голова Верховної Ради і група народних депутатів, працівники Міністерства аграрної політики побували в Одесі, у головному селекційному центрі країни — Селекційно-генетичному інституті. Це основний науковий заклад, який сьогодні створює потужні, абсолютно конкурентні сорти озимої пшениці і ячменю. Там вони приїздили на полігон, де посіяно понад 140 сортів пшениці нашої української та понад 50 сортів іноземної селекції. Жоден іноземний сорт не витримав цих умов. А з наших 70 залишилося. В Миронівському інституті пшениці імені академіка Ремесла в останні роки напрям селекції був не тим. Ми ставили науковцям завдання: не гнатися за високою урожайністю, якщо сорти не витримують засухи, морозів і хвороб. Ми навіть понизили у системі державного випробування стандарти для оцінки сорту, знизили на десять центнерів стандарти для порівняння нових сортів, але поставили умови стійкості їх до вимерзання, захворювання тощо. У Миронівському інституті пшениці це не було враховано. Тому не випадково частина їхніх сортів загинула. І, на жаль, було й недотримання технологій. Як показують спостереження — наука відстежувала щоденно стан перезимівлі, починаючи з осені, — за комплексом чинників погодних умов, які зазнала Україна у цьому сільськогосподарському році, вперше таке трапилося за останні 60 років. З осені озимі культури отримали потрійний удар природних явищ. Ми запізнилися з посівом, кажуть, на 50 відсотків. Це дуже скромно сказано, бо ми все посіяли пізно, за винятком небагатьох культур. Ось перед нами господар сидить. Має серйозну матеріально-технічну базу. Він, мабуть, встиг посіяти вчасно. Хоча йому теж заважали дощі. Друге. На голу землю в листопаді—грудні вдарили серйозні морози. І третє. Напікінці грудня залягла льодова кірка, яка трималася від півтора до трьох місяців. Що могло там залишитися? Які пшениці могли устояти? То в оцих умовах, де дотримувалися технологій, а це насамперед ті господарства, які мали відповідну матеріально-технічну базу, де вносили міндобрива, виконували всі організаційні заходи, можуть отримати пристойний урожай.

Еліта не для борошна

Г. КВІТКА: Є запитання від читача Миколи Івановича Губіна, головного агронома дослідного господарства «Елітне» Харківської області. *Дослідне господарство «Елітне» з довоєнних років накопичило величезний досвід з виробництва високої репродукції насіння. Сорти озимої пшениці Харківська-105, Харус здатні давати урожаї 70—80 центнерів з гектара. Це підтверджує сільськогосподарська практика багатьох підприємств Харківщини. Однак не менше половини вирощеного нами високорепродуктивного зерна залишається на складах, переробляється просто на борошно, а то й на корм худобі, бо немає попиту, коштів, а точніше — державного підходу до цієї архіважливої справи. Цікаво було б дізнатися про вашу точку зору з цієї проблеми.*

М. ЗУБЕЦЬ: У мене завжди є точка зору на використання елітного високопродуктивного насіння. Позитивна і на підтримку головного агронома. Тому що ті затрати, які несуть дослідні господарства на вирощування елітного насіння, майже вдвічі більші, ніж для вирощування товарного насіння. Сільгоспвиробники не раз переконувалися, що високорепродуктивне насіння, елітне насіння завжди дає вищі врожаї. Та господарства не мають коштів придбати це насіння. А воно наполовину дорожче порівняно з товарним насінням. Але воно окупоює себе врожаєм. І така картина не тільки у селекційному господарстві Інституту рослинництва імені Юр'єва, а й, на жаль, майже у всіх господарствах, що вирощують еліту.

Л. БРОВЧЕНКО: А який ви бачите вихід із ситуації?

М. ЗУБЕЦЬ: У цьому році вихід може бути єдиним: усе насіння, яке буде вироблено в Україні, в тому числі і в селекційних господарствах, має бути використане. Ми дещо не сходилися з міністерством по ціні насіння. Але вже домовилися з віце-прем'єром. Нам потрібно в цьому році засіяти щонайменше сім мільйонів гектарів озимих. Чим засіяти? Це велике і проблематичне питання. Бо на всіх рівнях говоримо про ту пшеницю, яку нам потрібно завезти для споживання людям. Ми ще не порушували питання про посівну. А це треба десь 1,8 мільйона тонн насіння озимих. Дуже і дуже складне питання. Ось тільки-но я повернувся з регіону. Ми проводили виїзне засідання президії академії у складному регіоні — в Херсоні. Керівники районів, керівники господарств сумніваються, що ми засіємо цю площу. Тому і наші рекомендації, і Міністерства аграрної політики зводяться до того, що всі площі озимих, які залишилися до збирання, ретельно інвентаризувати, а насіння доочистити і зберегти, щоб було чим засівати площу.

По насіння до Ростова

Г. КВІТКА : А як ви вважаєте, вітчизняного насіння вистачить чи доведеться для посіву докуповувати за кордоном?

М. ЗУБЕЦЬ: Давайте порахуємо. Щоб пшениці сіяти хоча б мільйонів шість, треба насіння майже півтора мільйона тонн. А отримаємо пшениці не більше чотирьох мільйонів.

Г. КВІТКА: Може, передусім треба вирішувати питання не про продовольче зерно, а про насіння?

М. ЗУБЕЦЬ: Передусім маємо сіяти своїм. Але оскільки безвихідь у цьому році, то будемо завозити й ті ростовські сорти, про які ви сказали, що вони стійкі до морозів. Свого нам не вистачить. Хоча в нас є районовані сорти, пройшли державні випробування, які комісія допустила до використання. Тут наведено порядок. Загалом по Україні у кращі роки отримували по 40 центнерів пшениці з кожного гектара. Ми могли б отримувати понад 30 мільйонів тонн озимої пшениці, засіваючи нашими українськими сортами.

Біда змусить нас трішки по-іншому дивитися на проблему вирощування зернових культур. Тому якщо ми і зменшимо площі посівів озимих культур до семи мільйонів гектарів, то навіть у структурі посівів озимих культур відбудуться деякі зміни. Перш за все збільшення площ посіву озимого жита, тритикале (злак, отриманий шляхом схрещення пшениці і жита.— **Ред.**).

Змінимо орієнтацію: ярі замість озимих

Г. КВІТКА: Сіятимемо озимі жито і тритикале як більш зимостійкі культури?

М. ЗУБЕЦЬ: І більш зимостійкі, і кращі можливості у забезпеченні насінням саме цих культур. Площі під ними думаємо розширити у півтора разу. Дещо зменшимо посіви озимого ячменю.

Ю. ЛУЗАН: Якщо казати про структуру посівних площ, то треба більше орієнтуватися на посіви ярої пшениці. Ця культура може істотно поліпшити баланс зерна і виробництво хлібобулочних виробів.

За нашими оцінками, дефіцит насіння становитиме десь у межах 500 тисяч тонн. Покриття відбудеться за рахунок міжрегіональних перевезень. Крім того, за рахунок імпорту з Росії, від наших західних сусідів. Якщо активніше працюватимемо, то ми зможемо забезпечити насіння під посіви озимих зернових культур. Наші фінансові можливості, я вже казав, буде спрямовано у межах мільярда гривень ресурсів саме на вирішення питання забезпечення насінням, а також мінеральними добривами під озимі.

Л. НОВІЦЬКИЙ: Ви не скажете, який буде механізм розподілу ресурсів? Кого підтримуватимемо? Допомагатимемо найефективнішим, середнім, біднішим?

Ю. ЛУЗАН: Ми дали можливість, щоб це вирішували безпосередньо в регіонах. У кожній області створено комісії позичальників кредитів. При адміністраціях, з участю представників від усіх самоврядних організацій, асоціацій фермерів, союзу сільгосппідприємств, комерційних банків, інших організацій. Хто не зможе взагалі залучити кредитні ресурси, скажімо, немає застави, частково надаватимемо допомогу за рахунок страхового насіннєвого фонду. Але підтримку буде спрямовано на дійових товаровиробників. Тому, хто не може розпорядитися і забезпечити виробництво, допомогати просто недоречно.

У хліборобів, схоже, із зором погано: грошей не бачать

Ю. ЛУЗАН (продовжує): Леонід Антонович правильно сказав: треба визнати помилки. Їх було зроблено немало. Скажімо, реформування власності, реструктуризація сільгосппідприємств не супроводжувалися іншими реформами економічного спрямування, запровадженням фінансових механізмів, регулюванням ринків сучасними методами.

Якщо говорити за інші, економічно розвинені країни, то немає у них державного замовлення, є інші методи регулювання ринку. Нам потрібно зробити все, щоб функціонували нормальні ціни для сільгоспвиробників. А ще треба створити нормальні умови для торгівлі. Це і буде, мабуть, найкраща підтримка з боку держави. За рік ці проблеми не вирішити. Без участі держави, без фінансування з державного бюджету тут, звичайно, не обійтись. Однак наш державний бюджет обмежений. Тому ми задовольняємося тими крихтами, які можемо отримати. Навіть у бюджеті-2003 безпосередньо коштів на підтримку сільського господарства закладено трохи більш як 300 мільйонів гривень. Це підтримка селекції, здешевлення кредитів і деякі інші питання.

О. ЮХНОВСЬКИЙ: Не можу погодитися стосовно цих 300 мільйонів гривень. Доцільніше було б говорити не лише про обсяги бюджетного фінансування, а ефективніше використання коштів. Це стосується і одновідсоткового збору на розвиток садівництва та виноградарства (понад 180 мільйонів гривень), державних програм селекції у тваринництві і рослинництві, централізованих капіталовкладень.

Уряд мав би серйозно подумати над проблемою ефективного використання державних коштів. Особливо перейматися цим має аграрний блок уряду. І тоді не поставало б питань від виробників: прийнято відповідне рішення Верховною Радою чи Кабінетом Міністрів, то чому я, мовляв, не бачу цих коштів, чому я їх не отримую. Не бачать і не побачать. Бо сьогодні аграрний блок уряду, окрім адміністративного розподілу коштів, на жаль, не має інших механізмів. І насамперед ефективної системи цільових дотацій у сільському господарстві. Це — серйозна проблема. Навіть ті незначні кошти, які акумульовані державою, мають спрямовуватися цільовим призначенням на підтримку конкретного виробника, конкретного виду продукції.

Щоб реформа не для проформи

Л. БРОВЧЕНКО: Жниварі села Ішунь Красноперекопського району Кримської області пишуть: *невідповідність цін на енергоносії і сільгосппродукцію до такої міри заважає аграрній реформі, що коли владники якнайшвидше не змінять ситуацію, то в селах скоро не буде чим обробляти землю і збирати урожай. Та й нікому — молодь просто масово тікає в міста. І запитують, коли ж таки з'явиться укрaй і вже давно потрібна — не паперова, а реальна комплексна державна програма відродження нашого підірваного сільського господарства?*

О. ЮХНОВСЬКИЙ: Заходи, дії, здійснювані в рамках аграрної реформи, на жаль, були вкрай непослідовні. Іноді навіть нелогічні. Треба сказати про це чесно. Саме тому не лише рядові селяни, а й керівники сільгосппідприємств втратили довіру до аграрної реформи. І вона сьогодні не сприймається як така. І ми це відчуваємо. Мусимо реально про це говорити. Звідси, напевно, має будуватися державна політика. Треба серйозно аргументувати, для чого вживаються ті чи інші заходи, приймається той чи інший законодавчий акт, щоб селяни розуміли, що відбувається, в якому напрямі працюють Верховна Рада та уряд. Адже була постанова Верховної Ради попереднього скликання, де Кабінету Міністрів доручено розробити державну програму — концепцію розвитку агропромислового комплексу на перспективу. На жаль, уряд проігнорував цю постанову, мотивуючи прийняттям закону про стимулювання розвитку агропромислового комплексу до 2004 року. Треба виходити з того, що комплексна державна програма розвитку АПК усе-таки потрібна країні. До її розробки варто залучити широке коло фахівців, виробничників, науковців. Вона має стати предметом дискусії у суспільстві, щоб донести до селян, що така реформа справді потрібна і що вона здійснюється в їхніх інтересах. Селяни мають бути зацікавлені у її проведенні. Якщо немає зворотної реакції — це серйозний сигнал для законодавчої і виконавчої влади.

Про кризову ситуацію у цьому році. Складні природно-кліматичні умови лише посилили негативні тенденції, які вже торік простежувалися в аграрному секторі економіки. І про це ми не раз говорили на засіданні нашого комітету.

Уряд досить вдало провалив ринок зерна в минулому році. Що практично сприяло повному вимиванню обігових коштів у сільгоспвиробників. Адже виробництво зерна — основне у плані одержання прибутків для переважної більшості господарств, крім того, негативні тенденції на ринку цукру, у тваринництві та інших напрямах практично призвели до такого стану. Ось чому 60 відсотків господарств ще торік стали збитковими. Нагадаю, у 2001 році ми мали майже 90 відсотків рентабельних господарств. Ситуація тоді вирівнялася після прийняття урядом і Верховною Радою низки законодавчих актів. Оскільки економічних заходів, економічних методів підтримки агропромислового комплексу не було запроваджено, ситуацію втримати не вдалося.

Коли ми говорили про дотації, ці підходи не сприймалися. Не раз дискутували з цього приводу. Лише сьогодні уряд зрозумів, що держава має бути активним учасником на ринку, зокрема й сільськогосподарської продукції, а також запроваджувати механізми ефективних цільових дотацій в аграрному секторі.

Пільговий імпорт зерна — тимчасовий захід. Але ми вимушені йти на це, щоб зняти ажіотаж.

▼ Закінчення.
Початок у номері від 8 липня ц.р.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Замість податків — систему дотацій

Дотепер незрозуміла кінцева мета нинішньої аграрної реформи. Якщо метою було руйнування, то, мабуть, її досягнуто, великотоварне виробництво в Україні практично ліквідовано. Дивом уцілілі сильні господарства не беремо до уваги, бо ці одиниці нічого не вирішують.

Фізично зношена та морально застаріла техніка масово виходить з ладу, системи зрошення в південних регіонах просто розкрадено. Тепер кажуть про можливу голодну і холодну зиму.

Вважаю, необхідно терміново звільнити сільгоспвиробників від податків на п'ять років, розробити систему дотацій. Потім узятися за відновлення великотоварного сільгоспвиробництва, відновлення парку сільгоспмашин і сільгоспінвентаря, а в південних регіонах, у зоні зрошуваного землеробства — за відновлення системи зрошення.

Сільське господарство є основним постачальником первинної сировини для легкої промисловості. Прокляття сільського господарства в тому, що вся доходна частина первинної сировини йде в місто на переробку і виробництво, тому завдання держави —повернути частину цього доходу у вигляді дотацій на село. Все сказане не про наше село чи район. Це проблеми всієї держави.

Рустамбік АХТЯМОВ.

Інгулець
Білозірського району
Херсонської області.

«КРУГЛИЙ СТІЛ»: ЗЕРНО І ХЛІБ

і робіть міцні господарства

повсякденний коровай із закордонної пшениці

Фото з архіву «ГУ».

Були у нашій історії і врожайні роки.

Два роки врожайні, а третій — ні

М. ЗУБЕЦЬ: А аграрний комітет не турбує, що пільгове завезення зерна знову зіб'є ціну на ту незначну кількість зерна в Україні?

О. ЮХНОВСЬКИЙ: У нас були такі зауваження. Але будьмо відверті. Ми мали б розглядати у Верховній Раді проект закону, поданий Кабінетом Міністрів. Для того, щоб Кабінет Міністрів чітко економічно обгрунтував, грунтуючись на балансі хліба, який дефіцит, які умови імпорту тощо. Уряд нині не бере на себе політичної відповідальності за ці проблеми. А це ще раз свідчить про те, що уряд сьогодні або не має реального балансу зерна, або перекладає відповідальність на Верховну Раду. Але проблема залишається, і ми вимушені її вирішувати.

М. ЗУБЕЦЬ: Я поставив це запитання, бо ви сказали: цей рік дуже тяжкий. За прогнозами науки, з оцих десяти років нового сторіччя, на жаль, буде два роки врожайні, а третій — ні. Нам треба бути готовими до такої тяжкої ситуації.

О. ЮХНОВСЬКИЙ: До Верховної Ради для обговорення пропонується внести проект закону, в якому є три базові моменти. Перший. Термін пільгового імпорту зерна — до 1 листопада, щоб не допустити перенасичення ринку. Друга позиція. Відстрочення сплати податку на додану вартість. І третє — питання. Ініціатива, з якою сьогодні вийшов Кабінет Міністрів, перший віце-прем'єр: за рахунок збільшення державного боргу, внутрішнього державного боргу, залучити 400 мільйонів гривень для поповнення державно-матеріального резерву продовольчим зерном. Уряд має зробити серйозні висновки із ситуації, яка склалася в агропромисловому комплексі, щоб тимчасові норми не переросли у постійні. В систему.

Навкруги вода і згорілі поля

М. ЗУБЕЦЬ: У цій ситуації треба повертатися до використання зрошуваних земель. З 2,5 мільйона гектарів зрошуваних земель принаймні 2,3 мільйона, де ще збереглася технічна база, яку треба відремонтувати. І не буде таких проблем. Свого часу держава, тоді ще Радянський Союз, кинула величезні кошти — побудували Каховську зрошувальну систему. Маємо таке багатство! Їдеш сьогодні вздовж цієї Каховської системи, море води стоїть, а поля всі згоріли. Все посохло, все загинуло. Посіяти на зрошені два мільйони гектарів озимої пшениці — це по 40 центнерів з гектара, то 8 мільйонів тонн пшениці могли б зібрати. Вирішимо проблему споживання. Але в нас завтра виникне не менш непросте питання — забезпечення селян основними засобами виробництва. Я не кажу за великі підприємства.

Проаналізували і з'ясували: до введення у дію мережі Каховської зрошувальної системи було в тих засушливих областях 350 міліметрів опадів. Коли попрацювала зрошувальна система, почало випадати в тих зонах 470 міліметрів. Напевне, оце випаровування піднімалося і назад падало. У цьому році очікуємо знову менш як 350 міліметрів опадів. Ми так недооцінюємо чинник поливу. Скільки затрат! Яке багатство стоїть! І ніяк не можемо здешевити електроенергію. Якщо сьогодні цю державну проблему вирішити, то на наступний рік гарантовано матимемо сім-вісім мільйонів тонн зерна.

Г. КВІТКА: Михайле Васильовичу! Які ще чинники, крім зрошення, здатні гарантувати потрібний вал зернових? Скажімо, у країнах Західної Європи немає з року в рік значних перепадів урожайності.

М. ЗУБЕЦЬ: Одна із причин, крім катастрофічних погодних умов, — слабка матеріально-технічна база. Вона не дає змоги виробникові дотримуватися технологій. Кожна культура, кожний сорт потребує відповідної технології. На жаль, непоодинокі поля, де нормальний керівник їде до сусіда косити пирій. Це порушення технології.

Чи не нагодує нас Захід трансгенною пшеницею?

Г. КВІТКА: Михайле Васильовичу, повернімося до високих технологій. Наш читач Петро Савчук з Полтави запитує, чи не має загрози, що за імпортом в Україну завезуть трансгенне зерно. Вже й нині на ринку майже вся соя саме така — а її програмно вирощують в нашій країні, фермери зокрема.

М. ЗУБЕЦЬ: Ви, напевне, знаєте, що недавно виступив президент США і мало не погрожував усім європейцям, буцімто вони гальмують завезення і використання генетично модифікованих продуктів. До нас свого часу було завезено картоплю з Канади. Деякі бізнесмени, які займаються сьогодні птахівництвом, завозять сою, а вона майже вся в США генетично-модифікована для використання в комбікормах для годівлі птиці. Ми ще не знаємо, як вона впливає через м'ясо, що ми будемо споживати. Від «стегенець Буша» ми відмовляємося, бо під час відгодівлі там використовують і добавки, і медикаментні препарати, і стимулятори росту. Але, гадаю, нам не загрожує трансгенне зерно, бо не плануємо його завозити ні з Канади, ні зі Штатів, де цю роботу дуже широко ведуть. Європа, ви знаєте, веде тільки наукове дослідження, як і ми. До речі, в системі Української академії аграрних наук ідуть наукові пошуки і дослідження, вчені працюють над створенням генетично модифікованих рослин із заданими характеристиками — цей напрям наукової діяльності відкидати не можна. Це справді прогресивний напрям, який допоможе зробити прорив у селекційних досягненнях. Міністерство охорони здоров'я, інші органи вивчатимуть вплив цих рослин на організм тварин, людей тощо.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Хліб завжди у ціні (фото 1999 року).

Років шість чи сім тому компанія «Монсанто» пропонувала для вирощування в Україні трансгенну картоплю. Я категорично виступив проти цього, бо тоді майже не було даних, отриманих нашими науковими установами, про її безпеку, а саме впровадження здійснювалося практично без участі нашої науки. Це ви, напевно, знаєте. Десь на початку наступного місяця планую поїхати до Сполучених Штатів і відвідати компанію «Монсанто», щоб вивчити проведену ними роботу, оцінити біобезпеку генетично модифікованих продуктів, поділитися власним досвідом. Але це не означає, що ми рекомендуватимемо наосліп: давайте завозити, будемо використовувати. Нам потрібно проводити цю роботу з точки зору глибоких наукових пошуків. До речі, ми також маємо певні наукові розробки в цій сфері, зокрема стосовно цукрових буряків і кукурудзи.

Схема відома, але там міністерство участі не бере

Г. КВІТКА: Запитання із Сімферополя про зловживання з зерном, що надається з Держкомрезерву. Лист перед вами.

Наш головний харч — хліб —стрімко подорожчав на 20—30 відсотків. Це без урахування попереднього недавнього зростання цін на всі види продуктів. Якщо ще два тижні тому ми купували сірий буханець за гривню, то нині —на 25—35 копійок дорожче. Ціни підняв «Кримхліб», який на наші запитання відповідає: «Ви що, ситуацію на ринку зерна не знаєте? Пшениця подорожчала!». І сьогодні оголосив про «благодіяння»: «як подарунок бідним —ухвалено рішення знизити ціни на хлібобулочні вироби на чотири-вісім копійок залежно від сорту».

Ми думаємо, що ціни «Кримхліб» підняв безпідставно. Адже Кабмін виділив регіонам з держрезерву пшеницю за прийнятну вартість. Тож виходить, що «Кримспоживспілка» купує в держрезерві України борошно вищого сорту по 1100 гривень за тонну, першого — по тисячі гривень, а «Кримхліб» бере у своєму структурному підрозділі — на сімферопольському хлібокомбінаті — борошно вищого сорту по 1800 гривень за тонну, першого — по 1600.

Гадаємо, не випадково «Кримспоживспілка» купує в держрезерві борошно, а «Кримхліб», який об'єднує дев'ять найбільших кримських хлібозаводів і випускає щодня 170 тонн хлібобулочних виробів, — зерно. Звісно ж, щоб молоти з нього борошно на своєму сімферопольському підприємстві. То чому антимонопольники досі не поставили собі питання: чого борошно з одного й того ж держрезервного зерна, але зроблене в Сімферополі, значно дорожче? Це при тому, що, як запевняють нас кримські урядовці, в автономії є ще 14 тисяч тонн продовольчого зерна, і вона готова його продавати «Кримхлібу» по 850 гривень за тонну. Отже, борошно навіть вищого сорту з такого зерна коштуватиме не більш як 1300 гривень за тонну, але аж ніяк не 1800.

Хто знайде управу на нашого півострівного монополіста і одночасно дестабілізатора та невтомного вививщувача цін на хліб на кримському ринку? Ніякого толку від того, що уряд автономії вже давно обмежив рівень рентабельності, нема, адже наші напівпорожні кишені вже давно не витримують постійних скачків цін. Усім очевидно, що ця приватизована (в обхід указу Президента, яким не допускалася приватизація цього підприємства) за минулого складу кримського уряду компанія — колишнє державне виробниче об'єднання, розігравши сцену своєї штучної збитковості, зі створеної ситуації отримує свою вигоду, не рахуючись з інтересами більшості населення. Тим часом масовий психоз ажіотажного змітання з прилавків щодня дорожчих круп і борошна, макаронів і цукру торішнього урожаю і минулорічної продукції, схоже, триватиме до нового урожаю. Хто змушує нас, напівжебраків, вимітати товари з прилавків? Чи не для того, щоб ми звільнили простір тому «комусь» під нові поставки — масові завезення хліба та інших продуктів з-за кордону? Знову хочуть нажитися на найбідніших ? Як цьому дати раду? Чи не час розібратися, наскільки законною була приватизація «Кримхліба» — відібрання у держави стратегічного важелю опіки над бідними верствами населенням?

Ю. ЛУЗАН: Це для нас нова тема. І щоб давати відповідь, треба зробити ретельні перевірки. А перевіряти рух зерна із держрезерву — це не входить у наші повноваження. Хто отримав квоту, за якою ціною продав, це схема відома, але там Міністерство аграрної політики участі не бере.

XXI сторіччя: з косою замість комбайна

Г. КВІТКА: Кілька запитань стосується технічного забезпечення села. Дасть Бог, наука допоможе і виростимо наступного року щедрий врожай. З косою вже ніхто косити не піде. Директор Бородянського екскаваторного заводу Сергій Сергеєв вважає, що треба протягнути руку допомоги «Херсонським комбайнам», поставити на потік «Славутичі».

Ю. ЛУЗАН: А що допомогти?

Г. КВІТКА: Надати підприємству пільги в оподаткуванні, пільгові кредити... Щоб мати все-таки вітчизняний комбайн.

О. ЮХНОВСЬКИЙ: Усі ці програми, коли 200 мільйонів гривень, передбачених у державному бюджеті, розпорошується на 10—20, а то і 100 підприємств, які випускають, вибачте, по одній машині, проблеми села не вирішують. Однією з головних складових, вважаю, має бути можливість у сільгоспвиробників отримувати довготерміновий безвідсотковий кредит для придбання потрібної техніки.

Ю. ЛУЗАН: Ситуація, яка склалася в агросекторі, багатьом додасть усвідомлення, що таке сільське господарство як галузь і яку роль воно відіграє в Україні, в нашому суспільстві. Ми дивимося на АПК ще зі старими стереотипами, ніби там проблеми вирішуватимуться самі по собі. Ринок зерна минулого року було завалено. І відповідальність нам треба ділити порівну — і законодавчій владі, і виконавчій, учасникам аграрного ринку. Міністерство агрополітики працювало над вирішенням усіх цих питань у рамках, запропонованих ВР і урядом. Це не для виправдання кажу. Без достатніх фінансових ресурсів із державного бюджету ми навіть компрометуємо вже визначені ідеї, які покликані формувати аграрний ринок, цінові ситуації. Завтра ми повинні вступати у Світову організацію торгівлі. Тому нам треба забезпечити конкурентоспроможність нашого сільського господарства хоча б на середньому рівні тих країн, куди ми йдемо. Якщо споглядатимемо збоку і сподіватимемося, що все вирішуватиметься саме по собі, то фінал буде дуже сумний.

ВІД РЕДАКЦІЇ: **Дякуємо всім учасникам «круглого столу» за відверту розмову. Нехай врожаїться!**

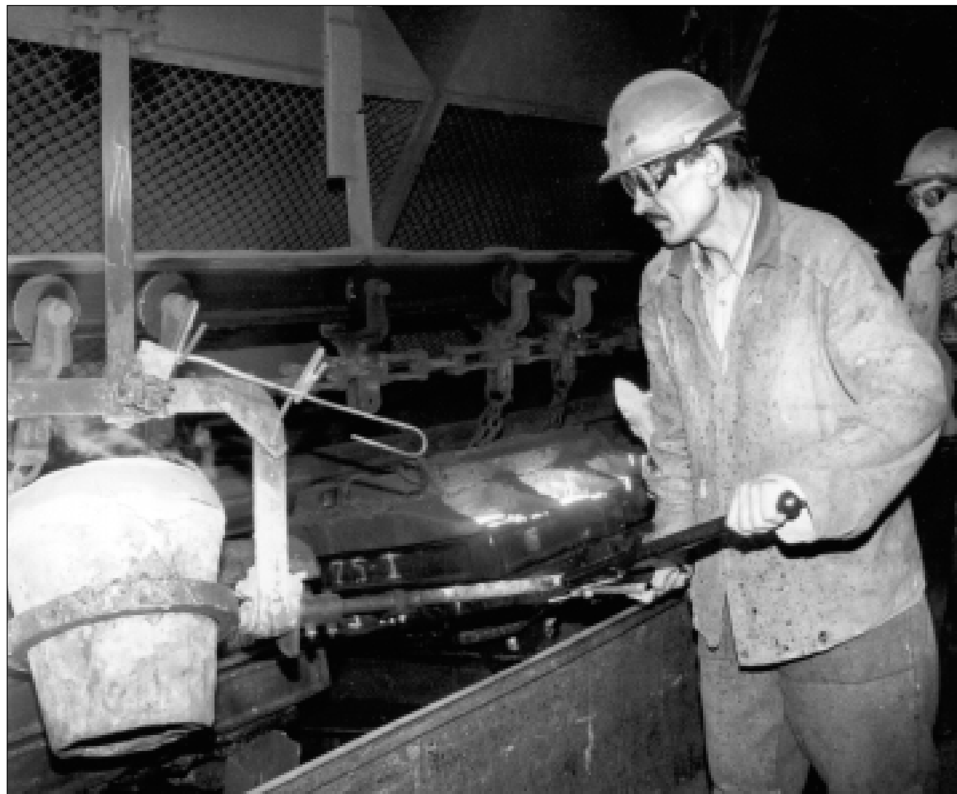
ПРОБЛЕМА

Без техніки нива не заколоситься

Темпи скорочення не лише жниварської, а й усієї техніки в господарствах стали просто катастрофічними. Тільки в нашому районі залишилися практично без «машинерії» уже понад 10 господарств. У дуже складній ситуації опинилася більшість фермерських і селянських господарств. Але ж сільгоспугідь не зменшилося. Ми як можемо допомагаємо і сільгосппідприємствам, і фермерам, і селянським господарствам, і закладам соціальної сфери, але більшість «рідних агропостачів» у всіх куточках півострова «наказали довго жити». Дісталися і нас. Коли ми животіли, тяжко спиналися на ноги, до нас нікому діла не було. А як довели товарообіг до двох мільйонів гривень разом з ПДВ, на нас накинули оком комерційні структури, частішають «нальоти» з умовляннями продати акції. Їх зацікавленість, звісно ж, в наших основних засобах вартістю понад мільйон гривень. Заволодіють, як це повсюди відбувається, контрольним пакетом акцій, продадуть майно, зірвуть солідний куш — а там хоч трава не рости. Хоча наші акціонери продавати свої акції відмовилися навідріз, однак блокуючий пакет акцій все-таки виявився у чужих руках. Як міг реєстр акціонерів — «святая святих товариства» — опинитися у комерсантів? Чому керівництво району дивилося на тримісячні нечесні ігри, хитрування і підлості крізь пальці? Адже зрозуміло, чим це може обернутися не тільки для колективу, а й усього району. Тож у кого нарешті можна знайти ефективний захист від масового гендлярства чужим майном, яке стало справжньою бідою для всієї України? І хто допоможе створити таку потрібну саме сьогодні струнку систему машинних дворів і обмінних пунктів, де сільгосппідприємства, фермери, приватники могли б отримати увесь комплекс послуг з обробітку грунту, перевезення урожаю, ремонту техніки й інвентаря? Нашим державним мужам уже давно час подумати, як щонайшвидше об`єднати можливості агропостачу, ремонтно-транспортного підприємства, колишніх «Сільгосптехніки» і «Сільгосхімії» — інакше село пропаде, коровай дедалі меншатиме, а ціни скакатимуть. Чи думають?

Олександр АРСЕНЮК,
голова правління
ВАТ «Білогірський райагропостач».
Крим.

ТЕПЛО В КВАРТИРІ — ТЕПЛО НА СЕРЦІ

За адресами споживачів продукції Луганського ливарно-механічного заводу можна судити про масштаби будівництва в регіонах України. Чверть обсягу, наприклад, іде до Києва, великі партії радіаторів відправляють до Дніпропетровська, Одеси, залишають у Луганську. Крім того, радіатори охоче купують Росія, Молдова, Узбекистан, Румунія і Болгарія. Споживачів цілком задовольняє ціна і якість, що наблизилися до світових стандартів.

Два роки тому на заводі розроблено й успішно запроваджено технічний процес виготовлення радіаторних секцій із застосуванням дешевших вторинних матеріалів. Фахівці підприємства підрахували, що випуск продукції на основі ливарного і переробного чавуну надто марнотратний за теперішніх часів, тому віднайшли дешеву технологію, котра дала змогу заводу в 2002 році зекономити понад півтора мільйона гривень. Крім того, ливарно-механічний розпочав випуск нового плаского європейського радіатора. Частину устаткування придбали в Південній Кореї, багато що зробили заводські умільці. А в результаті ціна на нову продукцію стала доступна пересічному споживачеві.

Навряд чи когось доведеться переконувати в тому, що затишок у домі, крім усього іншого, створює тепло. Тепло в квартирі — тепло на серці. Луганські радіатори не тільки джерело цього тепла, а й частина інтер'єру помешкання. Дивишся на них і мимоволі пишаєшся українськими виробниками.

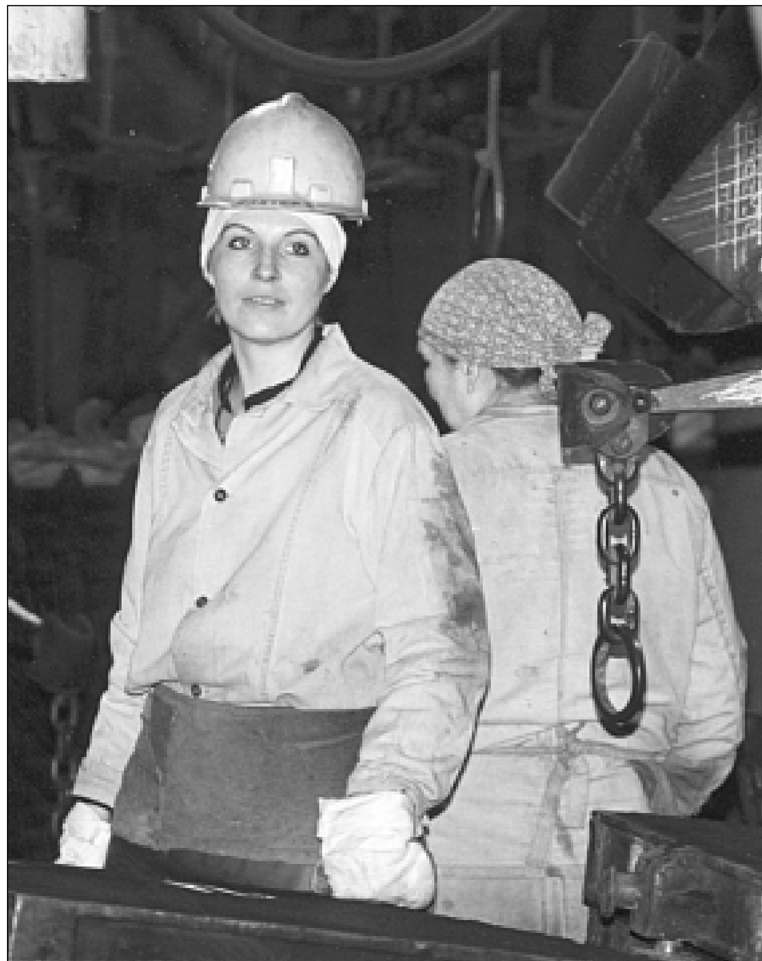
Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧКА.

Політ над чернігівськими виборами-2003 уві сні і наяву,

або Хто знову наступив на граблі

Полемічні нотатки з приводу статті С. Павленка «Опозиція знову наступила на граблі» («Голос України», 18 червня 2003 р.)

На проміжних виборах до Верховної Ради, що відбулися 8 червня у Чернігові, перемогу здобув Олександр Ярославський. Коли ж новообраний народний депутат складав присягу, у стінах парламенту лунали вигуки «ганьба». Такого ще не було. І не могло бути, бо жоден із народних обранців не потрапляв до владного Олімпу таким ганебним і безсоромним чином, так нехтуючи елементарними етичними нормами поведінки. І це надзвичайно тривожний симптом для морального клімату в державі, духовного здоров'я нації, політичного майбутнього України, її місця в європейській сім'ї. З цієї точки зору оптимістична нотка власного кореспондента газети «Голос України» Сергія Павленка у його статті «Опозиція знову наступила на граблі» стосовно «успіху новітнього українського капіталу» є на тлі загальної тональності оцінок результатів проміжних виборів у 206-му окрузі принаймні несподіваною, якщо не сказати більше. Зразу відчувається, що Сергій Олегович не брав участі в роботі прес-центру «Вибори-2003», котрий працював 8 червня. Це, по-перше. А по-друге, не повністю володіє ситуацією навколо «Хімволокна». Констатація загальновідомого факту, що президент «УкрСиббанку» вклав перед виборчою кампанією значні інвестиції в «тупикове» «Хімволокно», зіграла з маститим журналістом злий жарт: у висновках він бажане видав за дійсне. Адже ще задовго до дня виборів стало зрозумілим, що кошти у «Хімволокно» вкладалися не з благородною метою підняти виробництво, допомогти місту розв'язати проблему безробіття, а для того, щоб створити імідж такого собі лицаря, котрий задля чернігівців готовий пожертвувати всім. Насправді, поки на всіх телевізійних каналах з відвертим цинізмом цілодобово демонструвалися рекламні відеоролики про сучасного «месію», котрого порівнювали з Олександром Невським і Олександром Суворовим, склади «Хімволокна» заповнювалися нереалізованою продукцією низької якості. Водночас підприємство в особі пана Ярославського за його «благодійність» отримало дозвіл Національної комісії регулювання електроенергетики України (постанова за № 417 від 21.05.03) на постачання по всій території України природного газу за нерегульованим тарифом. Саме це у найкоротші терміни і компенсує пану Ярославському всі фінансові витрати на тимчасову реанімацію колишнього велета радянської хімічної промисловості. Справді тимчасову, бо вже сьогодні велика кількість «щасливчиків», що пройнялися вдячністю до харківського банкіра і родича Президента, вимушені піти у безстрокову неоплачувану відпустку. Так що, всупереч оптимізму автора статті у парламентській газеті, хепі-енд переноситься на невизначений термін, можливо, до того часу, коли чернігівці, як електорат, і опозиція, як політична сила, пройдуть свої відрізки шляху, вчасно обійшовши злощасні граблі.

Отже, один із уроків чернігівських проміжних виборів — не забувати мудрого попередження древніх римлян «бійся данайців, що дари приносять». Бо на так звані «інвестиції» Ярославського справді був куплений великий відсоток виборців. Саме у прямому значенні цього слова, а не переносному — «куплений», як подає це явище Сергій Олегович. І аж ніяк не можу погодитися з таким твердженням: «... капітал — це все-таки конкретне розв'язання проблем у бідному обласному центрі. Не завтра, через відповідні закони, прожекти, а сьогодні». Якщо не буде відповідних законів, то і на наступних виборах «бідні виборці голосуватимуть за тих, хто має великі гроші», сподіваючись, що вони працюватимуть на регіон. Це прописна істина. Як і те, що інвестиції у вітчизняну економіку мають надходити не раз у чотири роки, щоб забезпечити місце конкретній людині у вищому законодавчому органі держави, а регулярно. А для цього необхідні у крайньому випадку дві речі — чіткі і зрозумілі закони про розвиток вітчизняної економіки, що включають у себе механізми інвестування; істотне підвищення життєвого рівня людей. Люди типу Ярославського не зацікавлені ні в першому, ні в другому: для продовження неправедного збагачення їм невигідна прозорість економічної політики і, навпаки, вигідна бідність, бо бідного легко купити задешево. На превеликий жаль, виборці Чернігова, котрі проголосували за Ярославського, не захотіли чи не змогли зрозуміти цього очевидного факту. І це ще один урок чернігівських виборів 2003 року.

■ ■ ■

Отже, один із уроків чернігівських проміжних виборів — не забувати мудрого попередження древніх римлян «бійся данайців, що дари приносять».

■

Окремо варто зупинитися на трактуванні новітніх політичних технологій у статті «Опозиція знову наступила на граблі». Треба володіти чималою фантазією, щоб діяльність створеного під вибори благодійного фонду народного депутата Олексія Ярославського, брата Олександра Владиленовича, зарахувати до категорії політтехнологій. Будемо відверті самі перед собою — через фонд здійснювався елементарний підкуп простих виборців, керівників підприємств, цілих колективів, йшло додаткове фінансування передвиборної кампанії, що категорично суперечить чинному законодавству. Якщо і спробувати віднайти для згадуваного фонду більш пристойну, ніж «інструмент протизаконного підкупу», класифікаційну ознаку, то нічого розумнішого в голову не приходить, окрім «резерв адміністративного ресурсу». Вважаєте таке визначення притягнутим за вуха? Тоді уявіть собі, що подібний фонд був би створений на підтримку Дмитра Іванова і діяв відповідним чином. Уявили? А тепер скажіть, скільки часу він би проіснував би і на який день на початку передвиборної кампанії Д. Іванов був би знятий з реєстрації за порушення виборчого законодавства?

Подвійні правила гри можуть існувати лише за наявності адмінресурсу і можливості його безперешкодного використання. Навіть з цієї точки зору заувага Сергія Павленка, що «адмінресурс,.. маючи на руках головні козирі О. Ярославського, схоже, і не дуже напружувався», виглядає, скоріше, як чорний гумор. Наступна теза «принаймні грубого, нахрапистого нав'язування цього кандидата (О. Ярославського. — **Авт.**) ніде не спостерігалося» може належати прибульцям з космосу, а не незалежним спостерігачам. Якщо вони не побачили того, що бачили пересічні виборці, то виникають законні підстави засумніватися в їх незалежності. Звичайно, можна затіяти схоластичну суперечку стосовно того, що вважати «напруженням» адмінресурсу, що «грубістю, нахрапистістю» у проштовхуванні владного кандидата. Я не збираюся цього робити і готовий запропонувати нейтральний термін «тихий», або «повзучий» адмінресурс. Наскільки він відповідає конкретним діям посадовців, наділених владними повноваженнями, під час передвиборної кампанії, судити читачам.

Газета «Сіверщина» матеріал про підсумки виборів подала під промовистим заголовком «Ярославського вибрали депутатом тюрми, інтернат та психлікарня». Спростувати це твердження навряд чи хто візьметься. Факти — річ уперта. А пояснити «неорадянський» результат у 99,9 відсотка за Ярославського у цих закладах чимось іншим, окрім звичайного примусу, важко. Адже в тюрмі можна не дати нормального харчування чи навіть посадити в карцер; в інтернаті для старих людей — затримати пенсію, забрати телевізор; у психлікарні — застосувати препарати, що зумовлюють сильні больові відчуття, позбавити «імператорського титулу». В принципі, простір для застосування адмінресурсу в таких закладах, як і військових частинах, необмежений. «Тихою сапою» спрацював адмінресурс в органах правопорядку (міліція, СБУ, прокуратура), бюджетних організаціях. Скрізь були проведені наради з керівництвом; віддані чіткі вказівки, за кого голосувати; популярно пояснено, що може чекати на непокірних, в тому числі у разі надання можливості для виступу в своїх колективах кандидата від об'єднаної опозиції (саме від об'єднаної опозиції, бо всі інші, включно кандидат від КПУ Р. Ясочко, під сувору заборону не підпали). Щоправда, коли стало зрозуміло, що Олександра Кужель, на відміну від своїх чернігівських візаві Сергія Кнуренка і Віктора Мироненка, не збирається знімати кандидатуру на користь О. Ярославського, вона також відчула силу тиску адмінресурсу. Чого вартий, як делікатно зазначає С. Павленко, «неприємний інцидент» з головою Національного банку України Сергієм Тігіпко! Його заздалегідь домовлена зустріч зі студентами Чернігівського технологічного університету в підтримку кандидатури О. Кужель була несподівано відмінена, бо університетське керівництво «десь поділося». Так що стосовно застосування адмінресурсу, здається, все зрозуміло.

Отож перемогу О. Ярославського забезпечили два чинники — підкуп виборців і адміністративний ресурс. Обидва вони в нормальному демократичному суспільстві передбачають карну відповідальність. Дехто скаже, що був і третій — зрада комуністів. Це буде не зовсім правильно по суті. Це була не зрада рядових комуністів, а швидше, егоїзм лідерів КПУ, який, на жаль, не додає авторитету чернігівським комуністам. І якщо те, що відбувалося в Чернігові, ми слідом за С. Павленком назвемо «успіхом новітнього українського капіталу», то нам справді залишається ще на довгі-довгі роки вдовольнятися долею жебраків. А Ярославському, якого переважна більшість виборців в очі не бачила, і подібним до нього, буде глибоко начхати на вигуки «ганьба». У таких людей деформовані загальнолюдські цінності завдяки прискореним процесам трансмутації особистості.

Володимир ПРИСКІПЛИВИЙ,
громадський оглядач.

(Надруковано за рахунок квоти фракції Соціалістичної партії України).

ОФІЦІЙНО

Заява фракції «Наша Україна» у Верховній Раді України

Про спалах вірусного гепатиту «А» в місті Суходольську Луганської області

Надзвичайна ситуація в Суходольську, де менш ніж за місяць з діагнозом «вірусний гепатит «А» було госпіталізовано 637 осіб, 193 з яких — діти, є наочною демонстрацією безвідповідального, байдужого, злочинного ставлення владних структур до співвітчизників. Це найбільший за всю історію України спалах надзвичайно небезпечної хвороби. Спричинивши критичну ситуацію, влада виявила нездатність задовольнити елементарні побутові потреби громадян, декларовані статтями 49 і 50 Конституції України. Влада неспроможна забезпечити санітарно-епідеміологічне благополуччя та безпечне для життя і здоров'я довкілля, не реагує на грубі порушення законодавства в галузі охорони здоров'я, екології, містобудування, не забезпечує дотримання законодавства про питну воду і питне водопостачання.

Проблема забезпечення населення України доброякісною питною водою є однією з найболючіших. Критичні ситуації з водопостачанням дедалі частіше повторюються в різних містах держави, серед яких — Кіровоград, Черкаси, Кривий Ріг, Кременчук, Канів тощо. В умовах дефіциту питної води живуть мешканці Севастополя, Львова, Одеси, Херсона, Криму, південних районів Донбасу. Лише випадковість рятує населення цих міст від повторення долі Суходольська.

Міністерство охорони здоров'я розробило Державні санітарні правила і норми для питної води. Але ці вимоги не виконують. У відповідь на висновки медиків, зроблені в тих регіонах, де раніше було зафіксовано спалахи кишкових інфекцій, майже нічого не зроблено. Тож виникає запитання: «Хто винен у трагедії Суходольська — Міністерство охорони здоров'я, доведені до зубожіння медики, яких звинувачують у корупції, чи корумпована влада, яка невідомо куди поділа більш як 2 млн. грн., виділених для облаштування каналізації та водопостачання у цьому місті?»

Суходольськ може стати прецедентом відповідальності виконавчої влади за скоєний злочин. Більшість потерпілих від цієї трагедії не скоро відновлять здоров'я, а дехто — вже ніколи. Усі мешканці Суходольська, які постраждали внаслідок вживання води, забрудненої вірусами гепатиту «А», можуть через суд вимагати виплати компенсації за шкоду, заподіяну їх здоров'ю. Але втрачене здоров'я не повернеш ні за які гроші.

Верховна Рада України повинна стати на бік потерпілих. Щоб не допустити повторення трагедії Суходольська, народним депутатам слід невідкладно зайнятися вирішенням величезної кількості нагальних соціальних проблем, а не ламати списи, перекроюючи Конституцію.

Віктор ЮЩЕНКО,
голова фракції.

Заява фракції «Наша Україна» у Верховній Раді України

Співвітчизники!

7 липня в інтерв'ю Національній телекомпанії Президент звинуватив «Нашу Україну» в продовольчій кризі, що чи не вперше за роки незалежності охопила країну. Українці стали свідками справжнього театру абсурду: тепер уже виявляється, що це не призначений Леонідом Кучмою уряд своїми недолугими діями на аграрному ринку призвів до безпрецедентного зростання цін на хліб та інші продукти, а фракція «Наша Україна», яка мужньо протистояла зазіханням на добробут громадян і першою серед всіх політичних сил звернула увагу можновладців на продовольчі проблеми пересічних українців; спромоглася не допустити наруги над Основним Законом.

Вустами глави держави режим озвучив своє сокровенне бажання: розпустити парламент, в якому ще залишилися сили, здатні протистояти беззаконню.

Водночас Президент задекларував своє бажання відкликати свій законопроект змін до Конституції, визнавши, що він став каменем спотикання, своєрідним каталізатором політичного напруження в суспільстві.

У зв'язку з цим ми сподіваємося, що Президент буде вірний своєму президентському слову, і пленарний тиждень роботи Верховної Ради розпочнеться з оголошення про відкликання президентського законопроекту.

Ми прагнемо, щоб український народ знав правду про те, що відбувається у вищих ешелонах влади: там панують безкарність і безвідповідальність. Простих людей позбавляють залишків добробуту і громадянських свобод в ім'я власного збагачення і безмежного панування.

Ми заявляємо, що будемо захищати українців від зубожіння і безправ'я усіма конституційними методами!

Віктор ЮЩЕНКО,
голова фракції. ▼

Особлива позиція Володимира Короленка

(До 150-річчя від дня народження)

Серед культурних діячів рубежу XIX-XX століть вирізняється колоритна постать Володимира Галактіоновича Короленка. Без нього неможливо уявити літературу й історію тієї доби. Важко знайти людину, яка мала б такий моральний авторитет у всіх верствах суспільства, від селян до урядовців. До нього прислухалися. З ним рахувалися чи не погоджувалися, та не помічати його було неможливо. Коли після Лютневої революції 1917 року обговорювали нову форму правління, імовірним президентом Росії називали Короленка!

Він писав: «Є все-таки безсумнівне, непорушне, вічне, чому варто і треба служити без питання про швидкий успіх. Такі непорушні маяки — істина, право, справедливість». Ця його «особлива позиція» лишалася незмінною за будь-яких часів і будь-якої влади. «Тон мого життя, очевидно, буде витриманий до кінця: письменник за будь-яких умов нецензурний» (з листа 1920 року). Або: «Мені випало стояти в опозиції до будь-якої влади». Він не пристав до жодної партії, вважав, що це обмежує свободу особистості й незалежних суджень. Сутність «особливої позиції» Короленка —його дієвий гуманізм: «Письменник повинен залишатися передусім людиною». Він, письменник зі світовим ім'ям, не обмежувався лише літературою. Його хвилювало все, що відбувалося в суспільстві, і він ніколи не шкодував свого часу для захисту людини, до якого б соціального стану вона не належала. Коли на початку 1900-х років у Полтаві й інших містах імперії прокотились єврейські погроми, завдяки слову Короленка світ дізнався про цю ганьбу, і погроми були припинені. А в грудні 1905—січні 1906 рр. на Полтавщину прибув каральний загін статського радника Філонова, котрий мав особливі повноваження: «Патронів не шкодувати, жертви не рахувати». І Короленко не змовчав. 12 січня 1906 року газета «Полтавщина» вмістила його «Відкритий лист статському раднику Філонову», де обстоювалося право селян на волю. У 1913 році в Києві розглядалася «справа Бейліса», якого несправедливо засудили до страти. Короленко пише: «Перебуваю у Києві, власне, тому, що не міг би собі під час підлости знайти місця в Полтаві». Письменник написав тоді 15 статей, Бейліса виправдали. Таких фактів безліч. Він не раз казав, що губернатори бояться його, як вогню. Так і було! Його увагу не оминав жодний «конкретний випадок» сваволі. З 1887 по 1921 рік Короленко створив величезний архів — понад 34 тисячі вирізок із 160 газет. Цей архів був потрібен письменникові для обстоювання його «особливої позиції». Вивчаючи факти, він шукав, кого треба захищати. Із щоденника: «...Озираючись назад,<...> бачу, що міг би зробити набагато більше, якби не розривався поміж белетристикою, публіцистикою і практичними справами на зразок... допомоги голодуючим. Але аніскільки про це не шкодую... Інакше не міг...»

Про суспільні перетворення Короленко мріяв завжди, тому вітав падіння самодержавства: «Доля подарувала нам такого царя, котрий робив не просто вражаючі дурниці, а дурниці начебто за планом, продиктованим якимсь іронічним генієм історії... Над російською землею розгорілася нарешті бурхлива й хмарна, але, будемо сподіватися, незгасна зоря свободи». Втім, тон подальших висловлювань Короленка різко змінюється. Він зрозумів, що «зоря свободи» стала недосяжною мрією. 1917 року він написав велику працю «Війна, вітчизна й людство», в якій критикував більшовицький «інтернаціоналізм», вважаючи, що треба «не відмовлятися від вітчизни, не руйнувати ковчеги майбутньої єдності, а робити їх незалежними й сильними, готовими до нових об'єднань». Коли Ленін прочитав це, то дуже розгнівався й у листі до Горького назвав Короленка «міщанином у полоні буржуазних забобонів». Володимир Галактіонович не дізнався про цей відгук (Горький не захотів передавати слова Леніна). Письменник не сприймав введення соціалізму шляхом терору й придушення свободи. Думкою про втрачену свободу пройнятий цикл листів Короленка до наркома освіти Луначарського, написаний 1920 року в Полтаві. Ці шість листів задумані автором як цілком особисті звернення до влади з приводу конкретних випадків червоного терору. Подібних звернень, рятуючи людей, він написав у ті роки сотні. Однак із самого початку листи до Луначарського виходять за межі окремих випадків, письменник переходить до широких узагальнень соціального, психологічного і філософського порядку. Короленко звертається до Луначарського, та листи адресовані передусім Леніну й іншим більшовицьким вождям. Тому слово «ви» у зверненні до Луначарського набуває узагальненого сенсу. «Ви» — усі ті, хто стоїть над народом і своєю бездумною політикою знищує його. «Ви» — це ті, хто втратив «відчуття життя», хто насильство оголосив основним законом революції, хто своїм максималізмом і волюнтаризмом відірвався і від людей, і від світового визвольного руху. Тут — глибокий біль письменника, його відчуття невідворотності того, що відбувалося в країні. Не випадково листи завершує запитання: «Уряд гине від брехні... Можливо, ще є час повернутися до правди, і я певен, що народ, який сліпо йшов за вами шляхом насилля, з радістю піде шляхом повернення до свободи... Однак чи можливо це для вас? Чи не пізно, якщо навіть ви й захочете це зробити?»

На ці запитання Короленко не отримав жодної відповіді. Це були листи в нікуди.

Та Короленко не міг бути бездіяльним. «На мені вже давно лежить важкий обов'язок. Ще за самодержавства, щоразу, коли в місті чи в губернії траплялися ті чи інші ексцеси влади, до мене йшли й вимагали втручання». І далі: «Результатів мало... Але й кинути не можна, коли від успіху тієї чи іншої дрібниці нерідко залежить людське життя». Восени 1918 року він організовує Лігу порятунку дітей. Короленко — почесний голова Полтавського Політичного Червоного Хреста. Його дітище також колонія для безпритульних дітей у Полтавській губернії. 1921 року письменника обрано почесним головою Всеросійського комітету допомоги голодуючим. 17 березня 1919 року Короленко отримав постійну перепустку до Губчека, якою не раз користувався, щоб рятувати людей. Останнє клопотання письменника припадає на 16 грудня 1921 року, за 9 днів до його смерті. І все це він робив, не припиняючи літературної праці! Добре сказав один із сучасників: «Найкращий твір Короленка — це його життя».

«Особлива позиція» дуже ускладнювала стосунки Короленка з владою, і царською, і більшовицькою. Але й сам він мав величезну владу — владу слова, совісті. Тому не одне покоління вважало Короленка своїм учителем. На жаль, останнім часом він опинився серед «забутих» письменників. Сподіватимемося, що в XXI столітті духовну владу Короленка буде належно визнано і наші діти читатимуть не тільки «Дітей підземелля» і «Сліпого музиканта», а й інші твори, листи й щоденники нашого великого земляка.

Ольга НІКОЛЕНКО,
доктор філологічних наук, професор;
Володимир ПАЩЕНКО,
доктор історичних наук, професор, академік АПН України.

Полтава.

ВІДГОМІН ПОДІЇ

Не кричи, коли хочеш, щоб тебе почули

Івано-Франківськ уже третій рік підряд проводить регіональний театральний фестиваль «Прем'єри сезону». Кожен театр-учасник показує тут одну із своїх прем'єр, яку вибирає сам. Цього разу до Івано-Франківська приїхали облмуздрамтеатри з Рівного, Чернівців, Тернополя, Луцька, Івано-Франківська та Львівський національний академічний театр імені Заньковецької. А Брестський театр комедії і музики та київський Молодий театр були гостями фестивалю.

Після перегляду кожної вистави відбувалося її відкрите обговорення. Нелегку роль головного критика взяла на себе відомий театрознавець, професор Київського театрального інституту (віднедавна — університету) Валентина Заболотна.

— Валентино Ігорівно, ви вже вдруге на «Прем'єрах сезону» в Івано-Франківську. Що приваблює вас тут?

— Мені, як професіоналу, цікаво спостерігати за театральним процесом у всіх регіонах країни. А Івано-Франківськ дає змогу побачити, що робиться в театрах Західної України, а не їздити окремо до кожного з них. Тобто в мене тут, так би мовити, егоїстичні інтереси.

— Що несподіваного для себе ви побачили цього разу?

— Фестиваль показав якість дуже принципові речі. Скажімо, вистава «Перед потопом» (п'єса Василя Босовича, режисер Володимир Грицак) видалась мені дуже цікавою і своєрідною для Івано-Франківського театру імені Франка. Гадаю, вона нині десь у передніх лавах українського сучасного театру. Чесно кажучи, я цього не чекала. Можливо, тому, що не дуже знала Івано-Франківський театр або бачила його не найкращі роботи. З другого боку, мене дуже засмутив Чернівецький театр, який у виставі «Шерше ля фам» потішав глядача низькими прийомами: грубим адюльтером, патяканням замість нормального слова, криком. Ці вистави для мене — своєрідні полюси фестивалю.

Що ще впадає в око? Є очевидна криза сучасної української драматургії. І — криза режисури. Мабуть, не від хорошого життя за режисуру береться, скажімо, художній керівник заньківчан Федір Стригун. На щастя, в нього вистачає таланту на те, щоб бути не тільки мислячим актором, а й режисером. Але в мене є великі претензії до деяких режисерських рішень або недоробленостей у виставі «Перед потопом», хоча вона мені загалом подобається. Мене відштовхує, що ця вистава побудована на крику. Я, з різних причин, не сприйняла поки що жодної вистави режисера Мирослава Гринишина. Поставлена ним у Рівненському театрі фестивальна вистава «Гальшка Острозька» показала просто неволодіння ним професією. Сподіваюсь побачити кращі вистави Гринишина, але поки що він мене, як режисер, не переконує. А от режисер Чернівецького театру Олег Мосійчук справляє враження інтелігентного, розумного, тонкого режисера і торік на цьому фестивалі отримав приз за режисуру. Чому він тепер поставив оцю просто непристойну виставу «Шерше ля фам», для мене — загадка. Мені подобається тернопільський режисер В'ячеслав Жила (вистава «Не судилось» за М. Старицьким). Але йому, можливо, не вистачає акторів відповідної фахової підготовки, які володіли б не тільки традиційною формою українського театру. Можливо, йому бракує і сміливості, щоб іти до кінця в задуманому. Ніби якась внутрішня самокритика гальмує його рішення. Але він, безумовно, робить ставку на молодь і на сучасну театральну мову.

Ще одна проблема сучасного театру — те, що актори на сцені кричать. Але ж сказано: «Хочеш, щоб тебе чули, — не кричи». Коли актор не знає, що робити, то нерідко прикривається криком. Варто б повчитися у білорусів. Їхня вистава «Саломея Русецька» — негаласлива, зрозуміла і тонка, можливо, саме через те, що актори на сцені думали і діяли, а не кричали.

— Ви не вважаєте, що бідність театрів зв'язує їм руки?

— Театрам нині важко. Але так було завжди, ніколи театр не мав стільки грошей, скільки хотів. Навіть у фінансовій скруті, у мінімалізмі декорацій можуть виникати шедеври, оті вібрації людського духу, заради яких глядач іде до театру. Чому мелодрама популярна? Бо там є почуття і співчуття, які ми нині втратили. І те, що глядачі плакали на виставі тернопільців «Не судилось», підтвердження цьому. Останнім часом мені здавалось, що наші театри тяжіють до тихих, скромних і малонаселених вистав. Але ось тут я бачила вистави багатонаселені, дуже гарно оформлені, й подумала, що «великий театр» теж не втрачає позицій.

Записала
Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

На знімку: сцена з вистави «Перед потопом».

Він не пристав до жодної партії, вважав, що це обмежує свободу особистості й незалежних суджень

Леонід Буряк збирає друзів

Фото Олександра КУШКОВА

Сьогодні наставник національної збірної команди України Леонід Буряк прийматиме поздоровлення від друзів та колег у день свого 50-річчя. А вже за три дні, 13 липня, на столичному стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського його вітатиме численна вболівальницька аудиторія на матчі ветеранів непримиренних суперників — київського «Динамо» та московського «Спартака», зразка 70—80-х років.

Ця зустріч розпочнеться о 17.00. Вартість квитка символічна — 1 гривня. Всі кошти, виручені від продажу квитків, у перерві матчу передадуть представникам ліцею, де навчаються діти співробітників органів правопорядку, котрі загинули. Якщо в основні 80 хвилин не визначиться переможець, суперники пробиватимуть післяматчеві пенальті.

У складі московського «Спартака» мають намір зіграти Ринат Дасаєв, Сергій Горлукович, Борис Поздняков, Вагіз Хідіятуллін, Геннадій Морозов, Георгій Ярцев, Валерій Гладилін, Федір Черенков, Сергій Родіонов, Ренат Атауллін, Олег Кужлєв, Юрій Суслопаров, Гурам Аджоєв, Олександр Сорокін, Сергій Шавло та інші. Тренери — Микита Симонян та В'ячеслав Єгорович.

За київське «Динамо» гратимуть: Віктор Чанов, Михайло Михайлов, Анатолій Дем'яненко, Олег Кузнецов, Володимир Трошкін, Володимир Мунтян, Сергій Шматоваленко, Андрій Баль, Олексій Михайличенко, Павло Яковенко, Геннадій Литовченко, Юрій Калитвинцев, Володимир Безсонов, Іван Яремчук, Василь Євсеєв, Іван Шарій, Олег Блохін, Ігор Бєланов і, звичайно, сам ювіляр. Тренери — Андрій Біба та Євген Котельников.

Отже, шановні вболівальники, ви матимете чудову нагоду побачити ціле сузір'я відомих футболістів, серед яких два володарі «Золотого м'яча», заслужені майстри спорту, володарі Кубка кубків і Суперкубка УЄФА, багаторазові чемпіони та володарі Кубка СРСР і України, чемпіон та призери олімпійських ігор, заслужені тренери України.

Журналісти «Голосу України» також щиро вітають Леоніда Буряка з першим 50-річчям і бажають йому всіляких гараздів!

На знімку: були колись славетні дні — після фінального матчу Кубка СРСР на московському стадіоні «Лужники» коментатор ЦТ Володимир Перетурін, Леонід Буряк з призом у руках і воротар динамівців Києва Віктор Чанов.

Українська серія. Завтра старт!

ТЕНІС

*Друга половина нинішнього року має стати знаковою для українського тенісу. Одразу кілька великих турнірів відбудеться в нашій країні. Про це кореспондентові «Голосу України» розповів президент ФТУ **Герман БЕНЬЯМІНОВ:***

— Усі ці змагання об'єднані однією назвою — «Українська серія». Сподіваємося, що вони стануть початком успішної професіональної кар'єри для наших здібних спортсменів. А почнеться все це вже незабаром. 11—13 липня у Новій Каховці (Херсонська область) національна збірна України зіграє у матчі другої групи Афро-Європейської зони Кубка Девіса з командою Кот д'Івуара. Наша федерація дотримує слова: організовувати матчі неофіційного командного чемпіонату світу, яким вважається Кубок Девіса, в різних містах країни. Це, безперечно, сприятиме популяризації цього виду спорту в регіонах країни.

— А за які заслуги такої честі удостоєно саме Нову Каховку?

— Ще з радянських часів це місто зажило слави тенісного. І тепер тут під керівництвом досвідчених фахівців, серед яких відзначив би заслуженого тренера України Сергія Жицького, опановують тенісну науку 150 дітей. Тут засяяла наша зірочка Юлія Федак, котра вже входить до двохсот найсильніших у професіональному рейтингу WTA. Звідси родом і багаторазовий чемпіон країни, учасник минулих матчів Кубка Девіса у складі збірної України Сергій Ярошенко.

— І тамтешня база, либонь, відповідає високим вимогам турніру?

— Так. І для проживання створено комфортні умови, і грати де є. Події відбуватимуться на спорткомплексі «Енергія». Спеціально до цього матчу обладнано центральний корт з трибунами на дві тисячі глядачів. До речі, вхід безплатний. Одне слово, мерія Нової Каховки зробила все від неї залежне, щоб матч відбувся на найвищому організаційному рівні.

— Що скажете про наших суперників?

— Ця команда зірок з неба ніколи не знімала, а боролася лише за виживання у другій групі. Однак нашим хлопцям розслаблятися не раджу. Досить досвідчений 28-річний Клод Н'Горан (входить до п'ятої сотні у світовому рейтингу), небезпечним може бути 23-річний Валентин Санон (шоста сотня).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕЦА.

— Хотілося б і про нашу команду дізнатися...

— Перший номер — досвідчений Орест Терещук. Решту гравців збірної України її тренер-капітан Андрій Рибалко назве після завершення тижневого збору напередодні матчу. Серед претендентів — Андрій Дерновський, Андрій Степанов, Микола Дьячок, Іван Пучкарьов. Не виключено, що в парному розряді зіграє Андрій Медведєв.

— Що буде далі?

— «Українська серія» триватиме без пауз. 14 липня розпочнеться чоловічий міжнародний професіональний турнір категорії Satellit з призовим фондом 25 тисяч доларів, який завершиться аж 10 серпня. Він відбудеться послідовно в Харкові, Дніпропетровську, Сімферополі та Одесі. У кожному місті змагатимуться тиждень. Після трьох етапів визначаться 24 найсильніших, котрі вже на березі Чорного моря у завершальному турнірі під назвою «Мастерс» визначать переможця.

Не залишиться поза увагою і столиця. З 1 по 7 вересня знамениті корти спорткомплексу «Наука» прийматимуть десятий традиційний турнір ATP Tour серії Chfllenger — KYIV OPEN. Сюди завітають сильні майстри з усього світу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: українська надія — Орест Терещук.

ХОКЕЙ

«Сокіл», але вже не той...

У столиці створено хокейний колектив «Сокіл-Київ». 51 відсоток акцій клубу перейшов до Київміськкради. Отож чемпіон України вступає у новий сезон як муніципальний клуб, а слово «Київ» у його назві свідчить тепер аж ніяк не про географічну належність. Рештою 49 відсотками акцій володіють міська рада профспілкового товариства «Україна», комерційне підприємство «Хвиля» і готель «Салют».

За словами генерального менеджера «Сокіл-Київ» Василя Фадєєва, такі зміни зумовлені тим, що в команди немає спонсорів. І найближчим часом їх появи не очікувалося. Тому всі витрати на утримання клубу взяли на себе вже згадані організації.

Американці їдуть до нас

З першого дня другого місяця літа у Сіверськодонецьку почав працювати літній тренувальний табір хокейного клубу-школи «Дружба-78» (Харків), повідомляє його прес-аташе Костянтин Єрмак. Робота триватиме до першого вересня. Окрім своїх вихованців, організатори приймають спортсменів з-за кордону. Зокрема, зі штату Массачусетс (США) та Мексики. Очікується прибуття двадцяти юних хокеїстів. Їх у столичному аеропорту «Бориспіль» має зустрічати тренер «Дружби-78» Іван Правилов.

Хокей в Україні нині переживає не найкращі часи. Тим приємніше, що представники однієї з провідних у цьому виді спорту країни віддають перевагу українській хокейній школі і їдуть до нас, щоб підвищити спортивний рівень.

У НОМЕР

■ *Спортивна гімнастика*

Лідери були на висоті

У серпні нинішнього року в Анагаймі (США) відбудеться чемпіонат світу, де окрім нагород розігруватимуть ще й «ліцензії» на Олімпіаду-2004 в Афінах.

Хто за океаном на світовому форумі представлятиме Україну? Відповідь на це запитання певною мірою можна було одержати вже в Донецьку. Там відбулися змагання II Всеукраїнських спортивних ігор. Турнір показав, що лідери тримають досить високий рівень. Особливо це стосується чоловіків.

Одразу назвемо абсолютних переможців: Олександр Береш (Херсонська область-1/Луганська область-1) та Аліна Козич (Київ-1). До великої золотої медалі Олександр додав ще й «золото» у вправах на коні, опорному стрибку та на поперечці. Аліна виграла ще й вільні вправи.

А ось імена чемпіонів в окремих вправах. Чоловіки. Вільні. Олександр Світличний (Луганська-1). Кільця. Сергій Вяльцев (Херсонська-1). Бруси. Валерій Гончаров (Харківська-1). Жінки. Опорний стрибок. Наталя Сіробаба (Черкаська/Харківська-1). Бруси. Ірина Яроцька (Київ-1). Колода. Ольга Щербатих (Луганська-1/Київ-1).

Загальнокомандна першість. Серед територій. 1. Київ-1 — 1474 очки. 2. Луганська-1 — 1242. 3. Херсонська-1 — 940. Серед ФСТ та відомств. 1. «Динамо» — 4024. 2. МОН — 2854. 3. СТП «Україна» — 1788.

Остаточно склад збірних на поїздку до США визначиться після турніру Кубка світу, що розпочинається сьогодні (завершиться 14 липня) в Угорщині.

■ *Легка атлетика*

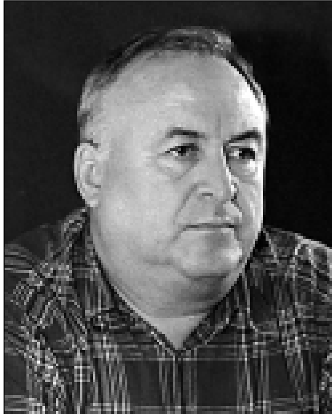
Рекорди за порожніх трибун

На головній арені країни — НСК «Олімпійський» — відбувалися захопливі події легкоатлетичної програми II Всеукраїнських спортивних ігор (паралельно — чемпіонат країни). У змаганнях брали участь практично всі наші найсильніші атлети: 8 заслужених майстрів спорту, 107 майстрів спорту міжнародного класу, 205 майстрів спорту.

На жаль, була відсутня Жанна Блок. Найшвидша жінка планети лікується після травми, якої зазнала минулого місяця на турнірі у Греції. Це перше серйозне ушкодження української блискавки впродовж кар'єри. І керівників збірної дуже хвилює, чи зможе вона відновитися психологічно. До речі, останній етап підготовки до чемпіонату світу-2003 (серпень, Париж) Жанна планує провести в Києві.

Але повернімося до наших змагань. Результати зафіксовано досить пристойні. Тому дуже прикро, що на трибунах стадіону щодня збиралося лише кілька десятків глядачів. А між іншим, було встановлено три національні рекорди. Жінки в естафеті 4 х 100 м (Тетяна Ткалич, Анжела Кравченко, Олена Пастушенко, Марина Майданова) — 42,96 секунди. Юрій Білоног штовхнув ядро на 21,81 метра (окрім цього одесит виграв ще й змагання з метання диска). Ще одна рекордсменка — метальниця молота Ірина Секачова — 71,91 метра.

Президент ФЛАУ, олімпійський чемпіон Валерій Борзов повідомив журналістам, що на 90 відсотків сформовано збірну країни, котра змагатиметься в серпневій столиці Франції. Це 32 атлети, з них 19 жінок. Ще півтора десятка спортсменів можуть поповнити збірну. Але їм треба виконати необхідний норматив.

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

Нашому уславленому атлетові, а тепер авторитетному керівникові особливо сподобалися змагання в секторі для стрибків у висоту. Там 26-річна Віта Паламар з другої спроби взяла висоту два метри, на два сантиметри випередивши досвідчену і титуловану Інгу Бабакову. Третє місце з таким само результатом (1,98) дісталося Віті Стьопіній. Ще на два сантиметри менше у Ірини Михалченко. Така суперечка, на думку Борзова, прикрасила б найпрестижніші міжнародні змагання.

Підсумки командної першості серед областей: 1. Харківська — 2368 очок. 2. Київ — 2217. 3. Донецька-1 — 2116. Серед товариств та відомств: 1. «Динамо» —7504. 2. «Україна» — 7430. 3. «Колос» — 5909.

На знімку: Валерій Борзов під час прес-конференції.

СУСПІЛЬСТВО

Зорянські «ноу-хау»

СВІТЛИМ РЯДКОМ

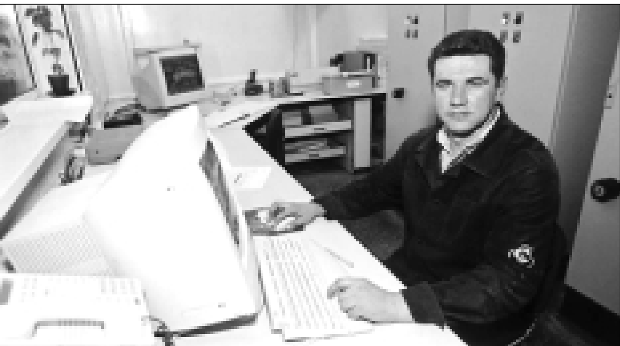
Склозавод «Консюмерс-Скло-Зоря», що в селі Зоря Рівненського району, — серед сотні кращих підприємств України. Однак якби під час визначення рейтингу враховували так звану питому ефективність виробництва в розрахунку на одного працюючого, то це підприємство було б у десятці кращих. Цей показник свідчить про високу наукоємність і технологічність виробництва. Таке підприємство вигідне й регіону, оскільки, крім того, що випускає елітну склотару, ще й дає робочі місця, є одним з найбільших платників податків, займається благодійністю. Тому влада зацікавлена і всіляко сприяє розвиткові заводу.

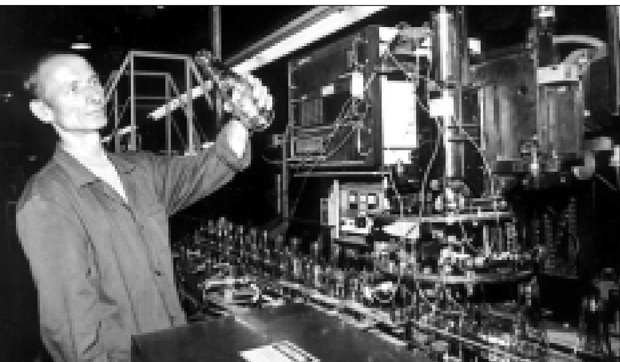
Оператор склоформувальної машини Роман Камінський візуально перевіряє якість склотари.

Пакувальниця готової продукції Лариса Пасько.

У святая святих заводу — операторській скловарної печі технолог Євген Коцулим.

Механік Володимир Шумер біля обладнання, яке автоматично контролює якість виробів.

Кризовий менеджмент

У середині 90-х багато хто дивувався: як можна взяти підприємство з десятком мільйонів доларів боргів? Бо попередній господар заводу — агрофірма «Зоря» — заборгувала по кредитній лінії під гарантії уряду 42 мільйони німецьких марок. А якщо врахувати той факт, що в ті роки в Україні була гіперінфляція, що в державі не були сформовані ринки ні на склотару, ні на упаковку, ні на продукцію, яку в цю склотару упаковують (ми в ті часи возили все з Польщі), то такий крок зі зведення у глибинці сучасного склозаводу дехто вважав ризикованим.

— Справді, в таких умовах ми починали будівництво заводу, бізнес, дивилися наперед, використовували свої знання з маркетингу, вірили, що воно буде так, як сьогодні, — розповідає генеральний директор ЗАТ «Консюмерс-Скло-Зоря» Станіслав Савінський. — Тобто це і був кризовий менеджмент, коли під час кризи ми взяли кризове підприємство і вивели його в число кращих.

— Бізнес, на мою думку, робиться так: рік будуєш завод, рік освоюєш технології, доводиш їх до максимальної потужності й ефективності, рік борешся за ринок і посідаєш там гідне місце, — каже керівник. — І якщо це вдається, через три роки ти на коні. Так ми й робили.

Тоді, у 1997-му, зорянський склозавод відірвався від конкурентів. Заради якості він перший почав використовувати дороговартісний пісок з Харківщини. Бо на такому обладнанні потрібно працювати тільки на дуже якісній сировині. Першими зорянські склороби почали варити й скло типу «флінт» — кришталево прозоре. Першими застосували секційні машини з електронним управлінням і вертифлоу. Це високі технології, які гарантують якість.

— У нас є принцип: стовідсоткова вітчизняна сировина і стовідсоткові високі західні технології. Ця комбінація сьогодні в будь-якому бізнесі дає серйозні переваги, — веде далі генеральний директор.

Змінилися й люди

ЗАТ «Консюмерс-Скло-Зоря» могло б спочивати на лаврах: підприємство має надійних ділових партнерів з числа відомих вітчизняних виробників «Союз-Віктан», «Немірофф», «Олімп», «Чумак», воно — на чільному місці серед країн—експортерів склотари із скла «флінт» до Росії. Можна було б назвати цілу низку інших аргументів, які свідчать про те, що кризовий проект удався.

Це видно й по людях, які тут працюють. Гідні умови праці, гідні заробітки (середня зарплата по підприємству без урахування премій та надбавок становить 1200 гривень) зробили їх упевненими в собі.

— Коли я очолив колектив, постарався викоренити в людей почуття «раба», — згадує Станіслав Савінський. — Люди дивувалися, чому, скажімо, їх не відправляють на прополювання буряків у колгосп, як це було раніше. Я це заборонив, бо, по-перше, у нас безперервне виробництво і цього просто зробити не можна, а, по-друге, вільні від зміни працівники повинні відпочити, щоб з новими силами прийти на роботу. І ще така деталь. Віднедавна постала проблема з розширенням місця для паркування приватних автомобілів біля заводу. Чи не показник зростання добробуту склоробів? Побільше б таких підприємств.

Щодо кадрів, то вони тут досить кваліфіковані. Коли будували першу чергу заводу, багато робітників, інженерно-технічних працівників пройшли навчання за кордоном, щоб бути на «ти» з новітніми технологіями. А тепер уже під час підготовки кадрів обходяться власними силами. Ця ділянка роботи доручена інженеру, громадянину США Крегу Лео. Нині готують кадри для роботи на другій черзі заводу, спорудження якої йде повним ходом.

Генеральний директор підприємства Станіслав Савінський та виконавчий директор Боб Рівз (ліворуч) підписують документи про будівництво другої черги заводу.

Генеральний директор ЗАТ «Консюмерс-Скло-Зоря» Станіслав Савінський.

Ламають образливі стереотипи

— Нещодавно ми були на виставці обладнання у Дюссельдорфі (Німеччина). Коли організатори виставки почули, що ми з України, навперебій почали пропонувати секондхендівське обладнання, — розповідає Станіслав Савінський. — Мене дуже вразив той образливий стереотип, який склався і досі є про нашу країну, до якої можна «сплавляти» непотріб. І тоді я вкотре переконався, що ми правильно зробили, коли під час будівництва першої черги заводу і тепер, коли будуємо другу, оснащували завод найновітнішим обладнанням, бо я переконаний, що на обладнанні, яке відпрацювало свій ресурс, годі сподіватися на високоякісну продукцію. Нині ми вже заплатили іноземним постачальникам за обладнання, яке вони виготовляють для нас.

— А що це буде за друга черга? — цікавлюся.

— Такого заводу ніде в країнах СНД поки що немає. На нових виробничих потужностях способом вузькогорлого пресовидування випускатимемо тару полегшеної ваги. Її стінки будуть майже такі тонкі, як у звичайних електричних лампочках, і разом з тим міцні, — каже Станіслав Савінський. — Левову частку із 20 мільйонів американських доларів під реалізацію цього проекту виділив Європейський банк реконструкції та розвитку, третина коштів на ці цілі — підприємства. Отож ЗАТ «Консюмерс-Скло-Зоря» невдовзі вийде на ринок з новим видом упаковки — NNPB. Вона, за словами генерального директора заводу, матиме попит. Адже, крім горілчаних заводів, її охоче купуватимуть виробники слабоалкогольних напоїв, які стають дедалі популярнішими серед молоді. Про своє бажання співробітничати вже заявила низка вітчизняних виробників. Ще б пак: зорянський склозавод — надійний партнер і гарант якості.

За чим сумував Білл Тейлор

Від Європейського банку реконструкції та розвитку будівництво другої черги заводу контролює Білл Тейлор. У колективі канадійця англійського походження зустріли по-товариськи. Зорянці люблять згадувати, як у середині дев'яностих, коли Україна переживала тяжкі часи, Білл, який так само наглядав за будівництвом першої черги заводу, дуже сумував. Адже в магазинах не було такого широкого асортименту продуктів, як сьогодні, та ще в Зорі часто вимикали світло. Тоді Білл брав транзистор на батарейках, слухав передачі з Лондона й зітхав — сумував за своєю батьківщиною. Коли він знову приїхав в Україну, дивувався змінам, які сталися тут за неповні десять років. І тепер розлуку з домом переносить легше: з'явилося більше комфорту, та й у колективі його зустріли, як свого приятеля.

Так само «своїм» став у зорянському колективі і виконавчий директор Боб Рівз — громадянин США. Він, крім своїх прямих службових обов'язків, ще й активний у громадському житті. Бере активну участь у благодійному фонд-клубі «Благодійна корова», кошти з якого спрямовують на утримання чотирьох клеванських дитячих інтернатів, інші благодійні цілі, меценатство.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото Анатолія ПОХИЛЮКА.

На будівництві другої черги тепер господарюють будівельники.

ОГОЛОШЕННЯ

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення оголошує конкурс на мовлення з використанням вільних каналів і частот

1. Телебачення

№ п\п	Область	Населений пункт	Канал, частота	Потужність передавача,кВт	Максимальний обсяг мовлення	Максимальний грошовий (ліцензійний) збір, грн
1	АР Крим	Керч	50	0,1	24 год/добу	14347-20
2	АР Крим	Алушта	35	0,1	24 год/добу	14347-20
3	АР Крим	Керч	47	0,2	24 год/добу	31878-60
4	Волинська	Ковель	58	0,1	24 год/добу	14347-20
5	Волинська	Нововолинськ	49	0,1	24 год/добу	14347-20
6	Дніпропетровська	Кривий Ріг	28	1	24 год/добу	53216-40
7	Дніпропетровська	Жовті Води	29	0,1	24 год/добу	14347-20
8	Донецька	Артемівськ	58	0,1	24 год/добу	14347-20
9	Донецька	Донецьк	59	1	24 год/добу	53216-40
10	Донецька	Краматорськ	24	0,1	24 год/добу	14347-20
11	Житомирська	Бердичів	34	0,1	24 год/добу	14347-20
12	Житомирська	Коростень	57	0,1	24 год/добу	14347-20
13	Житомирська	Новоград-Волинський	50	0,1	24 год/добу	14347-20
14	Закарпатська	Мукачеве	23	0,1	24 год/добу	14347-20
15	Запорізька	Мелітополь	37	0,1	24 год/добу	14347-20
16	Запорізька	Мелітополь	35	0,2	24 год/добу	31878-60
17	Запорізька	Токмак	37	0,1	24 год/добу	14347-20
18	Івано-Франківська	Коломия	57	0,1	24 год/добу	14347-20
19	Івано-Франківська	Калуш	50	0,1	24 год/добу	14347-20
20		Київ	42	10	24 год/добу	139980-36
21	Київська	Рокитне	40	0,1	5 год/добу	2989-00
22	Київська	Біла Церква	23	0,1	24 год/добу	14347-20
23	Кіровоградська	Олександрія	49	0,1	24 год/добу	14347-20
24	Кіровоградська	Олександрія	41	0,3	24 год/добу	34111-20
25	Луганська	Лисичанськ	37	0,1	24 год/добу	14347-20
26	Луганська	Лисичанськ	57	0,1	24 год/добу	14347-20
27	Луганська	Стаханов	58	0,1	24 год/добу	14347-20
28	Луганська	Стаханов	33	0,1	24 год/добу	14347-20
29	Миколаївська	Арбузинка	26	0,01	24 год/добу	6405-00
30	Миколаївська	Первомайськ	48	0,1	24 год/добу	14347-20
31	Одеська	Одеса	7	0,5	24 год/добу	29426-40
32	Одеська	Одеса	57	1	24 год/добу	53216-40
33	Полтавська	Кременчук	32	0,3	24 год/добу	34111-20
34	Полтавська	Кременчук	40	1	24 год/добу	53216-40
35	Полтавська	Кременчук	58	0,5	24 год/добу	34111-20
36	Полтавська	Лубни	38	0,1	24 год/добу	14347-20
37	Рівненська	Зарічне	27	1	24 год/добу	53216-40
38	Рівненська	Кузнецовськ	36	5	24 год/добу	89011-20
39	Сумська	Конотоп	23	0,1	24 год/добу	14347-20
40	Сумська	Ромни	23	0,1	24 год/добу	14347-20
41	Сумська	Охтирка	38	0,1	24 год/добу	14347-20
42	Тернопільська	Тернопіль	36	1	24 год/добу	53216-40
43	Харківська	Лозова	33	0,1	24 год/добу	14347-20
44	Харківська	Ізюм	48	0,1	24 год/добу	14347-20
45	Херсонська	Новотроїцьке	30	0,1	5 год/добу	2989-00
46	Херсонська	Херсон	41	0,5	24 год/добу	34111-20
47	Херсонська	Василівка	21	0,5	24 год/добу	34111-20
48	Хмельницька	Хмельницький	60	1	24 год/добу	53216-40
49	Хмельницька	Хмельницький	58	1	24 год/добу	53216-40
50	Черкаська	Умань	36	0,1	24 год/добу	14347-20
51	Чернівецька	Чернівці	60	1	24 год/добу	53216-40
52	Чернівецька	Чернівці	42	0,1	24 год/добу	14347-20
53	Чернігівська	Чернігів	23	1	24 год/добу	53216-40
54	Чернігівська	Ніжин	41	0,1	24 год/добу	14347-20
55	Чернігівська	Прилуки	49	0,1	24 год/добу	14347-20

2. Радіомовлення

1	АР Крим	Євпаторія	103,5	0,2	24 год/добу	22179-60
2	АР Крим	Керч	103,6	0,2	24 год/добу	22179-60
3	АР Крим	Керч	106,4	0,2	24 год/добу	22179-60
4	АР крим	Феодосія	105,1	0,2	24 год/добу	22179-60
5	АР Крим	Феодосія	101,1	0,2	24 год/добу	22179-60
6	АР Крим	Сімферополь	104,2	1	24 год/добу	42090-00
7	АР Крим	Сімферополь	103,1	0,1	24 год/добу	21740-40
8	АР Крим	Сімферополь	105,4	1	12 год/добу	21045-00
9	Вінницька	Вінниця	107	0,1	24 год/добу	21740-40
10	Волинська	Луцьк	105,5	1	24 год/добу	42090-00
11	Дніпропетровська	Дніпропетровськ	1,215	5	24 год/добу	32134-80
12	Дніпропетровська	Дніпропетровськ	90,5	0,1	24 год/добу	21740-40
13	Дніпропетровська	Кривий Ріг	104,7	1	24 год/добу	42090-00
14	Дніпропетровська	Кривий Ріг	101,4	0,1	24 год/добу	21740-40
15	Дніпропетровська	Павлоград	103,8	0,2	24 год/добу	22179-60
16	Донецька	Донецьк	101,6	0,1	24 год/добу	21740-40
17	Донецька	Краматорськ	68,06	1	24 год/добу	42090-00
18	Донецька	Артемівськ	73,19	0,1	24 год/добу	21740-40
19	Донецька	Маріуполь	106,9	0,1	24 год/добу	21740-40
20	Закарпатська	Ужгород	105,7	0,1	24 год/добу	21740-40
21	Запорізька	Мелітополь	106,3	1	24 год/добу	42090-00
22	Запорізька	Бердянськ	103,4	0,5	24 год/добу	26059-20
23	Запорізька	Запоріжжя	101,3	0,5	24 год/добу	26059-20
24	Запорізька	Запоріжжя	102,2	0,1	24 год/добу	21740-40
25		Київ	92,8	0,1	24 год/добу	28262-52
26	Кіровоградська	Кіровоград	105,8	1	24 год/добу	42090-00
27	Кіровоградська	Кіровоград	105,3	0,1	24 год/добу	21740-40
28	Кіровоградська	Кіровоград	106,2	1	24 год/добу	42090-00
29	Луганська	Луганськ	90,8	0,1	24 год/добу	21740-40
30	Луганська	Луганськ	102,9	1	24 год/добу	42090-00
31	Луганська	Северодонецьк	103,8	0,2	24 год/добу	22179-60
32	Львівська	Львів	89,7	0,1	24 год/добу	21740-40
33	Одеська	Одеса	90,2	0,1	24 год/добу	21740-40
34	Полтавська	Кременчук	106	0,1	6 год/добу	5435-10
35	Полтавська	Красногорівка	105,6	1	24 год/добу	42090-00
36	Полтавська	Полтава	101,3	1	24 год/добу	42090-00
37	Рівненська	Антопіль	101,4	1	24 год/добу	42090-00
38	Сумська	Суми	102,6	0,5	24 год/добу	26059-20
39	Сумська	Суми	105,1	1	24 год/добу	42090-00
40	Тернопільська	Тернопіль	104,9	0,5	24 год/добу	26059-20
41	Харківська	Харків	90	0,1	24 год/добу	21740-40
42	Херсонська	Херсон	101,9	1	24 год/добу	42090-00
43	Херсонська	Херсон	102,5	1	24 год/добу	42090-00
44	Хмельницька	Хмельницький	102,5	1	24 год/добу	42090-00
45	Хмельницька	Хмельницький	106,7	0,5	24 год/добу	26059-20
46	Черкаська	Черкаси	101	1	24 год/добу	42090-00
47	Чернігівська	Чернігів	103	0,5	24 год/добу	26059-20
48	Чернігівська	Чернігів	101,4	0,5	24 год/добу	26059-20
49	Чернівецька	Чернівці	106,6	1	24 год/добу	42090-00

Конкурсний відбір заяв на отримання ліцензій здійснюватиметься з дотриманням паритетів, визначених ст. 7 Закону України "Про телебачення і радіомовлення"

Заяви на участь у конкурсі приймаються з 09.08.03 р. до 08.09.03 р. за адресою:

м. Київ, вул. Десятинна, 14, ліцензійний відділ, т. 462-05-34

Господарський суд Вінницької області (21000, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) постановою від 16.04.2003 р. по справі № 283/10-1609 визнав банкрутом ВАТ «Чечельницьке хлібоприймальне підприємство» смт. Чечельник Вінницької області, код ЄДРПОУ 00953390, р/р 260024486 в АППБ «Аваль» м. Вінниця, МФО 302247, та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Сокольвака Михайла Васильовича (Ліцензія № 250350 від 04.03.2002 р.).

Ліквідатор ВАТ «Чечельницьке хлібоприймальне підприємство»

Продає на відкритих торгах цілісний майновий комплекс ВАТ «Чечельницьке хлібоприймальне підприємство» смт. Чечельник Вінницької області. Початкова ціна 228000 тис. грн.

Заявки направляти по адресу: м. Вінниця, вул. Пирогова, 73-а/132, т/факс 53-20-94.

Ліквідатор Сокольвак М. В.

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справи про банкрутства:

1. ТОВ «Стілекс», код ЄДРПОУ 30260921, 49017, м. Дніпропетровськ, пр. Петровського, 17/8, р/р 26003118991001 у Правобережному відділенні КБ «Приватбанк», МФО 305299, справа № Б 15/65-03. Розпорядник майна — Тагаєв В. П., 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 29а/604, тел. — 45-04-07, 32-35-21.

2. Виробничий кооператив «Снабженец», код ЄДРПОУ 20305457, 50000, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Семашко, 6/А, р/р в установах банків не має, справа № Б 15/55/03. Розпорядник майна — Годлєвська Ю. К., м. Кривий Ріг, вул. проспект Миру, 37/86, тел. — (0564) 72-86-27.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності,1) ухвалою від 10.06.2003 р. порушена справа № 4/119-Б про банкрутство боржника сільськогосподарського кооперативу «Вишневий» с. Радківці Старокостянтинівського району Хмельницької області, розрахункові рахунки № 260081545; 26042226; 260461013; 260491009 в Хмельницькій обласній Дирекції АППБ «Аваль», МФО 315966. Код 30868667. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Попадюка Олександра Феодосійовича, м. Старокостянтинів, вул. Миру, 3/20, кв. 14, ліцензія № 250190 серія А-А від 10.01.2002.

Всі заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Тернопільської області (46001, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14-а) від 24.04.2003 р. по справі № 11/Б-161 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Теребовлянський «Агрохімкомплекс» (юрид. адреса: 48100, Тернопільська обл., Теребовля, вул. Т. Шевченка, 171, р/р № 26007372106 в Теребовлянському відділенні ВАТ «Державний ощадний банк України» м. Теребовля, МФО 398187, ід. код 05490925) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Окряка Анатолія Володимировича (ліцензія АА № 047693 від 11.10.2001 р., м. Тернопіль, вул. Липова, 17/7, 46002, тел. 8-0352-25-71-20.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропостачзбут», зареєстроване Шевченківською районною радою м. Запоріжжя розпорядженням № 139р від 13.10.1997 року, код ЄДРПОУ — 25218255 (м. Запоріжжя, вул. Мусоргського, 54) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Орджонікідзевський районний благодійний «Фонд підтримки соціальних ініціатив» (код 06716455) повідомляє про припинення своєї діяльності

Претензії приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) Постановою від 09.06.2003 р. по справі № 160/26-2002 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру Приватної орендної агрофірми ім. Петровського (08444, Київська область, Переяслав-Хмельницький район, с. Дениси, рахунок 2600531081 в Переяслав-Хмельницькому відд. Ощадбанку № 3029, МФО 320100). Ліквідатором Приватної орендної агрофірми ім. Петровського призначено арбітражного керуючого Щербаня Олексія Миколайовича, ліцензія № 047812, від 19.10.01, поштова адреса: 01030, м. Київ-30, а/с 157.

Постановою господарського суду Одеської області від 18.06.03 р. ВАТ «Новий шлях», м. Кодима, Одеської області, (код 00955408) вул. Чкалова, 13, визнане банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Брикульського В. Т. Ліцензія № 249867 від 22.10.01 р.

р/р № 26009466772001 в Южном ГРУ КБ «Приватбанк» МФО № 328704.

ВАТ ДП «Радіан» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться в актовому залі ВАТ ДП «Радіан» 27 серпня 2003 року за адресою: м. Київ, вул. Солом'янська, 11 о 16.00 годині.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління товариства за підсумками роботи у 2002 р.
2. Звіт ревізійної комісії товариства за підсумками роботи у 2002 р.
3. Звіт Спостережної ради товариства за підсумками роботи у 2002 р.
4. Затвердження річного звіту за 2002 р.
5. Обрання та відзив членів Спостережної ради.
6. Обрання та відзив членів Правління.
7. Обрання та відзив членів Ревізійної комісії.
8. Прийняття рішення про розподіл чистого прибутку товариства.
9. Затвердження внутрішніх нормативних документів товариства.
10. Затвердження статуту ВАТ ДП «Радіан» в новій редакції.

Кожний акціонер повинен мати при собі паспорт, або інший документ, що посвідчує особу, представник акціонера діє на підставі доручення, завіреного належним чином у встановленому законодавством України порядку.

Реєстрація акціонерів буде проводитись по місцю проведення зборів в день проведення зборів, починаючи з 15.00 години до 15.45.

Определением Хозяйственного суда Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) от 04.06.2003 г. возбуждено дело о банкротстве № 32/89 Б в отношении общества с ограниченной ответственностью «Экосинтез» (84112, Донецкая область, г. Славянск, пер. Павленко, 10; р/с 26007187790001 в Славянском отделении Краматорского филиала «Приватбанка», МФО 335548, код ОКПО 30098658).

Мораторий на удовлетворение требований кредиторов введен 04.06.2003.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Лучкив Игорь Степанович (лицензия № 249931), 85400, Донецкая обл., г. Селидово, ул. Кучуринская, 44.

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

ДАЛІ БУДЕ

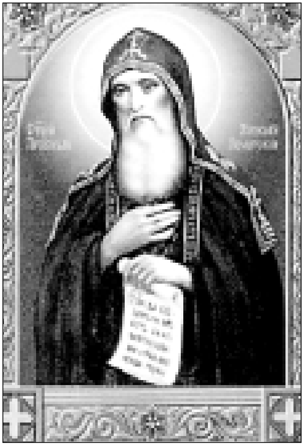
Служіння Богові - служіння людям

Сьогодні виповнилося 930 років з дня смерті преподобного Антонія Печерського

Що ми знаємо про цю непересічну особистість? Найвідоміший факт — чернець Антоній був одним із засновників Києво-Печерської лаври.

Про перший же період його життя збереглося дуже мало інформації. Відомо, що до постригу його звали Антоном (за іншими джерелами — Антипою). Народився він 983 року в Любечі на Чернігівщині. Як ще за часів Володимира потрапив до візантійського Афонського монастиря — достеменно невідомо. Нестор-літописець у «Повісті временних літ» під роком 6559 від створення світу (1051 рік) пояснює це так: «Бог вселив йому бажання мандрувати, і вирушив він на Святу Гору (Афон), і побачив тамтешні монастирі, і возлюбив чернецький образ». На Афоні він був пострижений своїм наставником Феоктистом, який «навчив Антонія життю чернецькому і сказав:

КАЛЕНДАР

«Повертайся знову на Русь... і багато від тебе чорноризців буде. Йди з миром!»

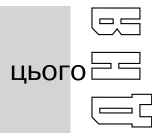
Повернувся Антоній до Києва в 1013 році. Звичний до суворого чернечого статуту Афонського монастиря, він вирішив оселитися подалі від галасливого світу. Чернець довго обирав місце для «печерки», яке нагадувало б йому незабутній Афон і де ніхто б не заважав його молитвам. Таким місцем виявилася Берестова гора, від якої пізніше одержав ім'я храм Спаса на Берестові. «Він почав жити тут... Згодом же дізналися добрі люди, і приходили до нього, ... і пішла слава про великого Антонія, і приходили до нього брати благословення... І почала приходити до нього братія, і він приймав і постригав їх», — пише Нестор. Його послідовники оселялися у виритих поряд печерах і згодом виникла чернеча община. Але очолити її Антоній не захотів.

Невдовзі була збудована церква, потім келії. Коли знову виникла потреба в ігумені, Антоній порадив братії обрати Феодосія, який і став у 1051 році першим ігуменом нового монастиря.

Деякі джерела дають змогу припустити, що саме Антоній приніс з Афону в Київ медичні знання, ліки, літературу з медицини й організував першу медичну допомогу в Києво-Печерському монастирі.

До кінця свого життя Антоній перебував у самотності, «жив у доброчесності, і не виходив із печери ніколи й нікуди сорок літ», аж до своєї смерті. Втім, інші джерела повідомляють про два випадки, коли Антоній залишав свою печеру і Київ. Уперше це трапилося 1028 року, коли спокій і молитви пустельника порушили варязькі розбійники, які в печерах Берестової гори зробили собі сховисько. Тоді Антоній начебто назавжди повернувся на Святі Афонські гори. А пізніше, мимоволі накликавши на себе невдоволення київського князя Ізяслава, Антоній змушений був утікати до Чернігова. І дуже посприяв розвитку там чернечого життя. Помер преподобний 1073 року у 90-літньому віці. Поховали його в «печерці», де він жив, а пізніше причислили до лику святих.

Олег ДЕНИСОВ.

10 ЛИПНЯ

■ 1073 р. Помер Антоній Печерський, церковний діяч Київської Русі, один із засновників Києво-Печерського монастиря. ■ 1925 р. Утворено Телеграфне агентство Радянського Союзу (ТАРС). Нині — ІТАР-ТАКС . ■ 1929 р. Не стало Іларія Огоновського, філолога і педагога. ■ 1941 р. Почалася оборона Києва від гітлерівських загарбників. ■ 1955 р. Відбувся перший політ літака Ту-104, який відкрив еру вітчизняної пасажирської реактивної авіації. ■ 1968 р. У столиці України відкрито Літературно-меморіальний музей Максима Рильського. ■ 1994 р. Леоніда Кучму обрано Президентом України.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Майже 200 учорашніх курсантів Львівського інституту внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України стали дипломованими спеціалістами з вищою освітою. Частина вихованців одержала кваліфікацію слідчого для роботи в міських та районних підрозділах МВС України.

На знімку: випускниці — лейтенанти міліції **(зліва направо)** Ольга Калиничук, Тетяна Боднар та Галина Васильчук.

ПІДСУМКИ

«Острови» попливли до Миколаєва

У Черкасах відбувся VIII Всеукраїнський фестиваль телерадіопрограм «Калинові острови». Журналістські змагання ознаменувалися не лише зорецвітом феєрверків, а й справжнім зорепадом талановитих творів.

Журі телепрограм на чолі з президентом Національної телекомпанії України Олександром Савенком визнали переможцем фестивалю луганську журналістку Ольгу Харченко з роботою «Розум серця» про головного лікаря психіатричної клініки і його пацієнтів. Досі замовчувана тема про «лезо нервів і душевного болю» одержала перший і сильний поштовх. Серед радіопрограм перше місце завоювала «Ностальгія» вінницької журналістки Ніни Долінчук, в якій авторка розповіла про корені роду «сибіряків», діди яких майже сто років тому покинули Волинь у пошуках кращої долі. Лауреатами фестивалю стали також його господарі. Світлана Немилостива посіла друге місце за телепрограму «І дзвони храму благовісні». Олександру Рогульському відзначено за радіонарис «Приїжджайте до мене через рік».

Утім, гості дякували господарям не лише за добру організацію роботи фестивалю, а й за велику краєзнавчу програму. Наступного року «Калинові острови» розквітнуть у Миколаєві.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

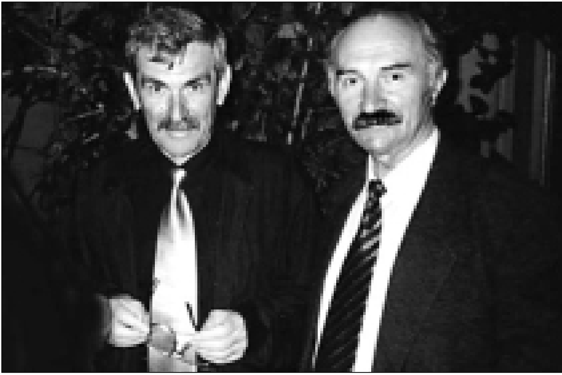

Фото автора.

На знімку: перші переможці ексклюзивної номінації «Голос прийдешнього», започаткованої редакцією нашої газети, кіровоградський тележурналіст Микола Хомандюк **(ліворуч)** та радіожурналіст з Житомира Володимир Савченко.

Баклани як сарана?

Ландшафтний заповідник загальнодержавного значення «Коса Обиточна» вподобала як місце свого перебування величезна колонія бакланів і поступово знищує зелені насадження (вже 36 га) унікального куточка Азовського узбережжя. В Обиточній затоці зникла азовська тараня, помітно зменшилася і кількість бичків.

До речі, за добу баклан з'їдає кілька кілограмів риби. Уявляєте, скільки її потрібно, щоб прогодувати галасливу колонію бакланів, яка часто-густо нараховує декілька тисяч пар птахів розміром з невеликого гусака? Важкуваті, але швидкі в польоті, ці птахи чудово плавають під водою. Глибоко пірнаючи, вони виганяють рибу на мілину, і тоді вода вирує від бакланячого бенкету.

Але біда від сусідства з бакланом — навіть не в його звірячому апетиті, а в нищівному для довкілля послідові, який містить велику кількість фосфору та азоту, що знищує не лише трав'яний покрив, а й дерева, на яких зазвичай гніздяться птахи. Видовище нагадує декорацію до трилера: голі стовбури колись розкішних дерев, укриті смертоносним білим послідом, під ними — жодної травинки, а на гілках — десятки гнізд із хмизу і навіть пластикових пляшок.

Перезимувавши в пониззях Дунаю, баклани нинішньої весни знову хмарою нагрянули на обжиті гнізда. Але на них уже чекали. Виконуючи рекомендації Азовсько-Чорноморської орнітологічної станції НАН України і постійної комісії з екології Запорізької облради, у Приморському держлісгоспі розробили комплексну програму очищення Обиточної коси від колонії бакланів. Однак виконати цю програму було не так уже й просто.

Два місяці знадобилося працівникам Приморського держлісгоспу, щоб вигнати бакланів з Обиточної коси. Спеціальна бригада зруйнувала майже 4,5 тисячі гнізд, не даючи змоги бакланам відкладати в них яйця, відлякуючи від лісопосадок. Не витримавши наступу, пернаті переселилися на острови, прилеглі до Обиточної коси. Але це ще не означає, що баклани не спробують повернутися до заказника наступної весни. Експансія баклана зростає. Справжнім лихом вона стала вже для Іванівських угідь Кам'янсько-Дніпровського держлісгоспу.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

НЕБЕЗПЕКА

Павуками нас не залякаєш

У Миколаєві зареєстрований перший у цьому році постраждалий від укусу каракурта. Працівник залізничної станції наткнувся на отруйного павука під час огляду колії. Його вчасно доставили до токсикологічного відділення. Стан здоров'я пацієнта сьогодні характеризують як середньотяжкий. Йому введено протикаракуртову сироватку, проводять відповідну терапію. Запасу сироватки, незважаючи на її високу вартість, за словами медиків, вистачить на весь небезпечний сезон.

Олена ІВАШКО.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓡ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311122. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos